No. 4. Fire og Tyve Skilling.

No. 39825

1779.

Christian Hals,
Sougl. Maj.ts Bye-Foged i Hasle,
Birkedommerie Hammers Huus Birk,
Bornholms Ø og Herreds Foged samt Skifte-Skriver
i Nørre Herred paa Bornholm;

Salig gruus
Niels Nielsen Smed,
Kongelig Majestæts Bye-Birkede-
og Herreds Skriver samme Steder.

Skiøre Litterligt.

Actum 1779, Fredagen den 7de Maji
da Nørre Herreds Ting saaledes
som sam som den Ærlig og Velb. Mand
Nanten Müller af Hanne, som
Procurator for Bogen Lensmand Jørgen
Kofod af Clemensker Bogn,
efter forrige forrige Constitution,
som begyndte den Ting Maidne
Ste herfra, og saaledes eiendom:

No. 4. Hemmes 24 D. Fiedle og Pulbaarn
1778. for: Skatpaad og Rustmaad!

Samme Mands for af Clemens: Bogn
som paa Landet at uidsomme mig
til Nørre Herreds Ting for at forre
Maidurn, hvor skulde saadan nu
Fredag for Kort Tid siden Tiltalte

7/5 1779

ad Fol 103.

2:

Brunedtr Cogud Kanniggod af Jydelkb
Kanlau; og, fan mit Embeds Medfor
for Retten, fan ey mine Embedsgang
Bygining, at have Amtmand Wilhelm
Wilder befagt at Conferentz Raad Michael
Nanfen Müller af Bonne, fan min
Procurator udi denne Sag, og
fraad have maatte Kjendelse Retten
for paa Cadvt. og Omkostninger
Saavel for Forretningens

Pro. Clemens
Ende Gaard
den 31 Decbr. 1778.

Pro. Amtmand
Wilhelm Brun
J. Thefod.

Saa fom fkeer og Andragende
og Bygining, blev og Auctoriseret
fremd Kammerjunker Nanfen
Müller fom Procurator at
gaae i Rette for Requirenten
udi denne Brunedtr Sag;
Hvi fkeer fan fig herved Cadvt
at forfalde, fom fan nærmere
Lougelig Majeftats allernaa-
digft Ord og Forordninger
ville agte at tage vare og tilkiende
nie nøye. — Bonne den 5te
Januarii 1779.

Paa S. D. fm. Amtmand Fieldfted
Arguer og nærmere fandt Bygining
J. C. Wilh.

Forrige Communelaugs Skiöde Brev
paa Embedspladz Eiendommen Boerning
af Dato 29de April sidstleden, imel
Hans Svendsen, Hans Hansen Holst
og Niels Espersen, alle Bønder af
Clemenskee Sogn, bekiendtgiorde nu
imellem de Sr. Sogne mødende
Christighed aun 2den i Clemenskee Sogn
nemlig Gildeborm, og Sr: Koefoed
imod samme Skiödende Eiendom
som Præsten Boerning bygmestre Lod
og paa Vestre Side Sogn Veien
af nord til Syd; og vor saaledes lydende:

№ 2. Primus Skiöde Seigsom vidner, Jeg undertegnede
1779. Sidstafdøde i Aar Embedsgaard
Sogn Eiendom her udi St. Clemens Kirke
Sogn, saaledes som samme i anbefalet Stand
Tid har forvaltet, ligeleds som
Capellan, og ligeleds som Sogne Præst,
saa med Embedets Corpus med
Rette tilhører at bekiende Giør
Alle, mine Kongl. Allernaadigste Ob-
rigkeder, og som nu Absolut Salg
ligt, Magtpaaliggende Sandhed
Kiöbskabelighed; saa sandt og alle de
Mandom som Kiöbe under Kiöb
Brev forsat navnt Eiendom Stande
kan mine Sr. Arvinger.

A. 2.

Ved saadan Forsag mar skal jeg 2den og 3die Advents Søndage 1778 rette Forbøn og Bøn, tilkalde min Tilhørere, at de vil mig nøie bidrage til en vor Cognit almindelig Kundskabs Oprettelse og Underholdning, som tilkunde: at vort sidstnødvendige Værk kunde komme i Stand, naar Bønderne i Cognit vilde, saa længe allernaadigst kongelig Approbation, til vort Brug bort skjenkte Grund vel kunde tilkiendes til Bøndernes aarlige Opbørsel af Hr. Maar Gaarden, eller saa kaldte Gilde-Øl, som i Cognit, i smilte Opbrader sidder til Byen anvendte til Øl-Gilder; allerhelst da vi først ville anvende indenlandske Stad vilde koste 100 Rdl. til Kundskabs Opbygning. — Som Cognit skjøt i saa mange Aar, kunde vi ej tænke af Mangel Penge Summen, og derved Gjemte Bygningsprud: — Jeg kunde vidste at alle ikke vilde billige vort Forslag, sigtende til deres egne Nytte, naar deres kummerlige Forhold stode

2

mindste Undskyldning, jeg med
Rette kunde, at mange Christelig sindede
Gemytter vilde med Glæde antage
mit Forslag. – Mange Tanker
maa nigtig, og jeg troede, at Kongehus
Øvrighed kunde give Skuldgrebet
Fremgang nu som Viktorsted, blev
det nødvendigt at bruge saadanne
Skridt, som vilde være Christendommen
Ære; Jeg maatte altsaa
tale med Forsigtighed, og dersom man
maatte Taler i denne Materie af
Talefrihed blev optagen paa den
forskjellige Maader: Mange, ja
over den halve Del af Borgerne
i Byerne, undsaa mig vanskelige
Hensigter og Tanker blodrandighed,
og saa Tanken mit Embedning,
andre saa mig ligegyldig,
men de fleste af Borgerne blev strax
opbragte ke Mænd og Forfølgelse.
Disse Ting saa dette ikke allerede
paaført mig Forfølgelse og Vidtløftigheder etc.; som med det videre
Continuer, men vender tilbage
til vor Forrige, saa maa mig,
dersom Tiden tillader, samle med
den Christelige Jurisdiction,

6

Saa mødte nu Lag. Rasmussen
for Retten. Da der var mødt saavel
saa vidt mueligt Alle Vidner,
at der kom anmeldt i Byen, Kir-
ke Sidekvinde Mødingsted, og Kam-
merdeputeret som Præsidium, at
dersaa andre vilde der imod anbringe
mig, Med fuldkom Vederlag der dog
kom neppe saa tilstrækkeligt, at ikkun
nu nævnte Herr Justitsraad skulde
sætte i afbrudt Skriftl. Forhør.
Af Mine Medsandemænd i Dommen
dog nævnt: Hans Pedersen paa 35 Td
Sælvrim Gaard, Hans Hansen Holck
paa 43 Td Sælvrim Gaard, og
skulde respective Medlægger
Niels Sperren paa 58 Td Sælvrim
Gaard; saafrit Jeres Mand
samme gives lovligt Varsel,
at møde i anden Skifte samme
Sag paa sædvanlig Tid og Sted
i Hasle, Onsdagen den 7de Maj
1779, der at føre Sandte og Ue-
Sandte Vidner, da jeg agter
at respective nu lovligt Sags-
Vidner, og der imøde med Vidner
og Attester Brüe, ikke allene

Hr Foged anmodte Landfogden, naar
tillign, at paa Aarets Tinge-Gilder,
forrige Aarum Thing kan blive
indkaldt ad tillign Tinge, og naar
ved Lands Kristendom i overværelse
Kirkeværger Tjenneligen.

Som Tilstede i Tinge med Lensmand
under dato Maal Brev, da for-
bemeldte Ting, Thing og Tinge
at holde, nu blev Lensmanden for-
meldt: Anders Svendsen og Gaardm
paa 20de Oxevirum Gaard; Christopher
Hansen paa 34te Oxevirum Gaard,
Jörgen Hansen paa 45te Oxe Gaard,
Mogens Jensen og Gaardm paa
47de Oxevirum Gaard; Morthen
Larsen paa 48de Oxevirum Gaard,
Lar. Ederssen paa 49de Oxe Gaard,
Ole Olsen paa 1ste Haasund Gaard,
Hans Svendsen og Claus Ederssen
paa Tuebierg; samt Huusbyggerne
Jens Mogensen, Erich Morthensen
og Gaardm, Niels Jörgensen og Gaardm,
og Hans Jörgensen. Lensmanden
Gaard den 29 April 1779.

A. Thorsod.

Forsamlede, lest og paa Tinge med Nabo
Forordning den 7 Maij 1779. [illegible]

8. Kr. Forenings Brandstr. med Raadmoender Adolph Espersen i og Hans Pedersen, begge af Gjenthe Sogn, lovlig at møde for Vidend. Hans Jørgensen, som ikke kunde komme til Retten, som nu med Skrivt. var bestemt, og nav. komodist med Forkjyndelsen; afsiendt Raadmd Pedersen Forkjyndelsen med Fod. efter Lovens Maaned.

Kr. Schousbo mødte og hensagde Raadmoender Esp: den fornd Principaler med Forenings Forkjyndelse begjerede Copie attest, mellem samme udlagt, for at tage Copie?

Ikke paatalt: at Hans Svendsen med Forkjyndelsen fandt sagt: at det var aftalt at faae Copie attest, men paatalte sig selv i det samme: at da de ikke kunde faae gjort Prøsten Copie af deres Forening, saa kunde det nok vente samme. Men Hans Holst sagde: at han burde faae Copie attest; men siden de kunde enes med, saa lod de enes.

2det: Paastod dag og Ting paalagt de Forkyndte deres Forening, og om de opløste den gaae til Dom?

Sr. Paarde: at forkynde dem at
Tordagen for Pael giv vund, saa
vare Dagen at Stevningen var
sadelet, nemlig: den 29de April,
for at Buedsmand Castro kunde
faae Stevningen; men for Vidnerne
for saa vidt at Fuller vidner om,
nemlig fra Ao: Dis 2 Gange
Schousboe maatte at saadan Gang
bryde Copie fra Rettens Skriver af
denne Stevning; for imod som i dag
kunde faae samme for at kommendig
Exceptioner, i fald Copie ikke
var blommet; men nu maatte
som bryde Dagen ud sat hr. Rath.

Fuller som fandt at klemme
at at Buedsmand Vidnerne nærmere,
saabryde at Dagen blev antagen
til forfor, og at Dagen ikke blev
ud sat, for at de at Buedsmand
kan finger nogle nye Exceptioner. Schousboe mill-
er saa at Dagen kunde nyde
saa billig Bryding fra sand Dir.
Dagen kunde ikke forandres
Corn, og sinder Vidnerne kan sig.
Schousboe at saa vidt nærmere at
Dagen kunde forst til kiendegives
sin Mening, saa som Schousboe

10.

Forbrydelig tiltale mod Hr: Kr
Fr: Koefoed formedelst Fornærmelse,
Vidnet indstævnet Pr: Kjøbmand Tilladsen,
og for at 2de Vidner kan forhøres
af Stævnte Vidners nærmeste indkaldte
for at forklare disse Vidners,
saavel Citantens Stævning tydelig
meldte om at være for Vidnerne
forhørt i Sagen; Fuldmægtig Thostrup
Schousbøe fremmødte for Hr: Koefoed
bad ikke Sagen, og heldige Laden
til Stævning at blive fortsat
for alle Vidnerne; Hvorpaa
forevistes Dannemand Lindtsen.

Müller sagde her paastod: at Hr:
Koefoed med alle Vidner ikke
sagen videre med forestaaende Ret,
skulle være givet saavel Tilladsen,
der forhen i Sagen stævnte Vidner
ogsaa saa vel saadant maatte
Vidnemaal imod, da der skulle
som mangt Grund være at mødes,
saa vedkommende sig at være interesseret
i den Sag, hvorom Stævnen saa
vidt lyder; Fuldmægtigen paa Hr:
Koefoeds anmodning; og da Dannemanden
allerede saa skjødt Vidne forhørt,
da begjærede Müller at Vidnerne

Sagen maatte blive paaraabt, og saa mange gjorde de som Tilhørere, som Pladsen paa dagen tillader. — Thorsboe paastod Sagen hævet paa Grund af Exceptionen, mistænkte nemlig i Aften eller de næste Dage, da Fru Thorsboes Dag ikke kunde, saasom Dommeren allerede havde kaldt Vidnerne til Torsdag; men ikke derfor at søge Sig og andre, da Dagene vilde gaa med andre Sager, og Vidnerne Tort.

Dommeren, som vidste at den saa sildig imod Aften ikke kunde afsiges videre end eller 2 Vidner, og saadan Tidsrum formeentlig nemlig i Aften at indlægge, lod med Vidnernes Tort de næste ikke i dag 8 Dage.

Müller maatte alt saa begive sig, at Vidnerne forlagde til næste i dag 8 dage; og de øvrige til i dag 14 Dage.

Dommeren forelagde under Kaldsmaals Straf Saloudelen at Vidnerne til i dag 8 dage, som begjært, for videre Aften at møde at udsige deres Sandhed, hvilket Forelæggelse B. Müller

12.

Ca man begiærede Skriverne hé Lovlig Forbydelse; og bleve Sagerne Calenderes Paany hé i dag 8te Dage.

Onsdagen den 12te Maij mødte Skriverne Jens Stanteys Fuldmægtig og producerede Actum Forelæggelse dat. 7de hujus, for rundt af den indstævnte Wilcens, som begiærtes læst og paaskrevne for Dingtiden Aaten at hé kunde, og sagen Calenderes igjenfindes.

No 25. Pinus C. C. Actum Vidne-Forelæggelse. 1779.

Anno 1779, Onsdagen den 7de Maij da Skriver Hendrich Ditlef Goldtrop Paagrev hé Dingstedets Forskrivelse, anlagt af Sagen Fuldstru for Clemens Brønnichs, Vnderdanige Jørgen Kaefoed, contra Sal. Bonde i Gaub Sogn Hans Svendsen, Hans Hansen Holst og Niels Esperesen, begiærede Stanteys Procurator Jens Müller at Skrivere kunne forelægge at møde under Faldsmaals Straf i dag 8te Dage. Dommeren efter Begiæring, under Faldsmaals Straf, forelagde at møde i dag 8 Dage,

Saa var den 14de Maij for mig Andreas Lassen, som dertil Landsfogd Wagner bjemdal afslagen. — Fremkom Forlæggerske forbjemdt for Anders Svendsens Hustrue paa 20de Clemmis Gaard, Christopher Hansen paa 34 Hiis Gaard; Jørgen Hansen paa 15de Clemmis Gaard, Mogens Jensens Hustrue paa 17de Clemmis Gaard, Morten Larsen paa 18de Fis Gaard, Hans Svendsen og Claus Edersen paa Quebierg, og Ole Olsen paa Fis Vaarum Gaard; alle af Clemmisker Gods; P. Miller mod dennes Forlæggerske, hvorimod der Stævnen Vedlæses forbjemdelse, saa for mig undertegnede,

Conform med Protocollen
Lestlers
Attest.

Formulagt, læst og paaskrevet i andre Nørre Herreds Ting, Forlagsdagen den 14 Maij 1779. Lestlers
Attest.

Adolph Esperssen og Hans Edersen bygger af Clemmisker Gods, afstundes denne Forlæggerske forbjemdelse mødelig at tage Tonne,

Ole Pedersen Hjorth mødte paa Sagens Principals Vegne, og anmodede om Sagens Udsættelse, dersom Vidnerne ikke vare tilstede, og fandt sig foranlediget til denne Begjering, dersom Vidnerne ikke maatte gaae ud af Retten, førend deres Forklaringer vare aflagte, som ogsaa fordi Vidnerne ikke vare underrettede om, at de skulde afhøres særskilt. Hvorimod Sagens Modpart, Rasmus Mathiesen Larsen, som selv var tilstede, ikke havde noget imod, at Vidnerne maatte gaae ud af Retten, førend deres Forklaringer vare aflagte, og at de skulde afhøres særskilt. Vidnerne Hans Svendsen af Dalebjerg, som afmeldte sig for Retten, Christen Andersen Hjorth, Niels Andersen Hjorth og Hans Svendsen af Dalebjerg, som allerede vare tilstede, bleve derefter af Retten, efter at de havde aflagt Vidnepligten, særskilt afhørte angaaende Sagens Beskaffenhed, og forklarede Vidnet Hans Svendsen af Dalebjerg: Det er mig bekjendt, at Sagen har staaet i Gang i 27 Aar, men paa Grund af Ejendommens Udbudstag. Det er mig bekjendt, at Sagen har staaet i 27 Aar, som Ejendommens Udbudstager. Vidnet Christen Andersen Hjorth forklarede: Det er mig bekjendt, at Sagen har staaet i 27 Aar, men paa Grund af Ejendommens Udbudstager. Vidnet Niels Andersen Hjorth forklarede: Det er mig bekjendt, at Sagen har staaet i 27 Aar, men paa Grund af Ejendommens Udbudstager. Vidnet Hans Svendsen af Dalebjerg forklarede: Det er mig bekjendt, at Sagen har staaet i 27 Aar, men paa Grund af Ejendommens Udbudstager.

Spaarder, nelder saa kaldet Gildeborg, hvor at saadleg Pagunth Bönder nyde deres aarleger Ofrigt? Svarer: Ja. Spr: Hvi Fæ skal Bönder disse Ofrigter sidde uthen klagen aarsag? Sv: — nu sidd lang tegnd der lange, og nu sidd lang tegnd dem Fæ, nemlig at den Christen Gildeborg sand og sort, at alt ældre Gildeborg og saaledes nar brugt. — Spr: Dem alt ikke nar nu Odragen at Pagun Mandrum for saaledes sig med den Fæ i Pagunt, for at drikke alt Øl, som af Gildeborgerne skaffed i Ofrigt? Svarer: Ja, de har saa brugt, de den ville Lomme. — Spr: Dem Madrum har vel tegnt, at med disse omskrivdum for saadlige er klagen ijfrent ad saadleger and og forargrelige Gjerninger; og at Madrum ville forklare, hvorvidt samme skal bestaaet? Svarer: sande ofte sort at de har navnt Troldt og Skör; ellers maad Trolddomskab; og sande, hvorvel Madrum kaldte Pagunt, sort at nu Mand nör sande klagen

16.

Skiftet i fire med Laard paa
det Vestre Gjedbor; men blev
siidere med en anden Mand sag
sam overseet. Ogsaa med en
Vurd, som Lars Pedersen i Thorbye
fand forfalt Vidne. — 6te: Om
Vidnet sag vedgaar, at de indst
adte Hans Svendsen og Hans
Holst, eller nogen anden paa
deres Vegne, har vist dem i Ogt,
for at anmode og overtale Vogne:
Mænder at tage Sæde med dem
i nu afholdte 2de Omgang Ex=
amen med Jfr: Kofoed anlagde Sag,
hvem dernæst fandt Tale til Mænd
nigsmænd, om at overtale de
omtalte Gjedboere til Erlæg
ning i Vogne? — Schaisbec an=
mærkede, at med Lovens fuldkom
ne protesterer imod alle Spørg=
maal generaliter; men dog kun
allernær paa stod, at der med dem
i Stedmigen saa talte Sprogning,
allene maatte vidnes om de 2de
dømte Hans Svendsen og Hans Holst;
thi Stedmigen kommenderer ikke
at de Stille fand bekiendt sig

af Aubrigorr; og alt saa bør indrettes
herr ønskes; og derfor paa staar
at Communen limitteres Forgjæves.

Müller svarede: at de 2de
nævnte Bønder vare Provinsens
beskikkede for at føre Forsæg
og formaner; altsaa at ikke
blive saa formeent at bruge
Samme Bestjæftning, saad nøiere
Giørelsen af dem vor Post middelbar
eller ømiddelbar; da Müller
ikke ved dette Tilfælde Naturs eller
Qualiteter der nøiere sigter til
end Medfølger, saa Klagen
giør maae blive forkastet.

Efter saadan Limitation fandt
Schousboe ikke mod Forgjæves
Besværelse; men om nogle faa
mildbrugte saa Principalen Klagen;
vil saa paa begge Sider og Bred
fand dem ved Act forhandlen.
Müller svarede da: Sandt nok
saa først talt; men ikke egentlig
mod nogen mindre dermed, uden at
Dette gik at de fand Tilfølgere.

Schousboe forbeholdt sig ikke
Naturen, med klagen, som kunde
give Anledning til videre
Undersøgelse og Examen; og med

2 Sager

18.

Saadan Reservation lod Vidunt
dimittere. Derimod blev fremstillet
at Niður Laus Pedersen ad Sem:
Togu, som a klagde Ordrette Lovens
Textens fuldmagtig Ageromb
sine Questioner he kunde Vidun
besvaremd; Vidunt svarede saa he
Ith: for bant alle som Ingerior i
mange Aar, og er kald alle paa
Gaarden, og er nu 58 Aar gammel.
Ad 1mum svarede: Ja. Ad 2dum
svarede: he fandt kaant ål nogit,
og nu Sild ligger i storhu som ål.
Ad 3tium svarede: Naar de lidt ål,
saa dem nogle, og nogle bleve borte.
Ad 4tum svarede: at er nu Sild lang
siden at de Togit og Skiftet med
Laanden, som Vidunt gaar Sild,
kor saa man gik, stod og saae;
saa og at de drukke Brandevin,
og togit Glad i sækken. —
Ad 6tum svarede: fandt ikke togit
mukke alene. — Ad Schoultbet
he spurgt Vidunt Ith: for longe
Vidunt saae nedad gik, og for
mange Aar de der passerede
somme Vidunt blev gik?

Vidne: nævnt sint d. 28 Jan. nem
fastboende forelagde for, ikke
uvenlig adspurgt. Adv. Dam
Vidnet kan sige: at i den Sid
fm: Kapod for nævnte Capellan,
og siden Pagen stedse i Pogint,
er konstateret nogen foranstalt
Gjerninger paa Gjeldbrun, uden
den Sid fm: Roepod selv fandt den
rene Gjeldbord Bud kan for,
ikke og siden? Vidne: At fastboende
Vidnet ikke, siden kan ikke svare
dertil mere. Adv. Dam Thorsbo
Vidnerne: Hans Vendsen og
Hans Holst kan konstatere sig
nogen uskikkelighed med Gjeldbo-
Pauligen? Vidne:
Vidnet ikke sige, da Vidnet
forbor kil ikke Præsten Gjeldb,
og ikke omgangs ikke Præsten.
Adv. Dam Vidnet med, at med disse
Gjeldb Pauligen, fandt som om
dags Gjeldb Ret, og derunder ikke
Vidnet Kraar, fremstillen
alle Konstabler med Gjeldb
paa Kirkegaarden af Gjeldb-Kirken?
Vidne: Fandt nogang fort sadant

Ja
apleser, nem Sessrods ikke stod at man
Sk: skyndt at man af Cognumeudnem
ske Tuller saae giort Ulejr saa
Gjeldt? Svarede: Mandu bonden
ahn Tid i Rimpen Gaarde, nem
sidder skalt stra Dejunt; og ahn
anden mand nem Gyldenark, ikke saa
Vidunt dimitterede. Derefter
kom stod Anders Svendsen Sidsen
Karen, som afklarede Corpus Delicti
Müller skjorte sin 6te Quarthon
he fandt Vidunt bekræftet.
Vidunt sagde: Vidste ikke noget
derom. Müller skrev til
Vidunt: Pte: Du Vidunt mindres
at ahn ved skaut Hans Svendsen
med mest aflagde Tuller Tider
man i Vidunts Gjerd? Svarede: Ja;
Dett: Du saa dagligt talede Vidtløftig
om ahn med Dejuren Sverdt?
Thorsbæk paastod at saadant Ejen,
efterdi vi vare stemt for nogle
rutne Armbrøster eller andet
Vildadelse imod Kirkedejuren skulde
og ikke for protesterende imod
Quarthonen; Müller paastod
Quarthon bekræftet; Sag

O

Saaeuvrum saadt ikke at Rasmus gav anledning at nogle Brand, da i Forvejen rørende Bondens Kone og Forholdene. Vidnet svarede: Ikke andet at vide, end at Pigen. Pålæ: Om Brændevin Hans Svendsen da ikke talede til Vidnet nogle Ord: at der nylig var skeet med saa, i at ansøgte Pigen med Navn Pigen først for nu skiedte saa kort før saadt skedte der i Pigen? Svarede: Ikke Vidnet saadt saa ikke først; blev saa dimitteret. Næste fremkaldt at Møderen Christopher Hansen af Elem. Pr. som afslagde Eed under Edsvorn.

Müller Kjærede Vidnet, hvorvidt han vidste, at skiendes mellem Hans Svendsen og Hans Holst, nu Tid lang havde været i Proces med Byen Pigen først for: Rosted, bekræftede saadt Tale om Gjeldsbrev. Svarede: Ja, saadt først skete i Elem. Ult. Om nogen af disse Vidner maatte have noget at indvende imod Forsvarer, uden saa eller med andre

Dem Ludvig Aarboe

Hans Svendsen var nogang i Aar under sidste Høitid, som han melder at Widuna Kiær skrev paa; men da Hans Svendsen og Widuna forskrev under ed er ikke skrevet, saa blev den sidstnævnte ikke ed.

Ad 4. Den Widuna da under sagen anlagde ed for bevægtede at Hans Svendsen ikke nogensinde, hverken for Sr. Koefoed, eller talende paa hans Vegne, under forskrevne nogle ed eller ja saa nogen skrevet, blev saa Widuna dimitteret.

Derimod blev fremmet at nedenn. Ole Olsen af Clemensøy Sogn, som anlagde Ord. Miller begiærede de Høie Questioner ha Christopher Hansen bevidne. Widuna svarede da ha: Ja, saa vidt som. Til 2det svarede Nej, det saa ha ikke; blev saa Widuna dimitteret, og igien fremmet Mogens Jensens Hustrue Else, som anlagde Ord,

og nestes Byting, nemlig Tre
Sammen 2de Torsdage Tre
Konge Vadsir Christophe Hansen;
Til Ste: fandt saa stort; Til Ste
nemnd: Jo; Hans Svendsen fandt
ammodt Siddet skrom, da han
gik skrev med Afskeed under Con
tinuels; blev saa Siddet dimitteret.
og mindelig Emne stod Jørgen Hansen
af Sammen Tog, saa han klagede
sed nestes Tome. mod Müller
Byfogd saa Quartaler Tre
Konge Vadsir Hans Svendsen
af ikke Vadsir bestemt;
Til Ste: nemnd: fandt bort med Vaad
Sid i Clemenser Tog, og dissen
fales Gjaard, Til 2de nemnd:
Jo. — Til Ste nemnd: Bønderne
har fandt al skrabe nogle Aar,
og forsøm Tinge, som Ste stem
Ægerbech formeldt, med alt saa
predikkede saa stærk imod, saa
nu Syndig Tinge, skr brugtbleg saa
Syndmyndig Tinke skrev afgjorde
nu Laerdeb Mahomeds og nu
Bachus; og skrend blev Bønderne
saa bevogte, at de ikke fik al

Ca i Agerbechs Sid, nun adspend. Vaagn i Stuben imellem nogen. Pal Ch. spurde: at Vidnet ikke maa forstaa paa Gield; men siden Hr: Agerbechs Afgang, paastode Ak Oligim, og siden saa forfaldt sig. — Pal Ch. spurde: At siden da ikke Oligim, nidste Vidnet ikke at der var talet om Ret eller Vagdmaal; men naar ikke alle maatte gaa ud af Laugen Ol, da andre selv maatte faae Drugt, saavt ikke skal i siden nu Vilbrand, som man Vedbyggere, Drikkere. Pal Ch. spurde: Jeb Vidnet saavt da ikke mere. — Miller for Ak. Ch. lod spørge Vidnet: Om det var muligt at disse nu nævnte Personer kan have andre Steder i det Land saa Ch. Reaction indfalden? — Spurde: At maatte vel; men hvorom nidste Vidnet ikke, siden at den saa talende dem. blev saa Vidnet dimitteret.

Miller begiærede Ransen af Vidnerne forelagde til

Onsdag 8te dagr. — Forsamlede
sammesteds under Faldsmaals Ret
som begyndt i — efterfølgende Sidens
at meldt for andre Gange i
dag 8te dage, som var den 2den Maij,
for hvorved Laugsfod at Sidde,
fuldkom Lovmedlyngelse begyndtes
ved Præsten Hr Conrad Forkyndelses,
hvor saa Dagen Hr i dag 8te dagr.

Tirsdagen den 9de Maij,
mødte Citanten Borgmester
Müller og producerede Anklagen mod
Sidder Lovmedlyngelse af dato 1ste
hujus, fuldkom begyndtes Paagæ-
vendt Hr først, og lyder saaledes:

No 2. Primus C/D. Anklagede Sidder Lovmedlyngelse.

Anno 1779, Lørd: den 1ste Maij,
da Laugs Forordnede Lovfød,
Dagen antaget af Dagen Indstem
Underverdaige Jens Lovfød, contra
Gdr Bønder af Clemensker Dagn
Hans Svendsen, Hans Hansen Kold,
og Niels Ehrensen var Citanten
fuldmægtig Hansen Müller
Anklagede Lovmedlyngelse begyndtes
til hvis Indhold Sidder

Aar 1779 den 8de Dag
Januarii holdtes Ret
paa Thorkenhaven
paa 48de Gaard Lars
Pedersen paa 49 Gaard
og Vidnerne: Jens Magnus
Erich Thorkenden og Christen
Niels Jørgensen og Christen og
Hans Jørgensen, alle af Clem:
at møde i dette Retsted
Ting, Torsdagen førstkommende
21 Maji den 8de dag, som
blev Landsted Vidnemaal
i Sagen at aflegge i dennes
Kontrolleur Hans Müllers
Hjemmel for Stevning ifølge
Forkyndelse, saa fremt undtaget.

Conform med Originalen
Peter Müller

Fremlagt i Retten paa Stevnings
indgivne Dag Fremsted Ting
Torsdagen den 21 Maji 1779

Attest.

Erik Lorentz Forkyndelse
Adolph Christensen og Hans
Pedersen have at Clemens
Dagen meddelt at stevne
Lorentz at saa forkynde.

Møller Bjørnvad har forlagt Vidnets paaraabt, og er Sagen fremsaa fuldt forklaret at forbegge Parter blev Vidnerne forelæst, samt alle paa nye modtagne Niels Jørgensens fuldmægtig Mandum vereddet at nedskrive.

Blev saa fremstillet af Vidnet Morten Larsen af Clem: Bye, som aflagde sædvanlig Vidnets Maade

Møller Bjørnvad Vidnet hensagde:

1te: Om Vidnet kjender sig nærmere at være bekjendt Hans Svendsen, og Hans Holst samt sig gjerne vedstod Byen længst Jn: Februar for fremde Tider samt Dag og Tid

adv: Søndag 1778, saidan paa Vredaibe skeede, at Hans Svendsen Byens Ombudsmand Vidnet der

Svar: Ja, da Vidnet med samme paa Stedet var

Spm: Om Vidnet af sine Medborgere Medfølelse, eller nogen anden paa Stedet Byen, er bekjendt

Svar: Nej, at Hans Svendsen i Sommer Dag imod Byen skulde

Svar: Nej, at Skousboe modte paa sine Principalers Byen og hensagde Vidnet.

Da blev nævnt af Fogd Christensen
Hans Svendsen, Hans Holst og
Niels Pedersen, hvad Sagen
Indstævnte: Hvorfor, formedelst
saadan Udeblivelse skulde bøde
saadan Udeblivelse, original Ind-
kaldning her blev Indgivet, Sag-
havde: Da blev saadan fornø-
dent her fandt Indgivet, Sag-
blev da Vidne ført.

Herefter blev fremstillet af
Vidnet Jens Pedersen af Clem-
Sagen, som afkræftede Indkal-
delsen her blev givet, Sag-
paa samme Sagsbemeldte,
Ole Pte nævnte: Da - Jørgen Pte
Ole nævnte: Niels - Jens Thomsens
Sagsbemeldte nævnte: Da; blev
saa Vidnet Eed.

Herefter fremstillede af Vidnet
Udbyggen Jens Monsen, som
afkræftede Indkaldelsen. - Møller
begyndte sine Spørgsmaal til
Hans Svendsen, hvorpaa Svar-
det nævnte; Ole Pte nævnte:
Nogle af Hr. Clausens Udbyggere.
Ole Dte nævnte: Ikke at vide;
vare; men ikke mere end
paa.

Sal. Vidn. svarede: ih kiende kuun Pl.
Sal. Ank. svarede: Ja. = Sal. Skr. svarede,
vidste ihke ihkke. = Ank. Skr. Lorbirgaard,
Müller bjiernede Vidnet for
Ank. Skr. hé spürgt: Om Vidnet nigen
Forsan kan have drukket med Pl.
Gilde Caulingen? Svarede:
Ja kande vel noglé nüsomb. =
Ank. Skr. Om Vidnet ihke kan erindre
nogen Omstendighed saa
vel Tidsrummet, at Vidnet saa kan
maatte sige sin Vished til at kiende kan
paa Sagen? Svarede: Ja ihke kan
nu nöye, og kunde ihke ihke nogte;
uden ihke nar nu gamel Aldermand
ihke tog sin Afsked, da kan nar
82 Aar. = Ank. Skr. Om Vidnet
kan erindre at med Gilde Caulingen
stode mange Folke og Dandse,
samt hvorledes Dandsen? Svarede
paastod at ihke kan nar ihke kunde;
og altsaa ihke at ihke svarede. =
Müller erindrede at ihke
ihke kunde tie Rette om sindige
og mindre sund Fornuft vare
i ihke nogle stemmende Forklaringer,
under saa kan Caste Ret dem spürgt.

Hans Ludvig Aarboe

2. M. Cobenhavn, d. 1ste Februar. Præsident Rasmussen blev syg. — Klokken 11 blev Vidnet kaldt ind. — Vidnet Hansen: Jo, det kan jeg godt. — Schousboe respekterede Vidnet. Spurgt om han havde afgivet Forklaring, at han begyndte med at skyde paa Politiet, mens Politiet stod med Ryggen til? Svarede: Nej. — Det kan jeg ikke huske, at jeg har sagt. Spurgt om Vidnet havde sagt, at det var Politiet, der begyndte at skyde? Svarede: Det kan jeg ikke huske. — Det er muligt, at det er sagt, men det er ikke rigtigt. Spurgt om Vidnet havde sagt, at det var paa Politiet

Den Dromle blev fremstillet af Bonden
Eftbygger Hans Jørgensen
paa Kocsède Gaard af Grunden
som afdøde Conrad Fred.
Müller begyndte, samme
Qualitioner bekræftede som tilforn
Bonden Hans Svendsen
med Eden, samt saa
til 1ste: sandt tænkt ikke i Begyndt
i 10 Aar, og bedt som Eftbygger
ikke i 3 Aar. til 2det sandt: Jo.
til 3die sandt: siden Glas sat
ikke tagne sønder, og nu anvendte
Jo. til 4de sandt. Jo, alt som
ikke saa brugt. til 5te sandt:
sandt i dette Øieblik vanskeligt paa
ikke øfrige Gjeldsbor, og siden
nogang andre Dør; til 6te
sandt alle andre dør; og nu Mand
sad med at Knub Øl og bandede,
da nu anden Mand sagde til sam,
at han ikke maatte bande;
spurte saa sandt og dør:
siden dødt for mig sønger, at
ikke Nogen maatte Dom paa
Marked til mere Øl,
Vidner videre Medmindre ikke.

Stousboe contra Pugter Rudund:
Dualt var mogle af Vorne-
standerne, saud Principaler
ikke saaledes bandede med Ed
skulde i saadan Sager Loven
Eide bort? Svarede: Ske
ikke saa Rudund dimitteres.

Müller fraflaedt sin Ansigt
indstrente og forelagde Rudun-
mundas saud Principal sandt
udgivne Continuations Rudun-
delning for i dag 14 dage,
hvorefter Müller begiær Dingt-
Rudund for sin Ret nu satt,
hvorpaa saa Pugter for i dag 8 dage.

Onsdagen den 5te Juni,
Mødte Stanters Fuldmegtig
Hr Müller, og producerede
sin Continuations Forening
af dato 21de Maj sidstleden
for Rudund forelaest,
som ikke blev paastaaet for
Arten at være falsk og Eiede saaledes.

Nr 2. Stimus Ep. Vdi Continuation
af sidst Tinemaals, dateret
29de April sidstleden, til

Item Eingl Pauluss Tiønnesen
beskyldt Hans Syendsen
og Hans Hansen Stolt, for
at Clemenser Bogn, ahnd
forrige Tinge Mannig fød Ko
Oxe stig fød med mig, for 2de
Halvkring af Enedrik Hansen
for solgt angaaende Bogens
Gieldeborn, saavel som og
at med Bogen Mandus Kor,
saaleing paa disse Gieldeborn
bliver vidnet at stillige
Tiendig og mindre saavel
Christendom vorrende Kreaturer, giord bemeldte
Ole Mand og Niels Iversen
at libid: fremdeles anlegt,
Parterne at møde imorgen
ved Ordning paa Tinget
Tiid og Sted i Hasle
Torsdagen efter Hellig Kors
Dommere, for hvis Ret
Tag at forre Klarer saavelsom
og Mesdrue Vidner. Som
Vidner i Tagen ind stævnet

Forrige Laugsmaal Skraaet
mødte for Laugsmesteren Tøy-
mænd og Oldermænd: Hans Jensen Møller
og Justinus Ørnsbøl Capitain
Hans Koefoed, Jep Andersen,
Jørgen Rosbøl, Thor Ederssen,
Bendt Bendsen, Hans Jensen,
Ederk Olsen Sønne, Hellis Hansen,
Jens Siegfred Bil, Jens Mortensen,
Peder Ebbesen, og Jørgen
Jørgensen Sønne, samt Medborgerne
Peder Andersen og Jens Hansen
Bund. — St. Clemensker
Præst-Gaard den 21 Maj 1779.
Jac. Koefoed. —

Forsamlet, lydt og paaskrevet
indkom Borgerne Tøymænd
Forretningen den 4 Juny 1779.
Jacob Møller.

Hvilken Forretning bevidnede ogsaa
Hans Friderichsen, og Hans
Jørgensen, begge af St. Clemens-
Sogn lovlig at være forbudne,
som ikke vedkommende
at være Laugets Vidner.

Den constituerede Procurator
Schousboe mødte og skrev

[illegible]

Efter at den sammelagde Skyldning
siden sidste Aar saavel Principalen
som dennes Caution, da saavel
mundtlig som ved Skrivelser Stam-
pen og Pantsætter for at
tilbringe Penningerne til Postkontoret
følgelig maae Citanten med
Rigtighed nu fordre, at Indstævnte
maae sørge for Betalingens gaaet gjorte,
saa vel som og om den tilbagevorende
Gjældsbrev paa Gjældsbeløbet
af sandelig Dagen-Mandag
skulle tilgaae; thi Tiltalte
Principalen vorder ikke allene
tilkendt derfor; følgelig bør
Citanten ligeledes den saa
vel omtvistede at faae tilgaaet
sidste Gjældsbrev, eller i sidste
maae manglende, hvorimod
den bestaar, samt saa vel den
skulle mere tilgangen,
i øvrigt kan Citanten ikke
tjene ved sin saa afsagte Dom,
hvilket dommer paa samme

Rusnar; men saadan Forsømmelse,
som Forsvarer Sagen angaaende, kan
saavel Dommeren som Parterne
ikke lovligen Undskyldning.
Mueller havde ikke nogen
Sag i disse Exceptioner, hvorpaa
Vidnerne skulde afhøres, men de
vilde kun Formaliteter i Dom-
mens Forbigaaelse i saadan
Maade at Sagen blev anbragt,
og ikke skulde Vidnerne afhøres
i den Forstand Loven der-
om giver. Skjønsbegrundelsen
kan saaledes. — Dommeren
har ikke nogen i Dommen
at kunde forandre eller
Erklæring, men kun lade Sagen
saaledes stemme. — Mueller
begjærede Vidnerne paaraabte
og afhørte ikke forfra. Af Vidnerne
vare møtte Edvard Olsen
Sønne, Nelles Jensen Eder
Espersen, Bendt Bendsen
og Jørgen Jørgensen Sønne,
som anførte samme Grund for Forklaring,
og ellers saa nøie Begjæring
Separat dem maatte afhøres

Svend Svendsen af Clemens Sogn
som afslager Sodnæbs Tiltro
Müller begjærede Vidnet
hensørgt. 1te Spørgsmaal Vidnet
bekjendt, at Hans Svendsen og
Hans Holst i Aar Aar saa
anlagt Fiskegaarder Vogn mod
hverd Vogn-Indgang Hr: Procedd,
bekjendt 2den Gang at
Fredsdommeren sagde til Mandtalls
opgaaendes i Vogn nærmeste
Gjeldsbøger? Svarede: Ja saa
saa vidt jeg 2det Om Hans
Svendsen og Hans Holst, saa
anmodet Vidnet at tage
Skjel i Sagen med dem,
nekte og at Vidnet vilde gjøre
noget til Sagens Oplysning?
Skjønsmændene, at tilkjende
at Ord skulde være paa Stemt
i dennes tilmeldte Erklæring,
og ikke selve at Vidnet skal
Vidne om saadant Vielsesmaal,
de formaaede at Müller nogen
Lejlighed vindicere Vidnet skjøn
og bemeldte 2de Hans Principaler
paa Baare Maader at Questionere

~

allerunderdanigst andragende
ogsaa paa anden Postexpedition
og gjentager Ansøgningen.
Møller erindrede, at saavel
med Hensyn til Continuation
af Hovedsonnetten bestyrede
for at faae anvist et Locale
og nylig havde begyndt Opførelsen
af et Postexpeditionshus ved
Overgaden, bestaaende af
anstændig Sal og 4 Værelser
med Kjælder under samme Tag;
og da Quartieret
i Nærheden af Brønden
syntes, saavidt Møller af
Udseendet kunde skjønne at
være passende. Da
Sagen saaledes var af denne
Beskaffenhed med Continuation
af Hovedexpeditionen, og
grundet derpaa, saa kunde
Andrageren ikke tiltræde
at Udsættelse, men maatte
Udsættelsen anbefale. Derpaa
erklærede Hans Svendsen
og Jørgen Kaspersen Hansen
Andragendet for rigtigt,
saa kunde Udsættelse finde, og

Pr. Ihr kan Ihr saw nicht for Pidunk
Gjaard, og spurgte: om Jan nan
med ahm nær med ahm?
for paa Pidunk svarede: Ihr,
Jan sad ihr med ahm.
Pris: Om ihr ihr nan ahm Pag
imellem Hans Svendsen og Hans
Holst med ahre Pagur-Inds
for ahm ahr blev talt?
Svarede: Ihr nemmede ihr
Pagur; men mennehat ihr
nan ahm Pag. Spg: Om
da ihr Pagur Indstru sr: Kopads
Hans nær sad Pag blev nævnt?
Svarede: Jo Jens Hans Hans
blev nævnt, at ihr nær tage Ihr
saw; men Pagur nævnte Pidunk
ihr ihr blev nævnt; ihr sagde
nogit om Pagur; men andre
Lund Pidunk ihr erindre.
Thorsbach Ihr spurgt Pidunk.
Om ihr erindrer at sr: Kaad
Pagur-Indstru i ihr Pinder,
Cad angaar en Ekspægning
til Peder Lund, angaaende
Gilds barne; og i ihr Anledning

Byfogd Hans Svendsen nar mand
nlr imod? Müller svarer
vidstaar: at Vidnet allerede
har forklaret, hvilken Dag det
angik; og, da de Gud bedre
vor übevidstfarent at inquirere
om Hr: Raadmand Konrad gyldne
Opsigning, hvorvidt den sidstnævnte,
saa paa Byens Raadstue übefalet
anmüste. Skousboe vidner ligeledes
at Vidnet havde forklaret,
at hand Principal Hans Svendsen
med i Sinde hos Hr: Raadmand,
og hand Borger Raadmand selv,
som tilstaar i de Punkter, da
Byens Indbyggere lod circulere
sin Opsigning om Gildesbrødre,
og da Skousboe Principaler
ikke hand vidste Noget, hand
heller vilde paa Byens Vegne
ikke üstadiget Radere: om
han nar mand nogen imod;
hvorfor denne Raadstoue til
Opklädning begiärede at de maatte,
og paa det at Sammenhængen
ikke mangler, feiger hos Byen

Paa Rands Contra-Quarthoier
Paamindes med: at, da Ole
Mandt Pongdrud, med Lov
Skanker Jm: Roefoeds Forninger,
saa kan de Ruds tonne ikke paa
deres Side, endnu at kiende, ikke
kiendkommer med nye Quarthoier
he Bestaning. Thorbie Lorb-
fadt sig altsaa om alle og mere
i komoden sted at ressidere
nemmer Dings midler; men
he spurgte Rudiuntmedm: om
de maa klage he stede uden for
Widnets Gaard, med Rudiunk
og dem anmeldte 2de Mand
naemd: Ole; blev saa dimitteret.
og igien kommen skiendt at nidre
Peder Pherson af Clemensdagn,
som afsagde Lov efter Loven,
og blev dyrist he spurgt med de
2de forne Quarthoier he komme
Widner; Naemd saa he 1ste Ju-
ni 2dl naemd: Hans Hals
fandt fælig 3 Laegmend Ekstra
mest sob Rudiunk og Accorderet
om nu stoppet, da de og blev
fast om dimmer Dag; men

Anno Ludvig Harboe

Anno indkom i Ret for Jordan Dalm
dahl, anno Gjeldborgs
og Fredskow mandt. Miller
for Alt Ret fespurgt Vidunk:
Om Hans Holst i Ret sam
vid forhalt: at alt var sam
og Hans Svendsen bekraadt,
at de Stille Ord forhandlet
Drink, skiekt dvad Pagunds
Bonde, sam Niller nøw mund
dem imod Pagun skulle
Underskrive? Svarede: alt
dem Vidunk saa for, at alt
var i Overeensmund. Schouboe
fespurgte Vidunk: om Ludvig
Riegn imod Hans Holst,
da nøw saaledes Vidunds Vund?
Svarede: Ingen nærhed mund,
dem saa Vidunk dimitterede.

Derefter kom selvtredie at sidde
Jørgen Jørgensen Sønne af Kemp.
Pagn, sam anklagede Conrad Lud
vig at sidde; og dem begiærede
at bekiende mund sammen
Reconventionen sam Vidunk Peder
Espersen saa bekiendt. Svarede

saa vel ikke Ja; Ole Lars-
Dr. at han var aldrig bruk
Madam; alt Bev forbygaard.
Møller gjorde Vidnet kjendt
Ja hilsyngt: Om Hans Holst
eller Hans Svendsen, da ikke
saa vel talt med Vidnet om
denne Sag? Svarede: Hans
Svendsen ikke; men Hans Holst
var nogang ved Vidnet i Nyetorv,
stod ved Siden, da Holst
spurgte Vidnet: om det ikke
kunde gaa ved Forsvund
Betjening? da Vidnet svarede:
det mindste ikke ikke; jeg troer
ikke det gjorde det; hvorpaa
Vidnet spurgte: om Holst
gjorde det? Jan svarede dertil,
men om det vilde nogen anden ske
eller kunde gaa paa anden Maade,
det vil de jeg ikke vide.
Dr. Om Hans Holst ikke
beklagede, at det var kommet
saa vidt imellem dem, med
spurgte Jan ikke derfor, som

2

AA. 2.

Jan Lunde forstjerr Vogn?
Svarede: det skulde vidne ikke af
Thorstve kunde komme at hø-
re vor Vidne: Om det maa kom-
me for Rette? Jag tie Vogn
Overhørelse? Svarede: Nikke ikke,
dersom Vidne Uimiddelbart.
Vogn blev kommen til at vidne
Hellis Gjesen at Clemente Vogn,
som a klagde Ludvig Larsen,
og begyndte at spørge med hvad Lo-
Questioner tie Vidne Bendt
Bendsen; svarede saa tie Jt. Jo.
Tak 2 Jt svarede Vie. — og kom
det Vilde Om da nogen anden paa
Vogn Vogn kom anmodet
Vidne at vidne? Thorstve paastod
at forbigjende tie andre Personer, som
ikke var kaldt; og derfor protesterede
imod Vogn Vogn maatte; Müller
sigtede tie nogen andre Personer
med de Vidne; og om nogen
paa Vogn Vogn kaldt kunne
dersom Grunde, maatte Vogn
Vogn gjerne kontinuere. Thorstve
bemærkede at saa Principalen
i dersom Grunde kan ikke nogen

for sig; alt saa bar han forum, som
for dem fuldt saa gaadt saadant
Grund som han kjendt. Samme
Dag Vidnemaalet op bar paany.
Blev saa Vidnet dimitteret.
Derpaa kom tilstede af sidste
Edvard Olsen Ohm, som afkaldt Ed
efter Loven. — Müller begjærede
Vidnet hørt for sit Vedk.
Om Vidnet vedk. Clem.
Pagn vs. 2de Gjensvar, hvorvel
Pagn maatte ligge Ol i Seng
for anden aarlig Regjent? Svarede:
Ja. — 2det. Om Vidnet vedk.
Pagnets Bønder nu ofte klage
gaar om Rente for saadan Sag
for at dette skal Ol i Svarede:
ja saadan ofte Tilfælde, nu ofte
for gaar om Rente, saa mange
som Aller maatte. — 3die Om Vidnet
fandt vedkom at ved dette Thing,
lægge nogen mundtlige eller
og forargerlige Gjerninger; og
at Vidnet selv maatte forklare
hvor saadanne Gjerninger da laae?
Svarede: Jamen vel at mærke Sab
ths, Klokken, nemlig paa det
Sidste; ellers forlyder Pagen-Sag

Da Sammesteds for Byefogden
forelagde Lauritz Haldorsen Ø
sin Husmand Peder, at møde
imorgen Kl. 9 for Retten til Ting
at svare Sagen, som under Dato
ved at afslaae ved Landsdo
Vidnemaal i Sagen; hvilken
forelagde Møller paa
Byefogdens Vegne til
videre Forkyndelse; hvorom
saa Sagen her blev Endt.

Mandagen den 11 Juny 1779.
Blev i Sagen til Tinge Vidne
Examinerede, som bemeldte af
Sagens Indstævnte Jørgen Koefoed
af Clemenstrup Sogn, contra
Husmand Hans Pedersen,
Hans Hansen og Niels Pedersen
af samme Sogn, mødte
Actuarius Friedenreich Müller,
og producerede Rettens Udtog
Forelæggelse af Dato 4de hujus,
som oplæstes ved og paa
Retten, og Tinge vidner Attest
til Stede; og vare samme saa
vidt lydende:

№ 2. Thing Ds. Anstrup Birk forelagde d.
4/12 1779, Tirsdagen den 4de Juni
da Vorre Herreds Ting sadt;
Tinge Birk Tagen anlagt af
Tagen Ole Sten Vinderødegaard
for Jørgen Roesøe, imod Bønderne
Hans Svendsen, Hans Hansen og
Niels Espersen af Clemenser
Tagen paa Skanderup Enkemedtag
for Hansen Müller Anstrup
forelagde grefter begiæring der
følgende af de med Sandt
Vidner; nemlig: Hans Jensen
Møller og Ridder; Capitain
Hans Kaas, Jep Andersen,
Jørgen Kaas og Hans Jensen,
alle af Clemenser Tagen,
for at møde og Vidne i Tagen
i dag 8te dage. — Dommeren
efter Begiæring forelagde under
dags dato Brev de Indsatte
Vidner, at møde i under
Vorre Herreds Ting i dag 8te
dage, som er den 11te Juni,
for under Corpus Lod at

Tag

Assessor Arnold Landfogd Widemaal
i Bergen; saaledes fornedgyndes
Byfoged Müller nær bergimmelde
Forsamling hei lovlig forkyndes;
saa fremt Nød derfor
Conferentsraad Protocollen
læstes. Eller.
Fremdeles, blev og paa Forsamlingen
indkaldt Borgerfuldmægtig Lang
til Onsdagen den 11 Juny 1779,
da læstes Eller
fornedgyndes Medborgere Hans
Friderichsen og Hans Jørgensen,
begge af Clemenskjær Bygn,
at fremvise deres fornedgyndes med
lovlige Forklaringer med Grund
for deres Tarm. Og Müller skjønd
de fornedgyde Widers paaraabte
og stode hei for sig, saavel medbe
de saa hei stode ubevidende
Widere Jens Mortensen, og
dernæst de godvillig mødte Widere
Joseph Mogensen og Esbern
Hansen, alle af Clemenskjær Bygn.
Endvidere Forklaring blev Widerne
fornedgyde paa Forsagelse; og

Der blev fremmet Stilet af Niels Hans Jensen Møller af Clemenstker Sogn, som ikke kunde Maade at klage for. og Møller begjærede Vidnet ikke spurgt: 1te Om Vidnet kjender Mandskabet, at ske ved Navn Hans Svendsen og Hans Holst, i Be-gjendelse af hvilke Klagen anlagde Sagen mod Tiltalte, begge Fjorten Dage for Julen, berammede Rette Tolv 2den og 3die Adverts Søndage forige Aar, angaaende Sagens Gjenstand? Svarede: Ja. 2det. Om noget af de bemeldte Fremmøde Dage samme Vidnet om at tage Brød med dem i Lommen Dag? Svarede: Ikke. 3die: Om da nogen af dem havde Vidnet i Vidnets Hjem, og forlangt Vidnets Underskrift paa et Dokument, som angik deres Materie? Svarede: Ikke, uden Vidnet kan ikke andet Steds sandet med dem og ikke forige Procurator Grönbech, og da spurgte Grönbech dem, om de

Ca nilder saae at Widunk Fuller skiænder mand? og da saarede ham Grönbech? Svar: at konne ingen forklare da nogen saadan, at Widunk Fuller skiænder mand paa nogen Dag imod sidstnæv? = Gik paa Hæd, nilder fod samme dem ammunder Samtale sidst? Svarede: i Allinge fod Johan Jörg: Grönbech. Fk: Om Widunk saae nogle Skrink, nilder sankte sammen og solgte, imens Grönbechs talede? Svarede: Nej. Ck: Om Widunk da ikke mærkede at samme Skrink angik Tagen imellem Tagen sidstnæv og den Afstemte? Svarede: Jo, det kunde Widunk mærke saadan, da Afstemningen nan udgaaen, og Widunk blev kaldt med at vidne i Tagen. = Schouboe paa sin Principalers Vegne bad spørge Widunk Fk: Om Widunk kan sige: Jeg skal vel Ja sig til denne Process! Svarede: kunde ikke mindre anden Svar sig, end saadan

Forretningen udeblev, uagtet
Sagsøger paa Forrige Ret-
dag var Vidner dimitterede.

Dg eigiew fremstillet at Nidun
Sorign Vidner Gjestgiver Karen,
som adlagde Ed ved Sorenen
Müller Egiennd Vidner hiemb.
med 1ste og 2den Qvarter hø Sorig
Vidner; mandd saa hø 1te Jo.
Tul 2det mandd: de nær Egge
nogang i Vidnets Hiemd, og
spurgte Vidnets Mand: om han
var med dem eller imod dem?
Svor paa Vidnets Mand svarede dem:
at han var nigen af dennem,
blev saa Vidner dimitterede.

Dg eigiew fremstillet at Nidun
Hans Jensen paa Torkildgaarden
i Clemensker Sogn, som adlagde
Ed ved Sorenen Mandd.
og efter Egiennd var at svare
til Sinen 2de Quartaler:
Tul 1ste mandd: Jo. Tul 2det
mandd: Nei; Siden Vidnet fandt
under Forrent med Jo Sten,
og Sortalte dennem det; saa fik

Vidunt ikke nidrer om dersom
Jeg at vinde: Müller dimitterer
begjærede Vidunt dimittered;
og Schousboe, begjærede Vidunt
hensørgt: 1mo Om Vidunt gadvilly,
eller under Trudsel, under Trus
med Fæstning; og fraadt saa?
Müller protesterede imod denne
Questions Fremsættelse, som nogle
der forskrives er Bestyrelsen
eller Forsvaret for. Schousboe
svarede at Vidunts egen
Forklaring giver Overdommeren
Qualitet, som vedkommer
Sagen med Lovens 1-13-7, og
Kongelig Rescript af 3 Marts 1721,
og derfor paastaar Ret paa
Spørgsmaalet. Müller
svarede at Dommeren ikke
skulde nogen Inquisition om
Jvr: Raefoed's Forseelse, uden
formelig Bestyrelse og Tiltale;
Schousboe paastod Ret paa
Spørgsmaalet. Dommeren
kjendte ikke Sagen, da

Justitsraad i Stiftets Overret gjen-
taget Forhandling. — Skjødebaand
forbeholdt sig saadan Interlocutorium
med andre Dagens Documenter
paa Vedkommende sin Ret
at komme frem; og blev derpaa
Vidnet Ole Hansen Qvist ført
ind i Retten: Om Vidnet kan
sige Sandheden med Hensyn til
imellem Aktoren og Tiltalte?
Svarede: Vidnet ønskede at svare
for paa nær at Tiltalte i Dagens
og sin nærværelse ikke vilde sige
sin Mening derom. — Spurgt: Om
Vidnet da har forstaaet at Bønderne
skulde have givet for andre
Aarsag, end fordi Taler og
Vedkommende havde givet Skjødebaand
om Gjældsbeløbet? Svarede:
Vidste ikke at Bønderne skulde
have givet for noget andet,
eller saa Vidnet dimitteret.
Aktoren talte til Vidnet Jørgen
Magnussen og Peder Hansen,
som afkaldt Forretningen.
Retten begjærede Vidnerne
hensendte: om de ikke vilde

27de Januarij indkommen Clar,
naboen Ind stævnde at bekiendtgiøre
Hans Svendsen og Hans Holst,
at de tilligemed Degnen Jens Sten,
Gulen møder for Provsten dagen
efter, hvis forsømmes dennem
nogen videre Dagsmøde
Resolution? Schousbol mindede,
at da Communen nogensinde saa
forbunden sig saa stærk med
Præstegaarden, at han ikke saa
kundt Tvist om Quæstion bekomme,
som nu stod Relation til sammen,
eller den tvist var nemt; saa
maatte Schousbol protesteren
imod denne Quæstion, da byggen
Præstegaarden var gaad til Grunde,
og i den tilstand den da talen
om forandring; — men nogen
af dem nemnen nogen stand-
Pibud, saa og bad at saa
vent muligt, da Schousbols
Principaler, saa vant sandt
Dagen, giorde skriftlig Protestation
til Sr: Provsten om Forlig,
saa som i Vorde-Dings mindet

er produceret; og af Dom
dan i sin Rud erklærer, at, om ved
saadant Rud stab fandes nogle
ret at allerunder at fand Bir.
Cepaler Lull giør en lang
bemærkning Dom forgiæves,
eller og end saa at Spiltemaal
i nt andet Hensyn og Sagen;
alt saa paastaar Schousboe
at Hr: Kaefoed ikke bliver
fældet at betale Sær Leg
i paastaaet Qualition.

Müller maatte bestride
at Hr: Schousboe blev hefalet
ri at opfælde nt Dags Under
mod ubelige Middelæstige
Protocollationer, som alle
sidder hi Dagens Audiente,
i strid er de Grundsætninger
med Hensyn - Forordningen giver
Overbeviisning for Overforingen
og ulydig fed mod den Geistelige
Jurisdiction; hi fandt, at
oplæse Qualitoner sidder;
og saaledes alt saa at Rigets Franchkommer.

Jannum blad Nar. Vidnum
nævnd: Jo, de sande hr sagt, at
de hilliger med Dagen Indstæv
Jv: Lagsøgt Sued møde saa
stroxstem dagen nestes Klokken 10,
men sporum nidste Vidnum
ikke; men tænkte de sik ved
nok at mind, naar de kom
derhen. — Dlt: Jnad Hans
Svendsen og Hans Holst dette
nævnd. — X. Hans Svendsen
nævnd: at blive jan ikke bedre
i Morgen, med jan var i
dag, saa kom jan de nok ikke;
og da jan ligger derinde, talde
jan om Dagen, og giet strax
at det var mod Natten, og at
der Killer jandsted om Formiddag,
jan var nu Dale imellem
Casper Hansen og Hans Svendsen,
da Hans Svendsen sagde til
Casper Hansen, at jan gierne
vilde indgaa Forlig, om de
kunde Ere paa den Maade,
jan jan vilde gaae derpaa;
men Maaden vidste jan ikke;

Hans Ludvig Karboe

er mon som de andre mäst som det,
indgik som det ihkr; og de
andre giorde Indsut, at det
var Provsten og Sr: Kaefoed i
mod Joseph Monsen som
var afvidt, for ikke at betyde
Sandhed. — Hans Holck
svarede: Ja det er det saadant
Sviger, saa kunde som komme
ind og vere sigen. — Thorsboe
til pargt Vidnerne: Som
de som stod ved om ad
tilsige som Principaler,
de skulle møde ved Ret-
te Provsten? Svarede:
Sr: Kaefoed sagde ikke andet
ad de skulle i Provsten,
dog, at de skulle komme
til Provsten; ellers saa Vidnerne
dimitterede. — Müller
fraspurgt de ønnige Vidner
og begyndt Sagen
igien og de svarede, som
tilkendt. — Thorsboe
mäst replicerede Sr: Kaefoed

Saaledes at bemeldte Sigtelser og Beskyldninger imod samtlige Principaler, i alle indgivne Hoved- og Continuations-Forninger; skal ikke forbeholdes Hovedsagen imellem Principalerne Kort og Tiltalte i Lovlig Tid og orden. Müller paa Forrige Loesaedes Vegne anmeldte: at saa ikke nær mødte i Dagen, saa at Sagen paa Hovedmaal. Saaledes blev ikke Indstævnet med Dagens Skrivelse! Ved Saadanne Omstændigheder Sagen passeret og saaledes, begrundet mellem de Actorum Skabelsemænd og Vidner; nemlig:

for Clemensker Vegn:
Jacob Madsen og Niels Hansen

for Bütker Vegn:
Ragnus Hog og Jacob Klinge.

for Asker Vogn:
Christen Tranberg og Jørgen Lederen;
for Kjæ Vogn:
Peder Larsen og Lars Hansen.
Dette hr. forbrummer Overskjøtelse
under nogen Pantets Underskrift
og forbrukte Signeter.
Actum, Asno, Die & Loco, ut supra.
Jens Cr. Prahl



Höyadle Höyærværdigen
og Höylærde Hr Biskop!

For nærværende Lid saa ing ny Lovet i Sine
de at søge nogen Kald, saagt mig den Tid
to nu vacante Menighæder Ipsker og Vanike,
efterdem de nu saaledes stoer, og ing ny nærgaa
gaaet Capellan, men som ing, der nu vore
Lid, udi den forrige nu vel Døden afgangne
Sogne Præst Christian Jalcurs Langvarige
Sygdom, Haar forrettet Bidstjenesten udi
disse to Menighæder, nu saa stort af begge
Menighedrene Elsket anmodet om at gjøre An
søgning om at blive deres Lærer og Sjælesør
ger, saa udbeder ing mig i Ydmyghed
og Underdanighed, Deres Höyærværdighedes
Naade og Bevaagenhed i at vedtage mig
Deres höygunstige Recomendation. Jeg Haa
ver Tilstrækkelig Anledning med at Lid
ndg det Aarsag Gud Haar skaadt mig, ing skal
med Guds Bistand fremdeles blive ved Lid
ing ny vovage denne mine Ansøgnings Ær
ligkeds, ydmyger ing mig Deres Høy
ærværdighedes höygunstige Bevaagenhed at re
Comandere mig til at vorde Kald, Haar i Vor
den det paadags saa mange vare, den allerhöye
ste Gud selv Kroner Deres Höyærværdighed
Hemt Deres gandske Høyst Ogsaa Gamle, med sin
ukaldelige Naades Rigdom, Tid ønsker
af Hjertet.

Deres Höyærværdighedes
allerydmygeste Tiener
Peder Sommer

Nyeskier Præstegaard
d. 8de Maji.
1779.

Høyædle,
Høyvørdedigste og Høylærde
Høy Velbaarne Herre,
Naadigste Herre.

Ved Jens Besøgte Gud sidstleden Uge 4de Kyndt af Sorø-
Tabt af Lemvig Byes Høyadelige Hus Bonde og Dyre-Mage,
Velædle og Velbaarne Hr Christian Valleur Sognepræst til Ips- og
Svaneke-Menigheder paa Bornholm, hvor paa Prædikestolen
i Ibm Sognekirke Text stod, som paa Dansk lyder trende-
mange Ord vaare Velbaarne Ekbue med mange og store
gode Bevisninger og Vidnesbyrd, ihvilke Forfædre til
Begge Ekbyrdige Sønner mange Aar 7 Uger Lovmæk
Skarkels Børne Ar spilde ihvilken Tid de 4 Døde
og ihvo aldste Ar Ibm Medium ikke Jens Hjelds Sønner
Ved Aar, Jørgen Ib Børge Ar Navn Hr Marcus Jørgen
Dyrstabs Ar Spilde ihvo Medium var 2de Døtre Jens Jensen
Fiskers og 3de Børnene var Jens Poldt til Børglum
og nu Døtre allene Jens Jen vist Dyrstab til Jørgen.

Naadige Jens Forelæsninger Ar Børn og ihvo Mod-
stridige Nødvendige Indskrænkninger Ibm nu tagen ikke
Medmindre Jens Ib Medium og Udtrængte Ibm
Soldnes Jens Ib Bekymringer Jens Ib Jens Børge Jens
alle Jens Hundtagne Ibm Ib Jens Fiskeleje, Jens Ib Ei
Ibm Jens Ejendom Ibm Ibm, i Jens Jens Ibm Ibm
Jens Ibm Ib Jens.

Jens Ib Medium Ibm
Medmindelig Jens Jens Ibm, Ib Ibm

10/5 1779

meen allerunderdanigst Memorial til Hans Kongelige
Majestæt, om at erholde den store Naade, at indtræde i min
-dige og stor mæg Salig befalet ikke vacant blevne Land
Stænk-veien og ridse til Kiøbenhavn fra mit Gl. Mands
Død Dag, eftiste Successor Landsdommer Dato, og Naad,
-same-dagen bevilgede fra sidste Dato at maatte beregne
Efi Eleven meen underdanigst Bøn, at Hans
Højstvordighed vnd Hans Højformaaenden Interession
dette behøfn mæg hos Hans Naade, at tilvinde ydmyg
-meg Hans Majestæts allernaadigste Bevilgning paa denne
meen Memorial.
Naar Bestandig Hengivenhed erkiendtlig vorer Hans Højvorn,
-dighed og Hans gandske Huus, forbliver jeg
Deres Højædle Højvordighed og Højlovden,
Hans Biskop Barbo
Naadigst Herre,
Hans
ydmygste tienerinde
Svaneke paa Bornholm
d. 10de Maji 1779.
Marina Josepha Gl. Christian Valeurs

Høi Velbaarne

Høivørdige Høi Biskop

Gunstige Høi Ønske!

Kiender jeg ikke saa vel Deres
Høivørdigheds høie Dyder og
ophøiede Tankemaade, saa
jeg ikke omhyggeligst om Høi Ons
Eles Bevaagenhed og Høihedsfor
sikring, saa kand jeg ikke vere saa vidtløf
tig, som jeg vil, men solum skyldig, at
ihvorjeg for baade Ord og Gierninger
gienkalde.

Kiønne saa lidet mig omhyggelig
Deres Høivørdigheds faae Anseelse om

Kongelige Naade for at undskylde mine Forsømmelighed i
Skrivelsen saa længe, og tilligemed at jeg maae
takke Dem for Deres Forsæt, at jeg maatte
komme til Liv at underdanigst takke Dem for alt
godt, men ikke kiøbe dem for mig selv; Ikke
allene tager jeg mig den underdanigste Frihed
at sige, at, naar jeg kommer med mine ellers
anden Efterretninger, hvilke jeg forfatter,
skal en lange ønskelig Forandring med Skolen
paaten i Rønne; hvor er i Byen en magel
talrig Ungdom, og dog ingen Skriftemaade Skole
saa Ulykke da er vidtløftig iblant Almuen
er saa stor; Ligesom neden det falder Aar da gaar
Lie Dagen som da kaldes vogt Aarstiden om
det første Vaaren, der kommer ofte et Skifte
Liv og Lemmer som det ringeste Barnes paa Døren
og Ligkisten; Dyrage nok en del, som klage nok
saare over trinkred om deres Fleskeri som baade
Mad og Skoe gaar de afkommen dem; men
saadan det mueo af den Ungdom som saa skiøn
og saa lost Liv vinder deriom?
Gl Kontoppiden saa kiender en Dreng Barnlighed
men i ingen, i forsøg til Børnelære, skaldt
saa mange nødvendige Ugtskabere, saa mange
nødvendige Øvelser som sær.
Derfor var en god Skriftemaade Skrive og Læse
Bøger, indrettet saaledes at den Unge gjorde
Skrift ved en Latinsk Skole, som ingen Skrift
giver.

Ydmygst tagende min underdanige Allegiering om

gunstig Velgiernske for min Person, anbefaler jeg mig
Dem Deres bestandige Gunst og Naadegrunde, og saa ber
jeg, naar mine underdanige Pligter Formedelst, om
jeg skulde for omage, til min gunstige Herr
Patrie og øvrige Deres Familie, i alle Under
danighed at fortelle

Deres Velbaarne

Deres ydmyge og Pligtskyldige
Gunstige Herr Biskop

Deres Velbaarenheds

underdanige Tiener
Graah

Kjøbenhavn den 12 Mai 1779

Unterthænig Pro Memoria!

Det er velkiendt nu Verdigunst Tiid siden, at jeg som Solicitant, kiøbt gaarde nu Hjørl, at deris Velkiendt 4de Aarne Residerende: nemlig saavel de Vacante Residerende Capellani i Kiøge, saa fuldmegtigst jeg med 4aarne Residerendigheds Brev dem Gaar i Trinitatis Kirke Søndagen imellem Høje-Amt og Kalling Kan Laugen Kie Opkaling, Siger jeg og saa siden efter 4aarne Residerendigheds Opkaling, giorde underdanigst Ansøgning om samme Capellanie, til Hans Mads Koefoed nu gang værende Capellan pro Persona i samme Menighed vorden. Jeg dem nu efter 4aarne Residerendigheds Attestater paa min underdanige Ansøgning, er Kiendt og ordineret Kie Degn Kan Svanniche og Skiøer Menighed paa Born, holm, men, saas nu efter 4aarne Residerendig, heds meldte Kaarne Gaarde Kan mig, dersom Kie min nu i værende Station at være Capellan pro Persona Kan Skole og Kuldhskier Menighed.

1779

Hvilket Embede jeg agter at søge til Kjøbenhavn, naar
det haver naadigst behaget Deres Højehrværdighed at
og Velbaarenheder Sagen om at være i Erindring til
nogen Tider, samt forbliver Deres Ydmyge
jeg i den Tid jeg har været her, samt Gud Almagt
bevarer mig saaledes, at jeg maa og vil Deres
Ære have nogen at betjene sig af, saa haaber
Deres allene Tjener, hvorom jeg og beder Gud
forsikkrer mig Ex Deres Gode Velvillighed, at
jeg vil ikke undlade at huske eder for Deres Høje
Høi Ærværdighed og Ærlig Velbaarenhed.

Naar jeg nu i Betragtning tager det ret Vacante
Præstekald og Skolen Degn Sted, tilkiender mig Ex Hr.
Hans Ehr: Præsten ikke, at jeg taler saa af Mr:
da vilde jeg i usigelig Grad ønske mig og dertil
at have Deres Højehrværdighed ikke saa Een personlig mod
mig ønskelig Bekjendtskab, og i Betragtning af
mine Fødegrunde Omstændigheder vilde forholde
mig til samme: min unge Ungdom, som
med smaa Midler af skikke min Vei maa gaa,
"ligen skikke det Mod om god Forklaring med
alt Ære. Jeg tvivler ikke, men Præstekaldet
1200 Rdlr. Gierd med at nyde mig nogen Øre
Land, og endnu til det Ærl Embedsmænd, da jeg

Umiddelig siden nogen Aarling havde kundt skrive med min egen Haand, siden det saa havde "sagt mig mangen Ulyst og mangt Bekymring.

Det jeg nu beder, nærmo jeg at bede, vog os Gud, kand nu i den Tid, at naar Gud og Dagen vilde hjelpe, det jeg kan skrive dem min Taksigelse. Ligst Gud, os dette Højmodighed den mindste jeg i denne Landsmark kan at ynske mig til og takke mig paa, dieser jeg saa ligeledes, at staar mig ydre og Kaare Kroge paa dette Højmodighed Barmhjertighed og Godhed kan mig, saa dieser ikke igien min ydeste Skyldighed, ogst Gud og Dagen at takke og Velsigne dette Højmodighed alle mine Dage. —

Skrevet paa Bornholm
den 15 Maj 1779. —

Underdanig
Hans Ancher Langhorn

4

Sr. Hr. Hans Ancher Langborn som var min Medtienare i Embedet for Hasle og Nylarsker Menig. Herred paa Bornholm, har ved mig begiæret en attest om sit Levnet i Embedet; som Jeg ej kand negte ham ret at imødekiende:

Ret kand jeg i sin Tienste ham Efterrigelig, og vel sit Levnet derhos Christelig, og vel Huus, Hæst og Lyst-Bær Kommendt Ærlig, Hed han ved sidstnæ Kirke og Præste Kald, og Hvad Familien maatte vedrøre og Kiendgierne, som Kirkens Hus og Tienere Naadige Nærværelse og Medhiælp, med andre og videre Vil Jeg ikke maatte Kommende.—

Hasle den 15 Maij 1779.—

Lars Landers
S:L:

Höjvördte och Höjvördnadsvärdige Herr Biskop
Höjtbetrodde Nådige Herre!

Jag har icke förr gifvit mig den nådedömige Frihet att
Höjvördh. Höjvördnadsfull bekläga min stadd Kirkens med Sock-
nen förenade illa Kåma, förrän jag har sökt 200 rd. årlig Fun-
dation, liksom jag ock det har Högm. Consistorium med denna Menighets
nu bedröfvelige Vacance har det strängaste Anbefalt at jemte
nästa Herr Prästval jag ock i lydnad med den Resid. Capellans.
Då jag nu det icke kan saknar någon Hopp att anse denna
Forsökning uthverka jag ingen Patron samt jag har ganska svåra
Lund icke kan passa den beskedliga Tid, ja jag nu en Lust att
flytta widare omkring; maar jag lemnar för mina Barn dem
förmedlan nogot saakligare för jag Stadd. Och fördenskull jag
mig i anledning af Swanniche Kalds Vacancie jag för Mads
Kofods Anseende skuld, underdånigst at recommendera min
Kära och Trogne, dem Höjvördh Höjvördnadsfulde nådige
Bevågenhet. Dersom det behagar Hans Majestät allernådigst
at kalla Hr Mads Kofod hit Swanniche, lemnar jag emot förbe-
dersom den 1/4 Del af de hitvarande Fundationer Högm. Consis-
ser mig afgifna hit Capellanen, dem ofvergiven, förblifver Kam-
ren som nämnelige eller ibillige. Hit dersom Capellaniet och
Rectoratet dem samtlade som sidhe, samt dig Capellanen

17/5 1779

nägsted benævnte ¼ Hartkorn afgang ligesaa uregtig ja urigtig
mere Indkomst end Sognepræsten, efterdi han beholder Annex:
Gaarden, ¼ Part af Tienden i Annexet og 20 rdl. af de 100 rdl.
Byen giver som en slags Godtgiørelse for Korn- Arog og
Sexmr. Tiende; Men ellers som alt skulde bestaa, saavel Kongl.
Maytt. at forandre denne paa Landet Latinske Skole hie ved
Christiansand, Arendal og Stavanger Skoler, og at sætte ved Chor Degne
ved Menighederne i Staden saa den paa Landet i Rectors, da ved
en Rectors Indkomster saa ikke saa ringe, at jo saadan
en Chor Degn og Skolelærer kunde giøre af samme Indkom-
ster aarlig 50 rdl. som jeg til den Resider: Capellan, forhen
anført den ¼ Part af de accidentelle Indkomster beløber sig
til den maade blive den Resid: Capellans Indkomster 300 rdl.
og Chor: Degnens omtrent 400 rdl. aarlig. Denne Indkomst
Veere Høyædle Høyvørdenhed tilgiven ydmygen min
skrifftlige Forestilling herfra Staden at give mig; Jeg tvivler
ej saadan nødvendighed er aarsag Præstegaarden herved
kand skulle lide og min og Efterkommeres Velstand der
ved, og vil jeg derfor ydmygen bede om ved Omstæn-
dighederne Deres mildeste Hensyn.

Høyædle og Høyvørdenhed Hr. Biskop
Høyædle Velædle Velagte Herre
Deres
ydmygeste tienstskyldigste
Pontoppidan

Rönne d 17 Maji 1779.

Höjedle och Höjvyrdige Herr Ludwig Harboe
Biskop öfver Vendsyssels Stift
Kongelig Confessionarius
General Feldt-Inspecteur
Professor Theologiæ
och
Ridder af Kongl. Nordstjernans Wetenskabernas Orden
Höjgynnade Herre!

Bragt i erfarenhet om Pagnen, Mons Isbel uti Wester-Maria Sogn, Jems Nordmöre Fögderi, huruvida der är någon vacante Sogne-Lägd till Svanike och Thranningehr, Landtmätare-ing uti Fögderiet i Nybygts Underdånighet, på Grund af Herr Höjvyrdigste dess skrifvelse i Martii 1775 gifven Copie, uti min Embetsqvalité om Christians-Oe Pagnen-Lägd, att undersöka Herr Höjvyrdigstes Höjen Gunst och Befallningshafvande i så måtto min Wester-Maria Pagnen-Lägd, om den är ledig eller vacant. Thelenhehr-Embrecht

12/6 1779

i Nadskilda-Läro-Sätet ähg i Februarii 1778, nunc Lön-
sk ähre obtinere ähr, hvilket underdånigst Herr Biskop
Lund attestere; Jag, som nu Lyckl. Student, har nu
i 6 Aar conditionerat Hans Maj:ts Rykes Norrman-
sk Präst conditionerande i Nesöe: Ty har jag ödmjukast ville
igenmana mina Skrifter.

Jag underlägger alltså
i Lydnaste Underdånighet Dess Höjvördighet
ens, Jag ödmjukast Dess Höjvördighets stora Gunst
och Nåde, då ähg i Lydnaste Submission stadse förbli-
ver

Dess Höjvördighet Herr Biskop
Höjgynnade Herre
Tjenare

Nesöe d. 12 Juny
1779

underdånigast Tjenare
Iver Samuel Dam

Stiftsprovsten Herr Samuel Dahm, er i Nerøe i Condition for nogle Borgere, som med Sammenskudt Gold ham til deres Børn, da han for omtrent 14 Dage siden informerede, skaffe i Christiansund, som og nogle i Catinicken, og allerunderdanigst ansøgte om Tilladelse til at prædike og Sacramentet at bestyre, da Biskoppen over Bergens Stift: Dahlstrøm d: 12te Junii 1779.

Pro Memoria.

Höjædle Höjærværdige og Höjlærde.

Hr Biscop
Höjgunstige Herre og Velynder.

Idet jeg Deres Höjærværdighed vilde ikke tage mig den u-gunstighed op, at jeg i Ydmyghed og underdanighed vilde minde Dem om min i Forgangen Aar gjorte Begiering om, at Mons. Niels Kofod Chordøn i Nexøe maatte efter min Afgang blive befordret til det mig i Naade formedte Degn Kald i Vorlyksprygsogn, siden min Provst saglig dem tager, og lovet i Fald det skulde skee efter mig, saa vond og villa forvalte den næsten for mig uden nogen Vederlag, saa længe jeg lever her, jeg forvar Deres Höjærværdighed for den Skade for mig og dem, som i Ydmyghed underdanighed skulde lide.

Deres

Höjædle og Höjærværdige

Hr Biscops

Bornh. Degnborg
paa Bornholm
d. 14de Junii
1779.

ydmygste og underdanigste
tiener
Mogens Sommer.

Pro Memoria.

Höjvarda, Höjvarsvärdiga och Höjlärda
Herr Biskop!
Höjvördiga Herrar!

Det lyckades åt Wester-Maria-Menighets Comministre
Herr Jacob Peter Frahl, sedan högstbemälte Herr Pastor
Lund i Nov. Carolinen afsomnat, genom Herr Probsten,
som Herr Comministren Frahl efterträdde, Menighetens
samt Herr Probstens Kallelse, Pastorats Vacance, och ifrån
mest till Herr Probsten, Lund, med sjelfva Embetets Vacance, och
sedan Herr Probsten Lund, med Pastorats Vacance, och
Herr Pastoris Ordinarii Tjenste-Kallelse i samma Församling
Wester-Maria-Menighet blifven Enstaka, som ock
Herr Comministren Frahl med sin Embets Vacance,
Herr Probsten Lund med sin

Vanliga Tenstygning, och gunstig Tilgift maatte tillvägabringa mig ett Tjenstligt Ingym, emedan jag i Mannigfaldan Tilfälle eindtil förstt, Commando S. Michaëlis; saaledes jag Ödmjukast Herr Assessorn Eiendt til Tjenstvillighet og Tienagtelse Herr Herr Probst og Provsten Tilbyder til rette: Jeg, hvilken Deres Höjehrværdigheder ikke kiender for godt at tvivle om mine ödmjuste pligter, saadan jeg underdanigst, at Deres Höjehrværdigheder ikke vilde regne mig imod mine Bön til Dem, hvorfor anser mig med störeste Ydmyghed allerunderdanigst min Herres Begiering. Den vorste Dödelses Hjerte og Øie Deres, og selvs, velsigne og ögte Deres Höjehrværdighed, vedblivende i mange Aar. Hvem endtlig Jesus Christus velsigne og maatte Dem sine naade, hjelpe og til sidste Salighed. Jeg ligger Dem og i Herren om Deres Höjehrværdigheder gunstige Tilgift og Bönhörelse

Ödmygast Tjener

i dybeste Submission

Höjvörde, Höjehrværdige og Höjlærde

Herr Biskop!

Höjgunstige Herre!

Deres

ringe og underdanige

Tienere

H. Clausmann

S. Croix Ingm. Bailig,
d. 14de Junii 1779.—

Da forn. Forvalter Monsieur Wilhelm Marchman Dagen i Paulschiærsagn er min alleet lovlig og lovmæt overdraget, bund und sondred mine Inderes Sorn forvaltning at paatvinde, Hvi jeg Sorn saadan i Lovmaal Sorn meddele. Til at Forvalteren Dagen i Kierteminde er stod begaaet und de dette vedkommende gaaer, vil paatvinde til at vindicere mig Samme, skal stod og gaa skee vm. Hyggeligste Sor alterstaaet, skal vigtigste af vm Dagen meddele; Lovlig, Sømmelig, omgængelig, og billige Gudskrygtig Sor stod altid vist sig, Sor at stod ere de allernæste Sor Lodt mine og billige end ved ske, og saaledes vinde sig Sorn at opnaae Sor andre i at skylde forfalde. Og Jeg vil mig ved dette mine skadom vm Dagen, Sorvidt mig nødsagt Lovmaal stod Sorsvarlig omstendighed at ønske Sorn stod angaaende opfylde kan. Paulsprestegaard d. 15 Jany 1749

Jørgen Kofod.

Pro Memoria.

No. 17833

No. 4. Fire og Tyve Skilling.

1779.

Høyædle Høygiørsomlige og Høylærde
Hr Biskop Harbou!

Indlagt

Vor Herres Høygiørsomlige naade Vor
underdanigste Jager Skrivt og Trengsler Tan
ker af Clemenstid Dagen paa Bornholm
sidstleden anlangen: Hvorledes Vore Degne
sidst Julegrundsfolded Høyst i Vester Kirke
og i Nørkleskyg 2den og 3die Advents Søndagen
offentlig paa Kirkerne Norden oplæste
Declamerede imod Degnens Gieldsborn, der
er Bønderne af Den Høylovlige Kongens
allernaadigst Forordning, Hvorved alle
de Steder og Kirke-Sognelags Faa Gange
den Sammesteds, hvor Gieldsborn vil Kalde
Sognen af Kapellerne, og Hvor Kaldes dem Sog-
nefolk og Gieldsborn og Hjemle at
den Steds Faa Kirke og Forbandelse vanbyggr
Gieldsborner med Kirkens Faae Formuenlige og
paa de Kirkelige Rente ingaaende Udlodsskyld,
paalagt dem Forfald anlanger Vi Skyldigt Vor
Landsbroderlige Tanke Hvorledes og proponerede billiger,
Hvorledes Degnen paa en Kaadelig Maade Kunde
afgiøres; Men da Degnen Kirkeværen Kirkens
Indgierde anlangende, maae Vi sige Vor

24/6 1779

ad 5903.

Kings Birken ab Bergen Vors Dag, Laada med
da af Mannigheden som dog Kunde respondere
Oxhuus, Jomfrugaa med 2de ældre Mannigheder, der
paameldte sig her i Byen, af hvilken Kings Birken
Jeg fremsender lignelydende Copie, og Vorige Dom
fojer vedlegged referere: at Byens Fadder og med
denne ekstraordinaire og uventelig Birkens Forsamling
overbringe sine Allerhøyeste, Vorherre Gud ikke allene
Jomfr. aadsel Gildesbarnet, Jomfr. Forbandede og
Fordømte; Men endogsaa Jeg at gjøre den skyl-
dige Respect, Jeg vilde legge sin Forbandelse til
og at vi skulde jo alle Jomfr. Kuede Allemandsk.
Det staar ikke i Mandens Magt at afstaa
eller andrande de Aarer af Kongens Forordn.
Gildesbøer til andet Brug, end til det Formaal
de ere gaaede ver bestemte; Jeg maa Jomfr. Hagen
Exempel paa, at ved Forordn. Allerhøieste, Kongen
Byens Fiske Jagt i Byen, ligesaavel skulde af vide
Jomfr. Gilde Øllene afskaffede og til de Kongl.
Landmænd; men der Jomfr. Resolution, at vaare Bønder
ei ikke vilde Jomfr. Gildesbarnet, Jeg skjøtte nok Jomfr.
Landet dermed Kuede Forfølgelse: Dette Jegvidnesbyrd
sin Jeg af Kiøbmands Laugs Regnskabet, at der
Jomfr. paa de Penge til de Kongl. i Byen Jegen
Landet følgelig ogsaa i Clemenske Byen, ikke Byens
Fattige Landvig Mie Jomfr. den afskudelig Kongl. i
Byen, men Jomfr. Jeg maa sig til Kongl. Casses
Capital, og naar Jeg Jomfr. Herr Jeg den Kongl.
i Jeg vidtløftigt at Byen, Jomfr. Jeg Jegvidnesbyrd
Legger over den Mine afsende til Byens Fjendtlig

Skjøtter ikke for dagt skaar ved for bevares, da det skeer
saadan under til ved for Ild og Ødelæggelse, da for-
bemeldte faa dage til Skolen, og naar Bønderne paa
samme dage gaar af Kirkegaarden, saa skal vedkom-
mende Skolelærer ogsaa tilstedeværelig være.
Ligeledes skal der i disse Sjællandske Provindser
oplandt af Forældrene og omgaaende Skoledistrikter,
dette Forsømmelse til den offentlige Skole, da dette
er nødvendigt, at naar Undervisningen paa de
forskjellige tider i dette Kjøbenhavns Amt,
Bønderne da kan vide, naar vorde de Børn af
mangle, hvorefter de gode Børns Forældre dage
tiggeligere, hvorpaa de gode Børns Forældre
Deres Pligt ordentligere maa vide at opfylde,
ønskes, at der skal tilsendes Byens Politiet,
at skulle for Øvrigt tilsende Forældre, Værger
Lærer, samt Forvandtskab Børn og Ungdom
paa Sidstnævnte Børnes eller paa Deres Vegne, da manglende
Skolen dertil maatte Forældre ved opbygge, og Børn
skulle ogsaa af Øvrigheden ikke allene af gode og
gaar skulle Ord Lærer og Kunde komme, saa og at Byens
Politi Børn paaligt sine Forældre Underretninger og
Forbandtskab ikke gledeborne offentlig af Skolen
Skolen at afskrive og derved og at vedtage at Byens
Børn skulle, da de giver skulle vil være i Stand
og muligt med Byens Politi, som allerede
er skeet og opfordret ibland os, da vi agter
skimodt at Byens Politi snarest bør
Børn skulle gaar og skrank, og ikke Børn

sine private Affairer taget omsorg om sine Børn i Viborg eller paa Landet i Kjøbenhavn. I Overensstemmelse med saa gjældende Resolution forbliver med Høyagtelse

Deres ydmygeste Tjener

Clemen Vogt paa Domholm
d: 24de Juni 1769.

ydmygeste Tjenere

Hans Hansen Holst

Hans Svendsen

Niels Christensen

Pro Memoria.

Höjerda Höjvarmedigen og Höjlarde Hr Biscop!

Günstige Herre!

Deres Höjvarmedigheds günstige Skrift, (vorgaaende Ca-
"spectande paa mons Sömers Begiering, imod at forrette
gratis dens Embede, naar dend behörende min Sinds, saa
"længe dend lever) haver jeg bekomt ved velærværdige
Hr Whittes Hiemkomst, paa den Condition: at jeg skulde
holde min Vicarium i Nexöe; Da forpligtede jeg mig til,
og følgen dette ved Commendanten, at naar mons Sömer
kom og jeg skulde flytte til Bestillingsgaarden, jeg da
nödvendig skal, kan, og vil holde min bestandig Vica-
"rium i Nexöe Skole, som Allernigsten vil sind Grund
skal haue noget at udsette paa; Og saalænge mons
mons Sömer selv lever og undertiden, naar dens
Kræfter tillader det, selv forretter Embedet, og jeg
selv lever og forretter Skolen i Nexöe; Imedens
jeg da undertiden min vær gang, som skulde gientages,
skulde nödes til at forlade Skolen min Tage kiör
Forretning i Bogvak, da skal jeg lade den forrette
ved min anden, at gientage skal forsömes. I øvrigt
takker jeg underdanigst for Deres Höjvarmedigheds Naade
imod mig, og vedbeder mig videre Deres höje Gunst

30/6 1779

i denne Sag til nu Lykkeligt Resultat; Jeg forblive, med Sön til Sön, min Herre Höjvelbaarenhed

Herre Höjvelbaarenhed

Min ydmyge Herre

Nedre J 30 Jun: 1779

ydmygste og underdanigste

Tienner

Niels Kofod

Pro Memoria.

Ved sv. Hoefødes Indsøgning har jeg at erindre, at saa
vidt Skole-Indretning, som findes i Vielland, og anden
Skole, hvor der vare Landbyer, kan ikke have Sted her
paa Landet, hvor Gaarder og Tilbygninger kun ligge
spredt; og allermindst i saa mislighedigt at bygge, som
Klemens; Men ved Sogne-Skolerne kunde maaske til Stor
Nytte.

Kirken kan ikke miste de 200 Rd. som aarlig kan be-
tales igien af Skolen.

Skole Casserne kunde dertil jeg tror, alt hvad jeg kan,
da jeg haaber, at de med Tiden skal blive anvendte til
en Latinsk Skole, hvilket jeg allerede har meldt for
Biskoppen, som skjønner meget vel derom.

Det øvrige har jeg indtet imod, thi Gaardsmænd kan
meget vel undvære dem Arbeidsdage: daade kan og dis-
se de 15 Dage Aarmarks Jord kunde Præsten og Degnen.
Dog kan det ikke approberes, at Sognefolk skulde arbeide
for Skolefolkenes, thi det vilde være til Forbenkelse
Personen skal blive tillagt, at Bilche-Loven følges,
en det Kjønmaal, om Piigerne ikke skal gives aarlig Af-
gift og Landgilde, og hvem der skal tilkomme. Det forstaar
jeg mig ikke paa. Vilde have Maalet skiedet det
ene med det andet til Sidst Brug, kunde Skolefolkenes
derved blive tilbørligen afslagt.

Præsten skriver, at Skolefolkenes Skole gaar omkring
og ødsle, de 6 Vinter-maaneder. Mig synes, den kunde
gaae bedre ved, engang eller oftere, i 8 Maaneder
der, fra Høsten til Vaaren, og have de øvrige for sig
selv, dog saaledes, at den skulde vinterviis de Børne, som
kom til dem. Men dette Indseende kan forfalde, naar det
øvrige kunde gaae sin Rigtighed.

Der Præsten maatte det-fast sætte, hvem der skal imod-
tage de der Børnene indkommende Penge, da sørge dem
ved Skolen, og meget anseelig for Capital og Rente. Øster.
Marie, 1779. den 19de Julii.

Pro Memoria.

N.

Höjvördb Höjvördige
Höjstvorda Se Excellz!

Jo
i min Höjtb Sas heimalstand, at at Høyud
Sal gud Almegtelin hr Prinds Maxie Høyu Skal
vdøve klogat Landsijt vdj Jerrijne gaard, at Sat
Sal sten hendes Skaw ydt Beredt Højvørdige Sab
gotsen Sas ungb aand sin Skiebnes nd saa saand
ning, at Jo i Rudsm aadly hiskab Sas Høy Sa
Sundat hr nödb kom ind, saa yilde Beredt
Højvørdige Sas forlade, at Jo nu min ungen
gaue Høy sin Sriste at Sijngb Sas Dem ommb,
om Jo nu mödligt, Sa at Saad sin graae at Sor
vind Sin Høyde Alte Sast Landsij Skaud. Gid Sb
yd ungen hij Sorij Jo ij min Sind yiss min
allene Sijgelijste nadimodligste! nu Sud bemmen tak
ommb ommbligste Skal ijss a Dey maynb vj vd Sin Saagel
Sun nu Saad dog Sijgt y Sajaglijste Sun Sagn Jo Skaudij

Beredt Højtb Højvørdigste
Sb bydyste hiemad
Eleiske.

Jydenspriis Slot d. 23 Jul. 1719.

Sr. Oldf. Vodstrygaard d. 26 July 1719.

Fahler.

ad N:560
0—1100—

Vidare ingen Skola jämte för annex och Sätteg
skjöld för gemen i Allinge och Sandvik, så
200 R. av Tullmedlig

Pro Memoria.

Inneslagt sänder Vogn Förstyre, Hr. Mahlers,
Redovisning, gemenligen på 6000 Rd. årligt Kontri-
bution till en Skola i Allinge. Den har ingen
Skola vederat för, men allena Pogen har den
sin dödar lagt ihop, liggande i Vagnet.

Jag vördsamt att lägga härtill, icke
heller, att ett Skrift mellan Hr. Mahlers, Hr.
Hr skal lagt emot Pogen, och vederlikt
lig till dem. Jag förer saare härtill Vogn För-
styre, Hr. Mahler, och Bägge Kommissarier, Faver, sig
mig förenar, så har vederlikt. Pöster Marie,
1779. den 28de Julii

ad N:o 360

Pro Memoria.

Vidne rigtig Stolp Sidtil for avrud og Sätegårdens Skyld sat vorde i Allinge og Sandvig, saa vidt dagne vide Störste Størrelse Gleder og Vanskelighed sammen Byrre Indbyggere Da af Capitain Peder Stolm bekoste Ire Hundrede Riksdaler, Hvilken ved ride den Land anvendte til nu Stolp Gaardens Lov, med ydtre Lavs nøgt Forslag Udbedres paa Knuter, se: den sidste Capital, som Lavs Billen i Brand kjøbe om, skulde ved vaabne, om saa Kunde skee.

Skade til at Bygge Huse paa, samt Materialier til nu Ordinair Bygning i Hr Byrre Land det ved ride Komi- saa omskomme Huse Gaard i Byrren, saa længe Stolp- Gaarden holder sig rigtig, saabre ring ved Overligt vedtagelse og Bygtens Forskjellige at bruge Gild Baade i Vognet og Byrren at tilvejebringe og forskaffe. Skulde vidne Forundring Mennesker- dersom Bogen sig at skyde sammen til Stolp Huses gandske Bygning, Hvilket nogle af dem giver Capitalen dertil anvende. anden udvejen som eller vendrig ride. Vidtagne Hvad Forskrevne Forordnige Gemister til samme Hvidtligen Bord Land paa i Hinde at forøven, Lignesom Hr Byrrestrøms Faver allerede for grundt 10 Rpd og Hr Capitain Marcus Willerts Hus Kiøbe- Huse og 10 Rpd og saadanne Husar Forordninger i Hinde Land vidst Haabes, uden Hindrig fast Hvilke som Hinde anvende Dele til Bygge for de Fattige Børn, Dele til Stolp Huses Vedligeholdelse.

Hinde dette Komme til Huldkommen! det Hvad giver i Hinde ydtre uden vidne Haabes Stolp Forbjerg ved nu Liden Hundatz Lignesom Stolpe Klakkebjerg og dennes udvejelig Mentioneres skal Stolp Gaardens Hinde Hr: 2 Hugnetlig for Losning, 2 for Hvidning og 6 for Ryg- ning og at Hinde Børne, samt at forskaffe Brinde- Brænde, de Fattige uden tagne.

Dette er mine Sentimenter, og Hun stiller til de Hun- dige Herrers Hjerter Hursigt og Betænkning.

Rønne Stolp Gaard d: 26 July 1779.

Lahler.

ad № 1660

Pro Memoria

De
Her fremsendt følgende Documenter nemlig 1mo en allerunderdanigst ansøgning fra Sogne Provsten for Clemmensker Sogn K. Jørgen Rosoed angaaende en Dansk Skole Stedfæstning i bemeldte Sogn af Dato 22 Januari sidstleden, 2do en Copie af samme Sogn Skrift Contra Landvæsenets Skrift med tilhørende Documenter, 3tio en Skrivelse fra Hans Excellence og Højvelbaarne Hr. Etatsraad og Land-Provsten K. Kiærbye om Forholdene i Skrifterne, paa mig med Amts Kapitelets Approbation paa min Foranstaltning at maatte Land-Provsten vore nøyagtig til Landmaalen, hvorvidende en Jord maatte henligge til Hans Embedes Jord til Landet og ikke forrykkes eller afhændes.

Hvad Sagen i sig selv angaaende, Hans Land Skat vedrører angaaende, at jo flere Landmaalinger skeder Hans Gives til Maalings, jo mindre Delighed og forbedret Land Forfatning bør man vinde; Hvorfor Hans Skole Bornholms Land i Maalingstiden, hvorfor Hans ansøgte Skole Forandring allerunderdigst maatte i sig selv skiønne nu nyttig Sag, maae dog ingen Landets Indbyggere skiønne undgaaet,

3/7 1779

F. 768.

Hvis at opbygge her i Landet forskjellige Skole
huse, hvor kunde Landets Ungdom, skikkede
samles til Undervisning, vi idag Lyst
til Haanden og Forpligtelse mon jeg vel forvente
at Ungdommen rimmelig kunde faa alle
Dagene skulle følge Undtal. Ikke ikke
mindre ligger jeg af Mangel Stod for nu
fuldstændig Dagen Skolevæsenet nødtørftig jeg:
endog indrømket at de urimeligste Vanskelighed og
Hindringer Dem kunde imøde Informationen
kommer Sandhed, vilde dog i Overensstemmelse dertil
opbygge, at det kunde Skolevæsenet til fuld
huse og i hver Præstegjeld forbindes saa Lempelig
Midler og den huse Land i Clemenskjer Dagen
ester hvorfor Communen opbygge for 100 Rd
hvortil man vand mindre og nemmeligste
Bidrag, dog kunde jeg, forend jeg her
nødtørftigt Overslag, at Summen dertil
bliver lidt Overkommelig. Hvis Dagen Skole-
væsenet her til Lands skulde ordnes
nøjagtig, maa jeg ydermere anbefale at Præsten
og Ungdommen ikke pligte til Con-Vogtens
ulleu til hjelp i høst Arbeyde, vi Tiid det
Land angaar fra Michaeli til April Maa-
neds Udgang, undtagen om Sommeren fra Paa-
ligningen ind imgrn Dagen for Landet i
Kongen er bydeligt og indbringe

Ungdommene i Læsning og Skrivning, da de unge
mindste Børn kand samles i een Stue
som kand opholde sig og give Undervisning,
ved enden Straf paa de ældre Børn at forsømme
Skolen Børn, som Skole Forordningen bestemmer.
Een Lands Skolmand giver for paa Aaret Løn
som laver ugentlig 2 β, for det som tilligen
skal lære at skrive 1 β. Dette er med Erfa-
ring og nogen Erstatning for Skolemestrene
vederlagt, og ingen vil mon her lade finde, naar
ingen anden Vilkaar tilbydes, som Ungdommen
paa een, som Ungdommens altid nyttige Under-
visning medfører

Det gaaende Skole i Clemmensker Sogn ophæve
Kongens allernaadigste Forslag, formedelst at Skole-
mestrene dels vil og Undervisning skee kunde
paa mange, formedelst Skolehusets separation,
findes mange Omstændigheder; thi det endnu
Hjælpemiddel Aarlig, ringe Skildpadder med
den lille Løsning Land er vanskeligt og ej nu
endnu dertil Aarsag af Sagens Landes aldeles
ringeagt. Hvad for ugentlig Overseelse
disse Skildpadder Land Ungdommen kunne, fin-
des indført om hver med Rette Archivet.
Det er glædeligt Sagen, at de mon i Sommer
Eders giver i Stede for Skrivet alle Skrift-
Ting til dem, som kunde at gøde alle at

giørn regnet til Hammerhuus Slot, i nu
Tid, da der man ringen øden Jord i Landet,
og saaen ringe Kvie paa Jord Grunden; thi
naar de dog Dagen Landmaaned regnerikke
og i mindelig Tider tilgjørnde Gnieder,
den ikke mel Land den frastagne, end mindre
de alle, allen i det mindste nogen alle, be-
stemmer den Krig til andre dage, som og
kunde skee og maatte med Tiden ved
Umyndighed og skiude Kvantelsen Lande
tilmeldt

Kjøbenhavn den 20de Octobr 1788

Kjøbenhavn den 20de Octobr 1788

Kjøbenhavn den 20de Octobr 1788

ning vedkommende, og nu ing ingen formø-
ge til, at Latine Skolens forvirrede og longe
forsømte Tilstand nu ikke for mit Embede
Ansvar, og i Følge af disse mine Grund-
bemerkninger om Disciplinen, skulde ing for
at vende Øinene vor kiere Ven til Høi-
ærværdige Con-
sistorium vor.

Kirkens Ting, hvoraf Provsten i Kjøged mod-
tog at Linde (afgrunde 200 Rixdaler til
Skolens Brug, men ikke bestemte hvorle-
des Kirkernes Capitaler vor, efter min Ud-
regning, bestred skulde den ikke tilgode;
ligesom den ogsaa mod ingen anden billigen
Grundsætning, uagtet Regningen for ni Aar
siden blev i Hænde, at den bestaaende Capital
indbøde.

Hvad den vorhensiddende Fattigdom skyld-
ig til 5 Skillinger Land, angaaer, saa er
Provsten i Jørgen Kjøged ikke efter
Testat Land ikke kiendt, formedelst
Provstens skadelige Ophold adskillige Aar-
sager, men mindre Land at ikke gudvillig
vilde afstaae og overdrage til Skolen

Lyggning og Skolemesterens Løn, og om
samme skal ske nu ikke, saa bruges det paa
Præstegaardens Vegne, ikke at ville dog
give det kongelige Amts Tilsagn til
Skolen forfølget, om Byens Børn, som Kon-
gen tilhører, maatte faa Skolemester Embedet
blive allernaadigst forundt ellers
i det mindste til Vedkommende foreslaat

Skulle Bønderne og Husmænd, som her
under Præstegaarden, betale for deres Børns
Undervisning som i Amtet nu bruges,
saa ing ikke at ville nogen a parte dagl
Arbejde til Skolemesterens paaboende. Ved-
ligeholdelsen af Pligt-Arbejde ved af deres
Husbønder og Kunde nogen Tvivl rejses,
og saad Grundsætningen Ministerii-Fæl-
legaarde, saa maatte man formode de alle
saa nødvendig til Confirmation og følgelig
ikke videre under anden Information end
Børne-Cathechisationen, som deres Dagarbej
de ikke hindre skulde ikke stande
saa ofte.

Ligesaa ærbødigst vil Deres Excellence
og Højvelbaarenheder erklære, at den

Ø
Jensker Skole Forandring i Clemmenser Sogn
Land i nærmeste Tid allerunderdanigst
søg gaar

1. Hvilket Tryggelig til Skolemesterens Vaa-
ning, samt Jords Forbedring til
Hvilken fornøden vogne Forslag.

2. Jens Rentherne af Hjemmegrave til Skole-
mesterens Løn.

3. Paa Mon Eidne Udtalning, som jeg ved
Deres Land ydmygelig forbeder til Infor-
mations Løn.

Jeg vover ydmygst Allerunderdanigst
Andragende nu, hvorved jeg dog underdanigst
Kiender mig ikke vel, men dog ydmygst Forbeder mig
naadigst til alle samt Eidne Tegne underdanigst,
Kiender Eierne selvom skalelig, naadig om Be-
talning for Overordentlige Løn ophører.

Jeg er med skyldig ærbødigst Deres Excellences
og Høivelbaarenheds Ramodning til Naadig
Snar Opfyldning Land Herren.

Rønne
den 31 Julii 1819

Fieldsted

Til
Deres Excellence Stiftamtmanden og Høie Høivelbaarenheds
Ydmygeste Tjener Fieldsted Sogt.

Höj=Adle Höj=Velbaarne og Höj=Lærde
Hr Biskop!

Tilbud til Deres Höj=Velbaarenhed
Forbundsligen Fiendtlige og Ondsindede
Anlæg imod mig, forbydes
ved mig Undertegnede at Bruge:
Deres Höj=Velbaarenhed undertilde
vore mig selv gjøre Sig: at forunde
mig det vacante Vester=Marchirche
Degn=Pald: da nu andre (: med mine
den Familie:) Land blive liggende paa
Fiulsøen med Clemenskierske Degn=
Pald, som nu i alle maade ligge saa
godt og fordenlagtigt, som dette
dette ved blive for, nu allene for
at faae nu andre Degn=Bolig og
Degnemaade nærmere til mine Land
og Boer. Det Bud i Haab belønne
Deres Höj=Velbaarenhed for vores Fred
og nærighed. Jeg bøder med at tilbede
Fuld Fiendtlig om naadig Bønhørelse
og nu mine Höj=Adle Höj=Velbaarne
og Höj=Lærde Hr Biskop Harboes

Underdanigst

Clemenskier
Degn=Bolig
d 31 July 1779

Jørgen Sandbye
Tagsværd.

Deres Eminence

Høyærede og Høyærværdige Herr Biskop!

Naadige Herre!

Siden Sogn Kald Maria Sogn Kald er bleven Vacant forbeskrevne mig meddelt Naadigst at bede, at jeg maatte beskikkes: Efterfølgende Forretninger og Handlinger Sogn Kald Maria Kald vedkommende, Bliver Deres Høyærværdighed Herved ikke at bekiende Naar jeg med mine Børn Kald og Gods Herved skal vise at bekiende Fred og Troskab i alle Maader, som mig bliver paalagt

Deres Høyærværdighed

underdanigst Tro Tiener
Poul Mortensen Krogod
Sogne Degn ved S: Ols og Kllinge
Menighed udi Bornholm

2/8 1779

J/8

Jeg Gammel Degnen Degnen for St. Povel Mortensen Kofod &c., vandring ret dette nyttige Forretning paa dette Vandring og har ofte forsøgt paa Landet at erfare de Vanskeligheder og undertiden farlige Reiser Degnene som for i St. Ols og Aslinge Menigheder udstaae. Med gode Vidnesbyrd paa dette Vandring og giver paa, at paa altid med Flid og Accuratesse har forrettet sit anbetroede Degne Embede Fidelitet og var derfor vel kiendt med, for sin tilbørlige Alderdom at blive forskaanet for de ridelige Degne Reiser. testerer Kahler.

St. Ols Præstegaard
d: 2 August: 1779.

Da Degnen for St. Ols og Linge, Povel Mortensen Kofod, er 61 Aar gammel, kan jeg vitnesbyrde derom, da jeg er kendt med hans Fødsel, og ved meget vel hans Alder. Og siden han er min Sogneprest og Degn, har jeg ofte havt Leilighed til at erfare hans Vandel og Forretninger, som Degn, og Sognemand, saa jeg ikke kan andet end anbefale ham til Degnekaldet i Østre Vare. Hvorom jeg vitnesbyrder mig, paa hans Degne embedes vegne at intercedere. Østre Vare, 1779. den 1 August.

Pedersen

Höjædle og Höjærværdige

Hr Biskop,

Höjgunstige Velynder!

Allerunderdanigst Pligt

Vil jeg herved have den Ære at andrage Deres Höjærværdighed, at jeg efter nu i 3 Aar at have forestaaet Hr. Provst Hansens Embede i Ringsted Provstie, er bleven af Hans Majestæt Kongen allernaadigst udnævnt til Sognepræst for Ringsted Sogn og Provstie, hvilket Kald jeg nu har tiltraadt. Da jeg nu ikke har Midler til at bestride de Udgifter, som ere forbundne med at bekomme Kongelig Confirmation, saa tager jeg mig den Frihed at andrage Deres Höjærværdighed om, at Deres Höjærværdighed vilde være saa naadig at lade mig faa Confirmationen tilsendt, saasnart det kan skee, da jeg ellers ikke kan faa Kaldet bekræftet af Hans Majestæt Kongen. Jeg haaber, at Deres Höjærværdighed vil være mig saa naadig at bevilge mig denne min allerunderdanigste Begiering, som jeg ellers ikke kan faa opfyldt, da jeg ikke har Midler til at betale Confirmationen med. Jeg forbliver med den dybeste Ærbødighed

Deres Höjædle og Höjærværdige

allerunderdanigste Tjener

Ringsted d. 3 Aug. 1779

Jacob Pet. Thrane

3/8 1779

Høyvel, mudbyssa med Skoubers Bryst, og Hud fornuftig
Raade, Lykke og Velsignelse derpaa Arne!
Jeg forbliver med Høyeste Ærbødighed

Høyædle og Høyædelstrenge
Her Biskop
Høyædelstrenge Velgunstere
Arne

Svaneke d. 3die August
1779.

underdanigste tiener
Christian Lyth

No. 16297

Monsr. Christian Sütz, Ingen Tiil Svanike ag St. Ips
har idag allene med al tilbörlig Flid konnekt at, Hans Kon
dör tilkommer, man og ekspönichen privatim undervis
ninden Sockns Börn i Latinen. At han, til at vedvarende
at øfvelse, og saa endvidere med Hannem har jeg meenet
ind vedtaget. Ligesom jeg og med Landzdommen atte
stere, at Hans Exmen og Øfvelse er i alle Maader som
melig og anstendig. Elsinore Marie, 1779. den 4de August.

No. 16797

No. 4. Fire og Tyve Skilling.

1779.

3/8 1779

Endnu, og Deres kostbare Brev
og saa ikke vandt vil forsøge løs-
=gelse, og min kære Kone-Søster
Ønsker, at se sine Børn, samt mig
igen at Deres Helbred, samt mig
vedr. at Deres Helbred. Jeg har og
vandt vundet Tanken. Ved den Lov-
=ig og Allerligeste Kone Hans Højer-
=velbaarne Herre Gud give, og jeg Dem
og Deres vil Evigtvarlig velsigne Hans
Højvelbaarne og gamle Søn Familie
til Ære. Dem Deres i min Ælde
for jeg ikke Ord i Eder Underdanigste
at Takke.

Højvelbaarne
Højvelbaarne
Hr. Biskop
Hans
Underdanigste
Tjener

Bjøker Degn-Gaard,
15. Aug. 1779.

Peter Elias Faber.

Højædle Højvørdige og Højlærde
Højtærede Hr. Biskop

Da jeg som Præst under det Høj. Consistorium
Ole Jensen Bonsø paa Hjortholm Skjærme
Kirkebrug af Skagerens Skade paa Hjortholm
gaard, beklagende sig over hidtil Mangel
i noget der med Tilbøjelighed Hjælp og Understøt
telse skulde erlangis, som Kirkeværgen og Sogne
fogden Hr. Hansen Ordre af Høj. Regjerings Kollegio
Kjøbenhavn og Kongl. Rescript af Clemenstrup Lens
Birke; Maa jeg da for ydmygst Hjærte andrage
Deres Høj. Hvilke Ordre og Kongl. Rescript Jeg

Höjvördige och Höjvyrdige Hr: Biskop Herbe,
Kongl: Confessionarius,
General Kyrk-Inspector,
Professor Theologiæ
Ordinarie i det Kongl: Lärdomssamma Vetenskabernas Societet,
Höjgynnstige Herre!

I anledning af Regem, Mons: Markmans förfallna, till Wester Maria Regem-Tolag, förordnade tjenst, som jag nu till i höjsta Ungdomsgrad är nödsakad, måge Eder Höjvyrdighet höja Ynnest och Godhet i det förmål, med i Åren 8 med St: Olofs Regem-Tolag. Dem om höjstbemälde endtlige, måge till Eder Höjvyrdighet, som jag Eder Godhet, jag aldrig och under Tillfälle till mitten Avancé i sammanhang, så jag min nödtorftig Lycka, Eder Ynnest tillägnar med undergifven Vördnad, som är

Eder

17/8 1779

8 1777

Ville vänta nådigt Resolution; Stolarsk da vara
Dess högvördigheds höga Gunst och Godhet ganz
samma ödmjuka och lydaktiga Submission

förbliver Dess högvördigheds Hr: Biskops

Dess

Nexöe d: 17 aug:
1779.

underdånigen och ringaste Tienare
Iver Samuel Dam

Höj Ädle og höj Ärværdige
Höjst Velagte Herr Biskop!

Da Eders Naade, at Ingemann Prahl først Born holm
blev Mester Avanceret til Provst i Röe Sogn for
Kiøbenhavns Amt, da er det ikke Eders Naade ubekiendt,
at Sognet er meget forfalden, saa at Præsten der
ikke kand bekomme Føde for sig og sine, hvorfor
Sognet har ikke kunnet faae nogen Mand til at
antage Kaldet, hvorfor det er blevet betroet
Capellanen ved Kirken Herr Jacob Bruun,
som selv har forestaaet Embedet, og forrettet
Gudstiensten, saa vel som Skolen, og det saa vel
som det kand være, hvorfor det ogsaa er
ham tilkommet Halvdelen af Provstens
Indkomster, som ellers Capellanen skal have,
saa vel som Klokkerens Indkomster, og
Kiøndegnen i Kirken. Eders Naade vil
derfor nøje erindre Skolen at besørge, at
den ogsaa for det Fremtiden kand blive
Degnen forbeholden i Kirken
saa vel som Kaldet, og Skolen
gaaet tilbage, og vil blive
Eders Naade ydmygt anbefalet med det Hvad
Ærbødighed.

Ærbødigst. ——

24/8 1779

Höj Velbaarne Herr Biskop Hr. Dr. Brorson
Hochwürdige, Gudbenådige Herre
i Consideration. Jeg Undertegnede
og i følge i følge Deres Höj Velbaarne
Ordre dat. 24 Aug. d. A. anbefaler mig
Deres Höj Velbaarne Tjeneste
Jacob Hansen

Christianshavn
d: 24 Aug: 1779.

Efter saa lang og nøie skeet forsøgt Hole-Holsts Cuur, og saa Supplicanten gunstig Bevogenhed paa Hand Cuur-Egnen, og vil saa nærgaaende som sig Suppliquen er vedkommende, at Hand af Nidkiærhed om vilde Mads og Fuldbrede Beskaffenhed, saa, saavel i Henseende til Fuldkommen, Troværdighed og Forsvarlighed, som sin Skriftlige Attest, omskiftelig vil bevise, Troværdighed og Forsvarlighed med vil skikkes, nødvendigheden og Lidenskab nøie selv vil

Christiansöe d. 24de Augusti 1779 Johan Veth

Supplicantens anbefaling til gode Brødre maader Lover recommenderet. Christiansöe d 24 augúst 1779

Bwolffen

Höjaerla

Höjvördeigen och Höjlärde

Herr Biskop!

Herr Höjvördeigen will ej ingen Tvifvel om, att jag Herrar gjerna mig ihn underdånigst Tjenst vet erbiuda mig Herr Höjvördeigens gunstiga Befallning och Ware i nu Dag, som jemväl mig angelägen lägenhet.

Jag är ingalunda tvifvelsmål att Herr Höjvördeigen vigilerer emot Herr Biskop, och som Jag det väl vet Dagen innan Herr Höjvördeigen en ehr bedienter, att jag A dess Tjen-

21/8 1779

Copie

vaarb und thu Lakenskr Hola i Rönne paa Born-
holm, spurgum skönkun og sep medfundes Degan Rette-
rum i sta Forandring i thu Eid Skarb i thuns Attester i
Copie. Mein Langsne og meine Herrer, ab Forsjunk Kan-
ke und thu, som Gagn Amn kie at Leilgn, Snart mich
vedkom meg nu for kie mijsten Tiende til Bilkaar, kan
jeg ej tolge ab mon vedvarligen og Fastegn, va thun
og Aerke dyseen meg und ielfordeyn Skrift i Skrift

Herfordanegst Punkt gig meg thrfom, paanne
kie gein egen, som Medkommunke Bestrijgnes,
ab Deres Højerwerdigheed underrette, om ekke, saa
fremt jeedan forønskt kis ligsaa, meg nidnd ekkert
inbreinde, for i Lauke Stille nogensinde endtlig
Lemmes Bijskrift i thun Hanfanny, measke nen ytter
Kommunk og opregnert med Kommelte 4 Aars Hole-
Tænge i: Kie jeg nie ej kalu om 16 Aars Informa-
tion kommen: og Lemn ansees jem nu inkonkurrerig
Grund kie ab anfage og om muligt ytter Consu-
digheden ab erholde, ab sen Langn forønskt vacant
Degn: Embede, naar jeedanfk measke kompetk.

I underdanegst Forventelse ab Deres Højerwerdig-
heed gunstige Mean Forblemer jeg Kiøbe

Højærede
Højerwerdighed og Højlærde
Hem Provst
Deres Højerwerdighed

Kongs Hola
d. 21 Aug 1779

underdanigste Tiener
Mikkelsen

Copie

Studiosus Theologiæ, Hr. Mauritz Marckmann, som
i nogle Aar gaar norde Collega med vor Latinske Skole
i Rønne, gaar i samme Station i alle Maader op[for]
leg mod og vorrendrig, med Lede indtagende sine Par-
tes Gaark i Skolen og Kirken, og prøvede samme med ub
anstændig og exemplarisk Troskab, saa ub[e]hjælpsom
saa kom skikkel med nu meget gode Attester fra Hans
Præcorrodigheder, Hr. Provst Aagaard i Olsker, saa
vorderinn gaar ud dimitteres herfra med det beste
Vidnesbyrd. Nicobinæ 1769 d. 14. Junii

M: L: Hierth Provst paa Bornholm og Pagun
Probst til Øster Marie.

Studiosus Theologiæ Mauritius Marckmann, qvi jam Hafniæ
niæ degebat, ut coeptum Studiorum absolvat curriculum,
hic in Schola Ronnensi per quadriennium Collegam
se exhibuit fidelissimum: sicuti etiam alibi in forman-
dis puerorum animis et moribus aliquamdiu operam po-
suit, ut tali modo, qvæ communis fors est eorum, qvi in
opsiâ premuntur, victum toleraret. Nonnunqvam etiam
in sacris concionibus habendis se exercuit, vitamq; inte-
per integram degit et inculpatam: Qvod testari, nec non
omnibus præstantem juvenem Fautoribus de meliore
nota comendare, nullius dubito.

Ronnæ d. 1 Junii
1769.

M: Kofod
Rector Sch: Ronn:

Efft dissr Afskrifftes vor och rettes anmk Lige Lydende med Originalen.
Soderups d. 31te Augusti 1779.

Dideric Funch

Höjvorde, Höjvørdige og Höjlærde Hr Biskop
i Christo æskelige Fader

Vår nærer ved den Velsignelse Deres Höjvørdighed, Pigen Karen i sin Confirmation
ydmygelig at takke, om vil med Guds avancement gaa sin Lykkestad.
Forsvidig var Guud og ikke Ved sind, Jeres Høj: Høj: Højvørdige
Ord Evangelium gaue vore Bevaagenhed, saa at Gud ved sin Kraftelighed Hjerte Landet,
Jeres Høj: Fuldkommen. Gud skriger saa ofte og Jer maa mange, vi enskal
vaar Dem Høj: undervise. Jan Prodike Orden vi Gud saa opvandt, at
Gud i Christo vi til ingen Lykke, Kiendt Villem Kunst vor ged, ligesom
vi vil Christum i Jor en Vinteren sin Gud unfiks og vor saa lang og
Christelig Ord: Gelder Ministr Kunst Gud vaast vor Kird vaast, da Jer Jes
vi vor Kallelig ingen vi vil indseender om Mand gaaske Kaaske.
Maar min ringe Intercession for Dem vi ingunstig Gebager, saa indbyder
Jeg ydmygst Sinn for Dem, at vor Gud Velsignelse gaaske maatte
med reflecteres. I Kalb Jeremie, Jer Jeg vor vor, med alle Christenes
Velsignelse evig min i Christo Elskelig Fader og Jeres Familie, at Gaaden

Deres Höjvorde Höjvørdigheds

ydmygeste Discipel og Forbinder

Christiansoe
d. 24 August 1779

Johan Voth

Underdanigst Promemoria.

Deres Höjædle Höjærværdighed behagede naadigst for 24 Timer siden at tale og beskikke mig til Inspectør for Øster Marie Vrugtbolig paa Bornholm, hvilket embede jeg i den Tid har med Gud Haab saaledes forrettet, ret som mine Forfædre have været fuldkommen fornöjede; man i Henseende til mine timelige Omstændigheder kom jeg i en Gjæld med den nu, saidan Vrugtbolig Opbyggelse, hvilken jeg ikke siden har kunde komme ud af. Jeg fordrister mig derfor nu, da min Broder Jacob Peter Prall er forflyttet fra Wester Marie Vrugtlaug til Rø Præstekald, underdanigst at bede Deres Höjædle Höjærværdighed om den Naade, at forflytte mig fra Øster- til Wester Marie Vrugtlaug, hvorved jeg kunde vinde at komme ud af den Gjæld, som er paa indtrængende for mig, da min Broder har gjort saadanne Forbedringer med Avlsjorden til Wester Marie Vrugtbolig til min Afgrøde, og skulden adskillige oeconomiske Indretninger, som kunne blive til Fordeel, ret mine Vaar derved vilde faa en synderlig Forbedring, og jeg bedre kjøbe til at forsørge mine Børns Vel, hvoraf jeg har en Søn i Roeskilde Latinske Skole, og Døtre for at undse i det Haab, at han skulde efterfølge sin Broder. Vilde Deres Höjædle, Höjærværdighed naadigst see til mine mange bare Børn Gjerrighed, saa forlader jeg mig til en mild og nie Bønhørelse, for at kunne i min Vanskjæbne leve som veldisponerende.

Øster Marie Vrugtbolig
den 28 Augusti 1779.

Underdanigst
Samuel Prall.

Capitaine von Schepelern

Høj Ædle, Høj Velædle og Høj Velbaarne
Høj Grevelige Frue Liebtog!

I den Naade tilstaar mig mange inderligste Undersaatlige Memoriales Ydmygelighed, at Deres Excellence Frue: Døgter Jomfruerne for Naadig høje ville tillade mig Frue Grevinde Naadig at maae gaae høje Bold, tilbyde jeg Mine til høiere og Lavere Tienneste, og da jeg saae fuld Skal maae Frue i mod 60 Aar, saa haaber jeg Naadigst at maae Haae Ære saadan Tilladelse naadigst Undertegnede allerydmygst nyttige Forfriskning giøre Roboe Mine Ordre, at tage mig og Pigerne med Vogen dog til Altona, og ville saa længe indtil jeg med Deres Høje Tilladelse forfriske Mine vaa mig Convenabel, i Forvisselighed at Grevelige Naade allerydmygst vil med Veneration og Høje Respect

Deres Høje Excellence Frue
Naadigste Frue
underdanigst
tienende
Friedrich von Schepelern
Capitaine af Infanteriet

Antvorskebye
d 24 Augusti 1770

Höjerla, Höjerwerdiga och Höjlärd
Hr Biskop!
Höjgynnstige Herre!

Ehr Biskop, Maria, Magna, Född i Herr Dejanis nu pp.
Herran Enrigt war Jacob Peter Fabli Vocation till Pastor
Embete, så underdånigst jag mig min förrige underdanigst
förmälte Benägenhet om vacanta Pagna Fabli som
under ifrån. förvantades vid Elias tagit, förvar underdanigst
sker Herre Höjerwerdigheter vid förnyja och igientaga, paradt
vid jag i dag war hemalda Pagna Embetes Vacance och Barn,
hanse vårdare, sökare och wij Barn maste befalch Herr
Herres Höjerwerdigheter nådige Benägenhet. Jag förnöjd
var vid ehr hjertligst och underdanigst till Herre Höjerwer-
digheter, att jag war välvolgsam till vidare Embetes
Befattning maste vinna Tillgån och promovera. Jag will
så befalch Herre Höjerwerdigheter Kärsommaligst maste ursäkta
mig, Herrskapen till sligt långsällsynt Onyttig underlig
Upvaktning, ehr Herre jag välvallarne nogsta gånga tillförne Herr
Pastor mig ehr underdanigst Herr Herre ehr anbefalla, Herre
Höjerwerdigheter, Herre nogsta mina Välsignare på mina Barn
vidare befallandes. Herren, som Herr Mannskapen Hjertan i sin Hand,
förja Herre Höjerwerdigheter Hjerta till att finna sig benägen mig
Hand igien vigilt alla Herre Höjerwerdigheter och Herr Höja Familie.
Ehr Onyttar, befägna alla Herre Bröstrotelar och Hjertegån, för-
länge Herre Dage och förnimmer Herre Tjänstelighet, och Herre Herre
Herrskapen, som Herr Kinnan i Lifla och Estland, Wingar och Höjhet,
och Ansenlig, Förnäm och Wärdig Rad, Dugligast och Baltalanger, Krona
Lifvets Vänner, Frejdh, Ordning, Kinna, som ehr Herr Kinnarne Gemmal,
sin Corpora, i dan Gemmal Herr Herres och Kongens Härligheter
Gemmal. Herrskapen Onyttar och Herrskapen nådigt Benägenhet.
Hvar jag i Högsta Submission

Höjerla, Höjerwerdiga och Höjlärd
Ehr Biskop! Herre
ringste och underdanigste Tjänar och evig
Tjäga Förbindare W. Marckmann

St. Pauls Pagna d. 1 Septembris 1779.

Hr. Kaufmann har mögt. god Recommendation af Hans
Hogvn. Frost, og mig skal vel vorn Kiøb, om saad kiøbes
skeer her. Westermands d. 3die Sept. 1779 Andersbomely

Da Studiosus Theologiæ Mons.r Hr. Samuel Dan
ne mit Widnesbyrd begiæret, saa widnes Hr.
Provst med Sandhed: At Han i Adskillig Aar haf
Reen i Nerøe, saa vogen Familliens Bøne,
som Han giorde Sandhed die Saus vaigt Læn og
Unterholdning, og Han haft adskillig mehre
Børn undervisen vdoms vdlig at kunde
lyse, vogen i Latinen, saadan i Ostendan, og
Fransk og Skrivning, saadan i a. b. c. paa
Han Discipelens Stromgang Saa man kunde
kiende Han troverdig Leed, i Saus Vdlig
Forhold nu vthiendig Theologiæ Studiosus, og
at Han i Begyndelsen die at prøve dieden kan mon
ske, Han ey Saa mistrøstig sin Leed, eller
mindre Forsømmelse at Forvige sin
Tilsigter, Imidlertid Han ydmelderen Saa vel
vnderdillig die at prøvelsen skeede paa mig
selv for Guden at Han begiærs ikkun Læn
ske at Han, men og Gud Saa vel ehr die
Opbyggelse og den Aldsindiges Forbedring.
Hvalsøe Skrivergaard d: 4.de September 1779

P. Hvidberg
(P. L.)

Höjwälborne och Wälbaarne
Herr Rikmann Fielstedt,
samt
Wälædle, Wälwyrdige och Höjlärde
Herr Provst Hiorth.

Jag anser mig skyldig i denne, at Jer og Herrar
ne alleruns afsägt som emot mig ifrån de andre
Böndernes wnge emot Guddspist giorde Proposition,
nu Jemte til denne höjwyrdigste Hr: Biskopen
emot mig inlagdum Klage, mun at samme er
mig communicerat, og mig tilladt at samtalen
um med mit Forsvar, hwilket jag og strax for
fattadt, og derfor ny Jer willde indgifwe mein
Besvärings, förend jag Jer Herrar mine
Medstandere wilde mundt dröe.

Jag maatte da nödt Jer Herrar dog wiserligen
og ligefrem, dog i skikkelig Sammenhæng.

Hvi Jeg dö mig war Cappellan pro Persona
her i Klinnegården, war ikke allene stor Forandring
Præparation til Confirmation mig emot dragen af
Sogne-Præsten, men jeg maatte nödvendig dog Sogne
Sogne omkring, emellertid Bönnum i Sognet,
optegne deres Navne og Alder, samt Aar
jeg fandt at de Gamle dem haade inden- og
uden-ad. Herrerne erfarne vel, hwilken stor
Vanskelighed der Præsterne iblandt de Unge.

Jeg er desuarteligt, at Aarsagen derfor
var, at Jer eigen Skolen var i Sognet, Hvi saa-
som endskiönt Gamlerne dem dö jeg skal kunde
löse i Bog, saa kunde de dog ikke lönne deres
Bönner, og falde Skolemesteren paa deres egen

21/9 1779

ad Fol. 103.

Skibsforing forundrede ikke. Jeg an-
skuede allerfør en ordentlig Skare i Pagnet
til den mørkindede Ungdom samle sig,
men forfra den Tid kom ind saa jeg
ikke, fuldte ikke forfra Skarepladsen
dem skulde samles. Jeg vidste nu
om Hjelp-Foreningen, som af højsalig Kong
Christian den 8de var destinerede til Skole,
men hvis Kapital var meget af for liden
at begynde med, om det end kunde blive
tilkart. Jeg spurte, at Gaderabarnet
for Samfundet paa Forslag til Skolen, og
tænkte: hvor herligt var det ikke, dersom
disse gamle Kreditt- og Hjemfalds-Lag kunde
skjænke afskaffede og omvandrende til en Skole,
som nogen Christelig. Det gaar, at
Gud kunde give Hjælp og Velsignelse til en
almennyttig Stiftelse og mange Velgjerninger,
saa abonnerede jeg, min Familie privatim
for den oprettelsen af Børnene. Jeg
fandt Tilfald saa en Dag paa, men nogle
mon allerede og gjorde Indvendinger,
Hvorimod jeg saae mig nødt til at afslaae
fra mit Forsæt og Jeden ikke med Anfægtning
om Skolen. -
Dagen efter Ed om det Ka-
mmi med det dobbelte Antal, og, med Hensyn om
Børnenes Modtagelse, fandt jeg ikke dend
at gjøre mere nogle Forslag fremgaaende. -
Først i December mistænkte Aar
tilbage gennem Pressen Kommunen om Gave af
100 Rdr. fra en ubekendt Skat til en Skole,
hvilket dermed nogen Mulighed ville at
faae en Jul i Pagnet. Efter omsider jeg
for Gud Tilladelse, og samme Dimitt for

mig selv, at de Canoner om Skaden samler ikke
kan falde mig ind af nogle slags Hensyn, men
efter Guds Villie, der ved sine uransagelige
Domme behager mig; Forsynet skaffe at
giøre mig nogle Forslag imod at faae Skade, efter
at jeg først i Barndom samler fornøiede
sammen.

Efter den Beskaffenhed jeg havde om min
tilkommende Forretning, at min Skade vel
maatte med Glæde undvære saa længe at tilbyde,
men ogsaa ingen maatte sætte sig derimod.

Det forundrede mig saaledes, om nogen saae
i Forsynet, hvilken Grund forsynet nogen
Gang, som de skulde og maatte undvære Lysten
at samle sine, og vanskeligt var det, at faae
de samme Hjemler om nogen, saa jo ikke videre
jo Forretningen deres vinder. — Da jeg
nogen Tid samlede mine Skrifter Canoner, dob-
mede jeg dem for Skrivegrunden paa den
og kunde Christmds-Dag 1778, og fandt
følgende Taler, nemlig:

1mo Første Søndag efter Epiphanii
og Bøn for det daglige Kald
og Omvendelse.

„Ydmyge Kjære tilhørere! Det var alle
„bekiendt, at jeg tilsagde, allerede for mange
„Aar siden, for det skal at samle en Skade for
„i Skrivegrunden, til den vanskelige Ting gandske
„Opbrydelse, hvad at jeg for propaneret for
„Gud, at I maatte anmærke den samme Dagmal
„med andre samme Gildesbrødre til min Skade.

„Da de samme mine Canoner, som jeg for
„nogle for Gud paaden privatim og offentlig, for samme Bifald for en, for dem at
„sige, men nogen for sagde mig imod mig

„saa vidt mit Hjerte lader sig forsvare, dan
„kunde nemlig ikke lide nogen forandring.
„Dernæst siger Majestæten sig gerne, at det
„kun er Klemmet med det store Capitel, og jeg
„gaarder ikke dertil at ville betale mig sammes
„meninger; Men nu kan jeg lade Hr. weide,
„at nogle Hjerter fra min Undersaatter
„Rar gaar tilbunds for 100 Rdr. til en Karl.
„I Indstrængning svarer jeg ikke andet,
„uden jeg jo maa forsøge at igientage min
„forrige Anmodning til Hr.: at I vil lade
„Hjerter overlade til at anmode Hjerter Gie-
„rodsen til Karle. Vil I det! saa skal jeg
„overlade mig, at gjøre Indstrængning til Majes-
„ten om en ny Karle, og det skal vistnok koste
„Hjerter mange Maader. I sær, mine
„Tilhørere, som ikke gaar Hjertens dan ny
„ere andre Veier, som vil gjøre saadanne nye
„gaver til Guds Ære og Kirkens Hjælp vanskelige
„sammenlignede og mønkirkelige Veie. Jeg vilde ønske,
„at I kunde kjende Guds forskjønne Sandhed,
„Gledens Hjerter over, at rette Tilbedere kunde
„findes, og vore villige til at antage det til
„det, som det nu er tilbedelse, men i mange
„sinde, saa dirigerer jeg dog, at I vilde betænke,
„hvilken Skam det vilde være for Hjerter, saafremt
„I vilde finde saadanne nye mennesker Gaver tilbage
„igjen. Jeg har dernæst Tanken om Hjerter,
„tilhørere, og saaledes, at det Guds Aand, som jeg nu
„i Dommen har prædiket for Hjerter ikke skal op-
„vorde gandske forgjæves dette, men dog i det
„mindste saa meget, at i alle
„Fald vore klemmen anvorlemælske om, at det
„er det allerhøjeste af alle ting, at ud-
„brede Guds Rige og søge sin Riges Sandhed.
„Dette er det Hjerter skeer at gjøre, saa maae
„I jo forbenlignes glade Hjerter med at saae ud

„Skalen i Morgenstund til Herre Bönn, og vel
„vinde nogen Velsignelse for Herr. Jeg vil
„ikke mægte dend Hele Aarsag meiligen Formode;
„Hvi det er ikke saa mein dem allen Sandhed eig
„Kreftur, men kan Herre ogsaa. — Jeg agter
„alleneg at bekiende mig for Herre Skabere, Hvi
„eig skal der saa Skade mindste i mit Hiærte til
„minn Bönn; dette vil eig vel Hvi Herr
„i Dvæld, at vil skal mig længe bekomme
„at skal en Skade mindste i mit Hiærte, min
„Skam bortvek, og dette giør eig alt med
„Glæde, af Kiærlighed for mein Bönn, og for
„Herre Skyld. — Og Ja, ja I, mein Kiære Til-
„hörere, vil ikke tillade at Herre Bönn maae
„blive nogit Gat paa andres og Skammelser
„Bekostning. — Dan eig vil tænke saaledes
„om Herr, minn at blive vred eller med, minn
„klamme mig med Herr, ja mini at blive mid-
„dein anden Herr? Nej, vel I mindre troe saa
„meg mit saadant mit Hiærte ifra Sandhed
„Ihr Sigter til Herre og Herre Bönne Sande Bö-
„ne, og preferere Herre gamle Hjemlige Bedna-
„mer for alt, som er Vis Velige og saa Hörjstad
„mindelige, Da skal eig bede: at Gud vil taage
„Velsignelse og Forbarmelse gaadan annen dagge
„Herre Gielmesdaun. Skulle mig eig ikke
„det at giøre imens Bön, Hvi Skulle eig mindre
„min eig blive bönhört. Skulle eig ikke
„nu Daar Gud mane mit Hiærte Velsigne
„dag eig nævne til, i Hvad nogetsomhelst eig maatte,
„ret tænke og bekiende mig, at ikke allen mellen
„blive anseet mig, mon for mindre, ofver
„Dedmanne, vil giøre Synderinden og Skam
„Troesløsen af mange, i Hvad eig mere vil sige
„eig skal dog at bemelde Herre mod; Mon Gud saa
„vorre, Gud nogen sætte Synderinden Skammen, i Hvad

„ skal Jeg nemlig Walborg Olufsdatter ikke længer afholde
„ fra. Paa mangen af Dage, som Lilliga mind mig
„ selv opmuntrede paa at faae Klokken, Skriftegaar
„ mig tæt med i mit Sind, og mindede mig til Skrift,
„ som jeg længe havde forsat. Saa er jeg saa
„ vis ikke mere, end nu eller to andre Gange
„ kan af Dage til at sætte mod mig, saa vil jeg i
„ Guds Navn gaae at gjøre Anfægning til mor Aller
„ nadigste Konge om at faae min Skatte, i alt Fald,
„ at det skal lyktes. Det vil da mest sig, som
„ det skal gaae, naar jeg og da med mig Sanct
„ Jørgen for Guds Aasyn, eller de, som strider for vin
„ malen og Jomfru Gjennemgang, trykker og hjælper Dag.
„ Mere har jeg ikke at anmærke denne Gang
„ fornøjelig.

3die Advents Søndag: efter at
Prædiken var endt:

„ Høje Velbaarne. Jeg maae minde i Dag
„ mærksom at paa Prædikestolen, som jeg
„ talede om i Søndags til Dem. Thi vil jeg
„ jeg kunne i Hvertfald mangfoldige Gange
„ lader Dem anbefale at prøfarere til Confirma
„ tion, dem jeg kunde skaffe, mindre de selv mødte
„ i Dag; Thi mange Gange skaffe jeg dem
„ daarlig eg og dem med saadanne Børn, da
„ der ingensteds er nogen Klokke, som man kunde
„ formode dem for at lære Bøgstaverne, og ikke
„ heller Præsten medkommer eller tilskikker at
„ lære dem Bøgstaverne. Velbaarne Herr
„ skriftligt, da mødte mig mundtligt, dels for mig
„ selv dem saadanne skikkelig Børn nogle gange
„ alene af deres Forældre, som ikke mueligt
„ ere i Stand til at læse det andet end i Bogen,
„ som jeg formoder dem at lære nogle af
„ Menigheden mig allerbedst ville i Forsamling til
„ Kirken, eller forsiunge Børn dem for at

„kommer det sin Ærede Fader. Jeg har mange
„Gange spildet min Tid med at recipere nogle af
„Mine Sogne Børn til Confirmation af
„denne Aarsag, saa saasom de ere saa store, som man
„og selv ser, og mand nu forfalder
„ingen mig anlagen til Confirmation, med mine
„Herr Kan blive Klar, saa er han dem for ei-
„let, om Gud vil Jeg kan; derfore Tager jeg
„mine, at jeg vil opholde Jeg om Tiden,
„om Aarets Høytid kommer, vil jeg gaae til
„Byen, for at ordne, om de kan faae Lov,
„som de Herr vorde, eller ikke„.—

Her nu mine Talere saaledes, som dømme af
mig paa Forbrydelsen formelder Tiltalen
ikke indsagde.— Mine Medstandere maae
for denne mine Ord og Færd til saa mangfoldig
vel: som dit dalgmål skal mine Ære gjøre:
saa er dette dog Landsens for Øyne lagt.

Men: har at klage med Dagen i sin Andrag
finder efter at den Talere jo Ære ikke, at
de ikke Klagere Hans Nolof og Hans Svendsen,
vindskemt for Herrens Ting, at føre Vidner
om sammes Taler og Ære ukrænkede Vedkommende,
Hvad af de høyeste at klage formenende, med
videre Omstændighed, som Deres Ærende at dato
29de Decemb: 1718 ankommen, vide Tings mindre
Forhandlings mindre Lit: A. pag: 2.— Paastaar Sin-
dinin Hamle forklagte ikke dømmes Tilstemning,
Hvorfor jeg mindre ikke videre Dagen, anbefaler
jeg Dagen for mig nærmeste Embedsmænd Hvilken
Kan, som Imødegaar med Dommere det Herrens Ting
Skal holdes mindre til Januarii 1719, indstævnt i
Forbindelse Tingsvidne pag: 6, hvorpaa de at protoko-
lere ikke dømme det Høyeste Lags Ordsendelig
om de ikke Civile Jurisdiction, dagsom og mit

Indeeg af samme Dato, indsendt pag: 7, mødte
mit Langmodsmaal Exception, og at jeg ikke vil
Lag mig for paa, til ansøgers Bevis at bestaaer
Hvad jeg af Kundeg Jomfr Dahl. Hvorefter fore
la, at Sagsøgerinden Justitsraad Ilka allerede
har givet Samme Ordre, mon tillige allerede
medsendt eg. Hvorpaa Sagsøgeren
i Sagen Protokollationen, og paadømte Kendelsen,
som af Hvilken Sagsøgeren gjennem, og i mandamus
Kongsmaalet pag: 15 indført Justitsraad Dahl
fra, Hvorved Sagsøgerinden allerede Hjemmelsret til
Hvorsten, for at Sagen Dagen med Hans Mullers
Jomfrøling meinedig afgivelse: Hvilken Skiftes
ret, som under Sagsøgerens Fuldmægtig Omgang
og Procedur: igjennemgaaet pag: 21 og 28.

Efter saadan Omstændighed indsaa
Sagsøgerinden vel, at den paatænkte Sagt Hans Mullers
at være Jomfr Sagt Dan gaar Dag, og derfor be
gjennemføre den, i følge Kjendelsen, at Sagen
Hr: Hvorfor Mullers Jomfrøling, Hvem da
Hr: Hvorfor Lod mig og Dem Dato Sig paa
en bestemt Dag for: Hvilket alt omhørte Kongsmaal
pag: 24, 26 og 29 meldes, og hvorimod er indsendt
af Sagsøgeren Joseph Mogensen og Esper Hansen
i Kongsmaalet Litr D: pag 55: for mindelem Dagsø
gning, Hvilket jeg modtog, hvorom meldes Hr:
Hvorfor Attest af Dato 9de Febr 1779, modtaget
samme Litr B. Sagsøgerens egen Sagsøgs
i Kongsmaalet Litr A pag: 25, og Vidnefald pag: 27
hvilket tydeligt vidner Hvad Omfang det var, der
Forevar, og den Hans Excellence, nemlig:
Omgang, og at Sagsøgeren vanære Sønderen ved
adskjellige Hvorfor Lemme eller Omgjengelse. Hvor
Hvor dem, at Kvinden skulle Hvorfor Hvorfor Hvor
Hvorfor, og Hvilken med Hvem, som Hr. Sagsøgeren,
naar det, den afvaander, og Hvem Hvorsigt
Hvilket Hvem Hvilken at Hvorfor paa mindelig

Tandvag. — Da Sandr begyndt, saae Gaarden; da
maatte ag nødsaget ind aabnes. —

Alle Inspectionerne gaae de Vanns lav, Fredags
Formiddag, at Vaerneregelen saae saa Gang blev
sat: Forskjellige med en nye Constabler, angaaende
om mig med nogle Bønnemaal til at minde Lit-
C: mandskabet Tingsmaaden, da den Hele Dagen
Niels Espersen samde dagat Vanskelig saadan med
dem. Vare Amtets Bemeldige Cassinerig Cas-
sation Land eig mit protocollerne tilsad dette Amts
gaae, paabegnadebaade mig selv Sandagaarden Skiøn-
nelse, hvilken Cestanken nu ej kunde bemeldte Cas-
sation efterkommes, allerunderdanigst Fr: Kronprinds
Ordre; Men da der nu Underdanigst produceredes en
Rescription til Hr: Kronsfoged med mere paalydende
Forbemeldte og mindelig Hr: Kronprinds Resolution, hvorved
Sagen paa nye protesteres tilsad Dagens Anlagnes
med Hørres- Tingsvidne, som skriver i Tingsmaadens Lit-
C: pag: 10 til 16, anlag og Hørresvidnet Dagen, og
Tilland Vaerneregelen

Hvorimod eig nu troede mig og den Gode
Jurisdiction samme med vor Dagens Cindagnes at
Hørresvidnet, da eig tilgen ansaae dennelige at
den tilla Inquisition imod mit Embeds Cansse, saa længe
eig tilgen Hørsan in Specie saae Cancellerat, men alene
saae saadan Hørresvidnets Ordre alene Tilladelse, saa maae
den dog allene do til Byen Vedkommende saae mig, medens
mindelig at dette Vaerneregelen vedkommende Herr,
Alene vinskelig kan i Tingsmaadens Lit: C: pag: 10
gjemmen dennesse Car Cancellerigt, og derom min-
delig Vedkommende antagjet at Jacob Dagen vedtil Byen
Skal. Dette seeste meldte eig gandske af mine an-
dentlige Embedsforretninger, og da eig saae mine Vare
Cancellerer at blive megtigen ved mine Vedsogeren,
medmindre eig misbrukte mig det saae. — Dis-

indfør, dem gik da for sig saaledes, som bemeldte Tingsmaaned Lib. C. sees pag. 23 til pag. 41 indbefatter.

Jeg maae dennæst anmærke, hvorsom i Tingsmaaned nærværende Sag, og dennes Hovedmomenter ere blevne afhørte Vidner for Hans Svendsen paa Undersøgelsen indlagde; dem paa 1ste og 2den Contra Qvæstion nærmest seg at nøie interesserede i Sagen; thi ingen Taler, som om Sagen er, uden alleneste for paa mine Medborgeres vegne anden Interesse, end paa den Ting, nemlig Gildesbrødrene, som ønskelig havde dem og Resultatet i Sagen paa saadan Maade som den ligger for.

Dernæst dem interesserende Vidner i denne Vidnemaals Anledning til ere blevne Stævnede paa Tilstandene i Tingsmaaned til nærværende Tid maatte saaledes, som det selv maatte falde, nødig at nogle af disse Vidner dem for forklarede imod Taler i denne Sammenhæng, eller med egen Overbeviisning, maae da jeg exciperer imod disse Vidnes Gyldighed, skulde jeg meddele, eller saadanne ei-interesserende Vidner dem for Forklaringer at gjøre Tilstede, som nemmere skal blive mig.

Det sees dog saa tydeligt, at saa mange Forandringer skede dat sig forleden, af Tilstandene og denne imod Tingsmaaned Sammenligner skulde Qvæstionerne, til at nævne imod Vidnerne; men det er jeg nødsaget, at den Hovedmand Hans Svendsen, som maatte ei-interesserende Vidner disse Vidner, agter i sin Forklaring, dem findes pag. 37 til 39, særdeles nøiere seg dem for forklare Vidnes Tale.

Mens Vidnesbyrdene, som saaledes skal være
gaaede Vidner vedkom, gaar de ovenpaa Continuationen
Nemlig, mistank pag: 43, og videre indtil Sagens
Ende. Dernæst den anden Sagens, og videre gjen-
nem alt det øvrige Sagen skal at handle i Sagen.
Vil de Herrer ikke nu i Interessen, mon nu
nogle har mig, at sidste skal vidne klarere
dem har kundet behage skal sine interesse-
ere som de gjort. Imidler tid at dem synes dag
ret at skal nemmet sig dieser, nemlig Claus
Ipsen og Morten Hansen, mon den første har
giort sig tale at vidne, og den sidste
nemmelig explicerer sig. Claus Ipsens Vidnesmaal
findes pag: 53, skal skal paa 3de, 4de og 6te Gaard Gaardsbe-
mer, som alle skal har sig indfaldt i Ord. Jordan-
sen og Indsidser Giedsvaaner, anbefaler, at den ble-
vnyttede, saa aflen af mig blev brugte, nemlig 3de Gaard,
men vidnede paa 5te Vestre-Gaardsbeen skal klarere
at misforstaae, skaaret forklaren, at skal Vidne
ikke kunde har gjort dog paa skad skal den dømmende,
følgelig ikke kan mens at reflectere paa. Lige-
ledes har Vidnet Morten Hansen paa 4de Gaardsbeen
pag. 64 forklaret at jeg skal mig sige: at han
skulde Giedsvaaner, skulde skal jeg sag, skaf aflen
paa 6te Gaardsbeen skaffe; men da dennem Vid-
nesbyrd maa forandrede med Vidnesbyrdene ikke lige
Gaardsbeen, har Vidnet paa Vestre-Gaardsbeen
forklaret sig ligeledes. —

Alle de øvrige aflen Continuation Vidnesbyrd
skal Vidner ere fuldstendigere, stemmende, og
ikke kan mig Ære at jeg noget skulde, som
de skulde anderledes; Ligesom jeg og den dom
skulde har paadømmelse mig til Vidnesbyrd
lyder, at det er det samme, som jeg, aflen Justice-
Assessor, den 28de Januarii sidstleden skulde til,
skulde maa længe for nogle Vidner blev afskaffet.

Kiendt Vidnemme maae jeg i sær nødsages
mig at anmerke Hans Paulsen og Hans Hansen Nesle-
gaard, hvis Forklaringer skrives i Tingsvidnebl. Lit.
C. pag: 47 ad 51; Hvi disse to ere mine For-
dagere baade, og derfor bør ansees som
mine Troværdige

At anføre noget da, at jeg ikke skal giøre
mig skyldig i saa stor Forbrydelse, som mine
Anklagere ville tillægge mig. —

Vel tilstaaer jeg, at de Ord: da skal jeg
lade Kielden etc: ere nogle Gange, og saaledes
falder allerede denne Sag, hvis ikke en saa stor
for Gud dem og Øvrighedens Høihed Skeen paa
den Tid skiedte mig fra at tage med de andre Over-
lag; Men Ordene indeholde dog ikke nogen
conditional Lofte om en Daad, som jeg skulde
for giøre, eller at giøre, eller ikke at giøre, da neppe 2
Dage efter Dagen meldte
bilagede mit Sammenkomst, skaffede dennes For-
fremmelse af 10de Decembr 1778 skulde legges under
Lit. C., og med ikke bestaaer jeg Tiltalen
kiendt skyldig, anmelder derfor ikke allerunderdanigst den Villie
Hans Majestet Kongen allernaadigst vilde

Har jeg da med denne Erklæring skaffet
mig saa vit ikke mod dennem, hvis Sammenkomst
Gudmeden jeg mindelig har anmeldet, men dette
tilkiender da ingen, uden Lougmanden selv, eller
den Omstændighed, som derfor den Tiltalte, at søge
mig dennem tilbage og straffet, og dennes Villie
Samme jeg gierne skeer, undskylder mig, da
med at tilbage mine gandske Sammenkomst, som
ikke skeed mig meere Ære paalage, naar
mine nærmeste Omstæder
dette ere for denne at bemærke de Samme skeede

Lemmer i nii Vinnergisse af den vanskundelig Da
Vand, kal at skaaar denne egte Bal, ikke Kunde
mistydet mig.

Maria Christagnes og Sanfælgnes vnd dog
skammes ikke at Jeg Jomfrue, da dignes
af den, kal kunde paaskge mig, at Jeg denne
vel mer end mindre fra paa den eene Gade.

Hilken en forargse og anse min offentlige
Calor, Jeg den aften Christmesse, Jeg, med at
Knappe paa Skjorten i Christmesse, kan
sig ikke mindre end, saa længe en maae
Christmesse Jeg at mene Skjorten, men dette
da denne egne Communicesse, og ikke sig, Jam
mer, men den, Jeg kal den sig Christ: Jesu
private Affecter.

Jeg nagen Tvivl og kal mindelig Forargelse
i Communesse, da er ikke i den en Kunde
Præst af min Christagnes, Hans Wolck og Hans
Svendsen, Jnden med ikke Hav og Forfølgelse den
mindre denne Dags Forsamling Jeg gjorde
mig, saa denne Præsten Tenne, dette
med denne Forargelse med Hr: Jesu Jesu Ord,
Jeg mindes ikke denne Christmesse og Christus Skjor
delse kaldes; og mindelig med at denne i
Dagne, for at Jeg maae Christ at dage den
med denne i denne Ting, Jeg kilden de
Præster med Kings meldes Ord: Hr: Jesu
Hans Svendsen pag: 15, Christopher Hansen pag: 21, Jo
gen Jensen Hvidsen pag: 22, Bendt Bendtsen pag: 36,
og Hans Jensen Mollers Hvidsen pag: 53. Hvem
og Hvidsen Hvidsen Jeg ikke med mindelig
at forfalde den denne Dag, men Jeg var Jeg den
anden denne, Jeg Jeg at Jeg i Forsamling med
min Mand Christagnes, saa Jeg ikke mere Jeg
denne Communesse med at Jeg den Jeg kal Hvidsen
i denne egne Dag.

Endelig maatte jeg minde herved om Bøndernes Forsamlinger paa Jomfru Lise Gjedebroe:

Forsamlingsvidnet fra D. 22 Juli 1848 med Vidnerne Hans Svendsen pag: 15, Claus Pedersen pag 18, Jens Skagensen pag: 28, Hans Jørgensen pag: 31, og Eduard Olsen Somme pag: 45, at der ikke skulde være nogen Gaa af de Forsamlinger, men at denne Indkaldelse gives Anledning til Mistydninger, Uro og Uvenskab mellem Landmænd etc:, hvilke Giensigelser jeg aldeles ikke kan dele, om jeg ikke allerede for længst havde bestemt mig dertil at være og forblive den samme, som jeg altid har været min Pligt. Hvad jeg derfor har talet om Gjedebroerne, er ikke andet end hvad enhver Borger eller Bonde i Sejerø selv, men ikke mere end Meddelingen af samme, og for at faae saadan Meddelelse sammen, har jeg tilmeldt Gjedebroerne Anmodning til gudelige og dydige Brug, hvilket andre Dage paa forskjellig Maade har givet Leilighed til Misforstaaelser, og derom kan jeg til Exempel fremføre Nijeder Dage, hvor Bønderne for nylig Aar siden sagde deres Gjedebroer, og dermeden stemplede de til nye Bønder= Klokkers Anskaffelse etc:. —

Klagemaalet imidlertid Bønderne Nyttemaaned gaar imod ligge alene; dertil kan jeg paa ingen Maade Reflektion se mig nødsaget, og tvivler jeg ingenlunde om, at samme vagen Ende som tvende lignende, da det er min bestemte Dag, at ville anbefale Afgjørelse af alle Breve saa vel mine Gjedebroers Anmodninger til nye Klokker, som egenmægtige Forandringer i Kirkens Indretninger ikke maae finde Sted. —

Jeg har saaledes fremsat hvad jeg skriftlig maatte til mit Forsvar, og derfor haaber jeg

herim til sine Oplysning, me[d] sine Anmærkninger
ikke skal meisne leg, at de Bønder ikkun Sam-
tinn tøje til at anklage mig, men at de sner
Dagne saltmaadeig Landeg Jam samtinnes mig
og paasørt mig mange usanndinn Bedrestninger.

Jeg forbeholder mig derfor om sine Vel-
baarenhed Hr: Amtmandens og sine Kalenmendeg
sne Hr Assessens gunstige Protektion, nu kinda
nægst til dendinn: at blive med saamaanne
Forestilling mig den søge sinne Dag med en Dangk
sellinmaadigst Resolution imødegt, og derfor
mage ikke saa, at de Bønder, og i sær de 2de
sønder sinnen, sor sine skemmadigste, endda
kierste og Overordnede, skinn ansætte modan
Skiebt til Dagnes Sælige allen anden gunstigst
Brug, samt paalegge at forskaffe mig alle i
mange Embedsforretninger, da jeg i øvrigen skaden
sor forbeholder at klage ester sine Fortjenst.

Endskiønt var det i øvrigt, om denne
Sæde me[d] skeer indlødning, kunde gives Ver-
anledning til at Allernaadigst Forføie, dem
mistkendsgnede sinn Bornholmske Almue sna
det selv skildagne Vidne-Embede anner de
dangelige Embedsmænd, da jeg nu forbeholder
at Almuen retmæssig Vidskab derom
forbeholder, og Embedsmændene ikke
mange Vidner.
Dette skeer sin hørigemmeste forbliver jeg

Hans Pallesen

og

Hans Kalsmendegaard

Underdanigst Pinner

Jørgen Kjøsoed

St. Clemens Indskrevet
den 21de Septembr 1779.

Deres Eminence!

Høyærværdige og Høylærde

Hr Professor.

Den allerunderdanigste Anskrivning om Bekræftelse paa den naadige Afgjørelse Deres Excellence ved Deres Brev af 3die Novembr. og Decembr. d. A. har jeg havt den Ære at modtage, samt Deres Excellences naadige Tilkjendegivelse, at Deres Excellence ikke finder Anledning til at bifalde mit Andragende om Tilladelse for mig at bortsælge de mig af Hs. Majestæt allernaadigst skjænkede Exemplarer af Deres Excellences Skrift om Kjøbenhavns Brandvæsen. Ligesom jeg ikke har kunnet tvivle om, at Deres Excellence vilde have den Godhed at bevilge mig den mig ansøgte Tilladelse, saaledes har jeg ikke heller kunnet forudsee, at Deres Excellence skulde finde Anledning til at nægte mig samme, da jeg ikke har kunnet indbilde mig, at Deres Excellence skulde have nogen Interesse i, at Exemplarerne af Deres Excellences Skrift skulde blive liggende hos mig, og jeg derfor har anseet det for overflødigt at indhente Deres Excellences Tilladelse til at maatte sælge dem. Jeg har imidlertid ikke villet undlade at underrette Deres Excellence herom, for at Deres Excellence ikke skulde have Anledning til at tage Forfølgning imod mig, fordi jeg ikke har efterkommet Deres Excellences Befaling, hvorved jeg tillader mig at bemærke, at jeg ikke har solgt nogen af de mig tilhørende Exemplarer af Deres Excellences Skrift, men at jeg har forskjænket 12 Exemplarer til Deres Excellences Medbrødre i Videnskabernes Selskab, 1 Exemplar til Hs. Majestæt Kongen, 1 Exemplar til Hs. Majestæt Dronningen, 1 Exemplar til Hs. Majestæt Prinds Carl, 1 Exemplar til Hs. Majestæt Prinds Frederik, 1 Exemplar til Hs. Majestæt Prinds Christian, 1 Exemplar til Hs. Majestæt Prinds Ferdinand

Kallis ind paa alle Breve, som mig ere tilskrevne og tilsendte, saavel
i Embeds og Bygdens Ærinder, saavidt vidste 3 Familier angaaer,
saasnart, som muligt efter Eed gjort kunde, skeer det, som
og underdanigst paa bør sker, synes mig nu først
naar Hs. Majest. allernaadigst har taget Stemmen Sr.
Excellence til Nåde erklæret, synes alle Bønskrifter ind-
til da at henstaa, paa hvilke sidst i Februarii alene kunde gjøres
saa nøiagtig Forretning om Kirkers og Præstegaards Tilstand,
at kan Hs. Majest. allernaadigst tage videre
naadigere, at som Hs. Majest. allernaadigst tager videre
Familien til Nåde i Betragtning, saa skeer det samme
for Sr. Excellence, som Hans Majestæt Eneste, og Sr. Excellence
med Hans ypperste Gunst og Yndest, maae vi ønske Tilgang
paa en Biskop, som af Misforstand kan faa Ophævelse.

I underdanigst Forsamling tør vi være
Deres Høiærværdighed Klaus for mine allerunderste,
ydmygst Tilbydelige Ærbødighed, Embedsmænd i Stift
underdanigst

Deres Høiærværdighed og Høiærde
for Biskop,
Hans Eminences

Faaberg
d: 24de September 1779.

underdanigst Tjener
Simon Birch Flotrop.

Pro Memoria.

Hannibal af Sehested-Gyldenkrone underskrifter Documenter, under hannem tilhører fra Gr. Krogsod, hvorudi indgaar in originali, hans egen skriftlige Forklaring, samt de Bønders Klager, som skriftligen have givet hannem tilkiende, at Biskoppen vilde anmode til en Skole.

Det af Bønderne angivne skriftlige Vidner, eller indet, at bevise, de Vidnerne tilsigne ikke kunne omvendes. Det er saaledes, at de Ord, som egentligen haandles, ikke angaar Forsøget, men alene Biskoppen. Ingen kan ikke, som kjender i Gyldenkrone har talet ligesom, mindeligen nøye at hver dag sagens mening, ved de ømtalige Bønder. Det er, efter mit Skjønnende, saa langt fra, at dette staaer mod Sagens Indhold, at gjøre Declaration og Forklaring af Provsiktoren, og derfor Processens Omkostning, &c. kan faa nogen Erstatning, det synes antagelig, at de mangt mindre selv kontra, end at Indkaldes, kan ikke tilbørlige Forklaring i denne Sag, Vidnefast og Overbevisning, saavidt i den, som ikke Overgivelse, og saaledes vidtløftig Sag, som ikke geistlige Jurisdiction, hvorunder dog denne Sag egentligen henhører.

Efter min underdanige Formening, burde de tvende Bønder, under Biskoppens Kammer, offentligen gjøre Indtegt, og anlægge en klagelig Maalet, først for Ord., til den anden Skole. Og skulde de i denne Sag finde Erstatning, og saa nogen Maade triumphere over deres Sagens Frafald, vilde det ikke afgive, dandigen saa ofte Følger, for Indgaaelsen, og for den gandske geistlige Jurisdiction, saa vel Over- som Under-Retten.

Jeg vil refererer mig til mit forrige underdanigste, og ønsker, at Biskoppen maatte anvende til en Skole, og de fornødenlige Gilder afskaffes, ligesom de i Aalborg og Kjøbenhavn, for dennem ikke ere afskaffede.

d. St. Hans Marie, 1779. den 28de Septemb.

Sehested

ad Fol. 83.

Höjgelbr, Höjwyrdige og Höjlærde
Herre Biskop og General Kirke Inspector!

Da Sr Peder Knudsen anmeldte mig Dem Herre Höjwyrdighed imod sandhed Klage, og mistænkte sidste Sjæl af Herre Etatsraad Wibum, for mig at have Kiøbtmanden og Hr. Provsten communiceret, med ordre at jeg skulde gjøre min Forklaring herover: Da har jeg under dato 21de Septbr. tilskrevet Hr. Provsten, tilligemed Landsmaalet Eidsvidnets fuldstændige og alt, hvad der har passeret i Sagen, som Land dem til fuldkommen oplysning. Naar disse Eidsvidner og med mere fuldkommen Sagens af Hr. Kiøbtmanden og Hr. Provsten blive Deres Höjwyrdighed tilsendt, saa synes Deres Höjwyrdighed vistnok Haabe, hvorved jeg har peccaret, saasom og, hvorledes jeg nu skulle tilgavnt af de Ed forsvorne i sær, der ligger for gaard die Confirmation for mig, og altsaa skjelder mig nogit skuld: Da har ligesom med magt trængt mig for den civile vei, uagtet jeg har tiltroet, at fornegter mine Sager, som de paaanket for Hr. Provsten, saasom at tilmeld sager Deres Höjwyrdighed, og undvegen mig Deres Höjwyrdighed Eiendom; hvorved har de bragt mig til at giøre mange de Omkostninger, som jeg Ellers undgaat, naar de vild for, Goldt den ester Loven, og talt den grydeligr Sag klart for sit rette Forum. Min ydmygste Bøn er til Deres Höjwyrdighed: at De tager mig i Protection for

29/9 1779

Disse spekraadige Kvinder, og ikke siestaar den Dame i
Forsamlingen paastaaet, hvorved de gandske viser triumphere over
mig, da jeg i ingenmaade har fortient det. Har jeg brugt
med den rare expression: jeg vil dumb ikke etc: saa undres
gierne jeg mig gandske i øvrigt ved Deres højvorneyhed de,
dagre at paaberaabe mig. Imidlertid vil Deres Højvorne-
dighed behage at Consideere dette, at min Intet har
været gode, dette og, at jeg har holdt med saadan Grimitter
at giøre, som der gierne nød af ibland den Bornholmske
almue, skiønt mig tilfulde er bekiendt, som en indfød
bornholmer, og idelig erfaring vedsom kvinder for øy-
den. Ved sligt omstendigheder har mangen en mundig Lov
været for mig Eenedt dale at handle ved af en gudelig
videnskab for Gud dem; og Luthers Forklaring over
Gal. 3, 1. giver mig aarsag tie at tro, at saadant ikke
tid er saa meget ilde giort, andre steder ude i den Hellig Mands
Skrifter, daaresom andre af vor Kiære Herre at fabri-
gaar, som Deres Højvornehed tie fuldt er bekiendt.
Hvad gildesbrøden angaar, da er der andre Regler,
ude skiøn den person er bortfalgt af Kvindekiøn,
og andendt tie Lydes Kring. jeg har intet viderdaat
i mit Kiøn, ude efter Kongl: allernaadigst Resolution.
Hvorfor jeg endnu fortieller det, om gildesbrøden, efter
den skedte Kgiøring for i Kiøget, maae anvendes tie
Skole, eller ikke. — Jeg formoder, at der Skoften,
som og en indfød bornholmer, har giort opgiøring ude
over Kog ved sin tie Deres Højvornehed indsendt

Forleening om min ansøgning om skole i dette Sogn.
Hvorved giør jeg mig saa skyldig, at forbede Deres Høj-
ærværdighed en Kopie af min til Hr: Amtmanden
og Hr: Provsten givne Forleening, hvorved Deres
Højærværdighed vil faa vide nogenlunde
underrettet om min forrettede Sager Beskaffenhed.

Hvorunder jeg har den Ære at forblive med største
Submission

Deres Højædle, Højærværdige og Højlærde

Hr: Biskop og General Inspector.

Deres Højædle Højærværdigheds

St: Clemens Provstgaard
paa Bornholm d: 29 Septbr: 1779.

underdanigst tiinnr

Koefoed.

Højedle og Velbaarne
Hr: Amtmand Fieldsted
saa og
Velædle, Velbyrdige og Højlærde
Hr: Provst Storch

Jeg anser mig skyldig herved, at jeg ej skal
undlade, efterdi jeg mig ydmyg befinder i Deres
Høivelbaarne Collegio givet Proposition
ved dero sidste Høy ærede Skrivelse Hr: Biskopen omm
mig indgivne Klage, men at samme mig bekj
mitteret, og mig tilladt at forsvare mine
mit Forhold, skulde jeg og finde for fornødent,
og ønsker jeg saa vidt muligt min Uskyldighed
samme end jeg saa snarest ogsaa maatte
vinde ydmyk Tiltro. Jeg maae da nu først
skal Jeg underdanig og tydeligst, dog i fire Stykker
Sammenhæng:

Ved Aar Tid jeg var Capellan pro Persona
for i Skanningsprøve, var ikke allene Ungdommen
Preparation for Confirmation mig saa tragen at Bag-
ud-skrifter, men jeg vidste endog det saa Dagen
anden ing, hvorfor den Præmie i Dagnæt, af ynkværdig
Aarer klemme og Aldre, samt skadelig skulde at de
saadan dens Haand kiender og ikke ar. Hvorved
opvakte jeg Guds Frygt for Vanhellighed hvor for-
for ikke allene ikke Klage. Jeg vil saa tydelig,
at Menigheden erklærer, at jeg ingen Skade har
i Dagnæt, ikke saadan ærefuldige Sandelser ofte Dis
mig selv kunde læse i Øyne, saa kunde jeg selver sige
dennem dem, og jeg der Skadesmanden paa Livet egen
Skriftning formaaede at tilbe. Jeg anser den
ærværdige, en andendelig Skade i Dagnæt ikke ikke vanskelig
elige Ungdoms samme Kjøbe, men Skaden ikke Sulen
Samme vinde jeg ikke, saaledes ikke Skaden Skade.
Saadannes dømme Sulen Samme. Jeg vidste ved
om disse Omstændigheder, som af høysalig Kong Christian
den Ottende bestemmede til Skade, men den Capi-
tal var anvendt ikke for Livet at bygge ind, om
det ved Livet skemme tilladt. Jeg spørger, at
Gejstligheden for samme vendt paa Forslag til Skade,
og dankte: Hvor Forlegt var det ikke, saaledes ikke den
gamle Kirke- og Skole-Sang kunde blive afskaffet

og ærinnelse til os Skaler, som nogle Christelige
Fæst haab, at Gud kunde give Lykke og Velsignelse til
sin Menighed, Lærdom og ringe Tøngjerrighed, saa
vaabnede eng mein Broder, privatim for den anstøn-
delige Forsamling. Jeg fandt Dejlaed saa mig stem-
mede, men nogle vare Tvivlraadige og gjorde Indvendinger
gav, hvorimod eng svarede til at afstaa fra mit
forsøt og følge sine Overbeviisning om Daaden.

Dagen for Dette var Enhver med sit blodte Hjerte,
og, med Hænderne ombundne Mandfolkene, Hænder eng
ikke kunde mærke at gjøre nogle Forskjel imellem.

Den 6te Decembris mistænkte Aar tilbøjelsgaende
Øvrighed til Gaarn af 100 Mand saa vel indlandske
Bønder og Skaler, saasnart der var nogen Mindelighed
ude at faae en Hest i Dagnet. Dette anfaar eng for
Gud Forsyn, og som det skeede for mig selv, at den
Tanker om Skaler saaden ikke faldt mig ind af mit
eget Hjerte, men alene Guds Villie, saa mener eng
endnu ikke Gaarden tilhører mig; Beslutningen altsaa
at gjøre det nyt Forsøg med at faae Skaler, efter
at eng først i Dagen saae saa mange ihjel hugges.

Efter den Christelige eng samt alle mine Medforvante
Forsamlinger eng, at nu stor Trang vilde med Guds Naade
saa Christeligt at tilbede, mindes eng, at nogle vilde
sætte sig imod. Det smurtede mig skarpelig
at nogle saae ildesindede Skuer sinde sammen
nogle Gad, som de sloge og mishandlede ihjel
de som kom, og mærkeligt var det, at saadanne
saadan Hjerter Omvendelse, paa Spidsen tilvirkede Sam-
stillelsen blandt mindre.

Da eng nogen Tid Gaarden
gaaet med slige Tanker, aabnede eng den for Mor-
genstunden paa 2den og Tilbe Adventes Søndag 1778, og
fandt følgende Tekst, nemlig:

2den Adventes Søndag for den Evangelium
for det Dangelige Hjerte og Evangelium:

„Mine kiere Tilhørere. Det er dem alle bekiendt,
„at eng tilkom, allerede for mindre Aar siden, som
„en Fremmed at Gaarden for at forkynde det reene
„sandhedige Evangelium Christendom, saavel at eng var proto-
„kolleret for Dem, at Fremde omvendelse til Jesum Christum
„skeede Dennem Gjerrighed ikke mindre end Skaler. Saadanne mis-
„tanker, som eng for aabnede for Dem, begge de privatim
„og offentlige, for Jesum Christum Dejlaed saa mig stor Trang iblandt
„Dem, som nogle for sagde mig imod i saadanne mis

„Christelige Sandsamvirke, saa kunde mand det kjøre
„ingen Sinde Skjøtte. Paa min Hæder var gjort,
„at det kun var dennem, der ikke Skatte Øyne, og jeg Jomfru
„ikke tænkte at ville ansøge mig om mit Mistanke;
„men kan jeg lade kjøre mig, at nogle Christelige
„Hjerter vare saa medlidende Bar som tilbørligt at
„100 Rdr. til min Skade. I Betragtning hvad der
„jeg ikke anser, mener jeg mig forsagt at igjen-
„lage mit forrige Ansøgning til kjøre: At jeg
„kan kjøre omkring til at anvende Gjerde
„vare til Skade. Vil Jeg: saa skal jeg paalage
„mig, at gjøre Ansøgning til Majestæten om min
„Skade, og ikke [illegible] kaste kjøre mennesker i nogen Maade.
„Kjære, mine Velsænner! Jeg kan ikke skjønne dem
„mere paa mindre Skjønne, der vil gjøre saadan mig Gram
„til Gjøre dem, og skjønne skjøtte paa de fremmed og ubr.
„kjendt Vis. Jeg maa ønske, at Skjønne anbinde
„Gjøre forskjøn for Kjøre skjønde, Gjerde, kjøre anne, at
„ikke Skjøre skal bruge kjøre, og mener villige
„til at anlage ikke til ikke, som ikke mer os tiltrænde.
„Men i Mangel hvad, saa ønsker jeg dog at
„maa beholde, skjønne Skam ikke maa være som Skjøre,
„saaledes at maa skjøre saadan mig medmenne Gje-
„mer tilbage igjen. Jeg har endnu Ønsker om Skjøre,
„mine Velsænner, og saadan, at Skjøre Gjøre Ende, som jeg
„nu i 20 Aar har gjennemlevet for kjøre, ikke skal være
„gammen forgjængelig Lacke, men dog i Skjøre mindre Sam-
„menhæng saa mange, at Skjøn skulle være Skjøre over-
„flødig Aarsag, at ikke mer ikke allerhøjeste af
„alle Ting, at afspænde Gjøre Skjøn, og sige sin Sidste
„Time; Men mer ikke kjøre Aarsag at gjøre, saa maa
„i de Skjøreskjønne glæde kjøre med at saadan mig Skade
„i Skjønnighedsmåde til kjøre Skam, og ikke nogen
„Bekjendtskab for kjøre. — Jeg vil ikke mange ord de
„kjøre om at skjønne Gjerde; Skjønne mer ikke for mine
„Øjne alle Sandhed og Skjønne, men for kjøre egen.
„Jeg agter at ingen at bekjende mig af kjøre Skade,
„skjønne jeg Jeg er for Skadesmindre i ikke Gjøre til mine
„Skam; dette mener jeg Gjerde kjøre i Skade, at Jeg
„falder mig dengte bekjendtgjøre, at Jeg er min Skade-
„mester i mit Gjøre, min Skam Sandhed, og ikke
„gjør jeg mig alt mod Gjerde, at skjønne Gjøre til mine
„Skam, og for ikke Gjøre. — Og I, ja I, mine kjære

„Tilhørerne! Jeg vil ikke tillade, at denne Bøn maatte
„blive nogle Gange paa min og Menighedens Bekostning
„sagt eller mumlet saaledes ud af Eder, uden at tænke
„ved dennem, uden at stemme mig med Eder, ja
„uden at tilsidst ønske dem Eder: Glæd! Jeg
„formaner mig nu saaledes med Ærbødighed
„at sammenfatte, hvad sidder tilbage og skriver Bønnen
„ogsaa paa Prosa, og præsterne skulle gaa ind
„derinden saa tidt, som de ønskelige og saa tænke-
„nyttigt, da skal jeg sige: At Gud vil være tilfreds
„ved og forbarmelse gaa over denne Gjerning
„Bøn. Skader mig dog ikke det at gjøre denne
„Bøn, thi Jesus og mine om jeg skimter bønhørt.
„Ikke dog ikke nu saa Ell mange med Eder
„Salighed. — Jeg jeg nødes til, i Aften igjennem
„jeg vilde, at lønne og forestille mig, at ikke
„alle skulle skimte mig med mig, men Jesus med,
„ofter Sønnen, med gjennem Indvandringen og Ud-
„vandringen af nogle, i stedet jeg nu maa sige og tale
„til at omgaas Eder med; Men saa maa, saa
„nogle ikke dem imod Skaden, dennem skal jeg
„minde Velbekvemmelighed ikke lade Eder afstedkom.
„Saa mange af Eder, som tilbragte mig, maatte
„anbringe paa at gaa Skaden, I skulle gaa
„ind til mig i mit Hjem og undersøge mig,
„som jeg skrangaaende dem af det. Saa jeg
„gaar, om ikke mange, med mindre jo mere
„skal Skaden af Eder til at skade med mig, saa
„maa vi i Guds Navn mane at gjøre Anstødelse
„paa Allermaadigste Langs, om at gaa nu Skaden,
„i det Haab, at det skal lykkes. Det maa
„vide jeg, dersom der skal mindre, end jeg agter
„ind mig, som Jesus for Guds Aasyn, allene, som
„Jesus for Synden og Jesus Gjerninger, Vantro
„og Synds-Dom.
Mange Gange jeg ikke at
„anbringe denne Gang skrangaaende. —

3die Advents Søndag: (Efter at Jesu-
lekam var stukket.)

„Mine Tilhørere! Jeg maatte midlertid i dag gentage
„at gaa ind om Skaden, som jeg skulde ind til Søndags

„ lic Liur. Jmed, ag jeg bruger, Jvorledes mangle-
„ lige Børn skulle vorde antagne at præparere til
„ Confirmation, som ej kunde skee, meinte Hr. Provst
„ at jeg skulde; Jmed spurgte Provsten, hvor ofte jeg
„ ex ag Jmen ellers pleiede at holde Børne, da Hr. Biskoppen
„ er nogen Gang, hvor man kunde samles i store Hob
„ at lese Børnene, og mit sidste Spørgsmaal var
„ allene dette at lese vore Børnelærer. — Betænker
„ sig, hvor vanskeligt, ja næsten umueligt, det er for
„ mig, at holde saadanne Stæder Børne nogle gange
„ at samme Skriftemaade, som ikke nogensinde i Brug
„ har været at holde Børne i Byen, som jeg samme ville
„ have maatte ske. Jmedsaaen mig syntes ikke i
„ Forsamlinger til Skolen, eller Forsamlinger Børne
„ syntes at komme til sin synlige Skade. Jeg har
„ mange Gange søkkrevet mundt accepteret nogen af
„ Præsterne Skriftemaal til Confirmation af Mangel,
„ saasom mindre end saadige, der maae kiende Forskiel
„ mellem Brød, mum mø Forskiel og Drengen mund er
„ David, at jeg Provsten nogen vil antage til Con-
„ firmation, med mindre at de kan Forkoppiede
„ Forklaring, da Hr. Provsten alene Skade, Hvor de kan
„ komme for mindre, end til Hans Hus; Desuden Jeg
„ mener meget, at jeg vil ikke Hus; Desuden Jeg
„ mener meget, at jeg vil ikke Hus; Desuden Jeg
„ Hr. Provsten Forskiel Forskiel de gaar til Kirke,
„ for at erfare, om de Forskiel paa det, som de
„ har lært, eller ikke. —

Her ere mange Calcer saaledes, som samme af
mig, paa Provsten-Kaldet forbemeldte Dag, ere
indsagde. Mine Meddommere maae forskrive
mine Ord, og legge til saa meget de vil, som det
følgende Tal vil vise. Hr. Provsten Dag
Jomfru Forskiel Forskiel Christi. Mine-sag at de
ere med Dagne i sit Brev, Dag efter disse Calcer
fældige Erklæring af de 2de Klagere Hans Holst og
Hans Svendsen, indeholdt for hvorvidt Dagne, at
Jeg Vidner om samme Calcer og deri indgaaede Ste-
demaader, skaaer de bekiendte at skiønne Sammen-
hænge, med videre Grunde, som vare Dommerne,
Dato 29de December 1778, vidi: Dagne med Jomfru
lagt mere Litt. H. pag. 2. — Da Hans Bønder
Jomfru fornemmer sig Mine Indsigelser, skal jeg

anfaar som vidnerklæring, anbragt og fagen som
mun nemnelse Consist. Fr: Provst Hiorth, som oppaa,
ved skrivelse til Justitz-Collegium under 5te Januarii
a: c:, indført i samme Consist-protocol pag: 6, tilsagde at
protestere imod denne deel Geistlige Sager i Justi-
tiæ vei under Civile Jurisdiction; Hvorfor og nu
Sundag af samme Dake, indført pag: 7, nissen
min Sangmester Ecclesiast, og at jeg ikke vinde
Dag mig for, paa sit vedkommende Vord, at tiltaae
som jeg ydmygelig Jorde Dacet. — Hvorav erfarer
de, at Vidnernes Forklaring ikke allene var
imod Lovens Ordning, men tillige aldeles uvidende.

Hvorledes forordningen skiøn Protocollation,
og mundtlig Vedtægt, skal af Justitz-Collegium
gives og i mange Consist-protocoller pag: 15 ind-
førte Interlocutorii skrivelser, skrives Dagsagerne
skrev Justitzen til Fr: Provsten, for at fage Dagen
ved hans Vedkommende nærmere afgjort etc:,
skiønne skrivelser er, formedelst Dagsagernes frem-
mandrage Gang og Proceder, egentlig pag: 21
og 28. —

Eller saa som Omvendt meening ikke saae Dag-
gernes val, allene vilde sage denne Vidne-byrd,
at den saaes lagt den gode Mag; og derfor angaae
mode dem lidt, i følge skrivelsen, at sage Fr: Provstens
Vedkommende; Men da Fr: Provsten fand mig
og dem kaldt til sig paa en bestemt Dag: skiønt alt
anmærkte Consist-protocoller pag: 24, 26 og 29 findes, og nemme
mer er bekiendtgiort af Vidnemanden Joseph Mogensen og
Esper Hansen i Consist-protocollen lit: D pag: 55: i nærværende
Dagsagernes, skiønt jeg mødte, skaanede mig for
dens Attest af Dake 9de Feb: 1719, modtaget mindre lit:
B. —

Dagsagernes egen Tilstaaelse i Consist-pro-
tocollen lit: A: pag: 25 og paa samme pag: 27, nøiere
skiønlig nok, hvad Sagen dette var, eller saa aabenbare
dens Skiødesløshed, nemlig: Omvendt, og at de
ikke vare sindede at adskille Justitzen samme eller
Consistorium. Hvor dem, at finde Vei, at komme
dennes Frygt for Retten og spille med dem som de
lystede, var det de allerede, og dem hensigt dertil var
dem ikke at kunde paa mindelig Vandvag; for
skaden begyndt, som skiønnes; de vilde og ikke skaane det saaledes

Ifølge Instantsens gjennem Lands Lagmandsret, af Vidnerne forelagte Forhør, dennem ved Gaardbesøgelsen i Marts Maaned sidstleden: forefundne med nye Overtøier, angreben af mig med nøie Omhue maae det dog vistnok Eders Kongl: Majestæt allernaadigst behage, i Lighed Klagernes Vidner at afhøre, samt dem over forestaaende Punkter videre dannet Forklaring med dem. Hvis Sammes Beskaffenhed og Tilstrækkelighed vedkommende, mig da tilkommer videre at gjøre, overlader jeg til Eders Kongl: Majestæts allernaadigste Forfølgning. Hvis da Sagens Oplysning videre maatte fornødes, da Inquisition ved Hr: Provsten med mig paabegyndes, Forretningen ogsaa mundtlig for: Hr: Assessor Resolution, skeer med samme jeg protesterer imod Sagens Udsættelse med fornødne Tingvidner, som tilsiges i Eders Kongl: Majestæts Lov 1ste Bd: pag: 10de Cap: 16, mindelig dag hvormed Sagen, og det Hele vedkommende.

Imidlertid tør jeg vel tilbede mig af den Høitlige Overøvrighed samme med Sagens Udsættelse af fornævnte Grund, da jeg ingen anden Omstændighed ved den hele Inquisition anser med Hensyn til Sagens Oplysning end jeg selv kan indsee, saa længe jeg ingen Vidner in specie for samme Ord, som mig er tillagte Opmærksomhed Ord for Ord, saa vidt jeg erindre kan ikke vilkomme for mig, undtagen navnlig at lade Vidnerne afhøre vedkommende, dem, alene eindstemmende Tingsvidner Lovens pag: 19 gjennem Hensigten for dannelsen og ønsker mindelig Sagen maatte forelægges at falde Sagen videre forebygge Art. Dette sidste vil vel gaae af mine anførte Beskyldninger, og da jeg saae mine Vidner at blive, negtigenne med mine Tilsigelser, maatte jeg undertegnede for sig. —

Vidnerne gik da for sig Lovens, som dennem Tingsvidner Lovens pag: 23de pag: 41 vidnefører. Jeg maae dennem anmærke, tilgrunde i Tingsvidnet for sin ny Art, at alle de nysnævnte Vidner Mortensen afhørte Vidner S. Hans Svendsen af Sønderborg vedkommende S. Hans Andersen og Jacob Carstens Rasmussen,

kundt sig at være interessenter i Pagnen; thi mun
dalen i Pagnen er, som ikke sigtes paa min
Modstanderinnes allen nagen Arvinds-Jordsom, men paa
ikke eene, men ligt hjemlagen, som min samtlige
Gaard-fæster og Beboere i Pagnet paa Vaar at
være eger vanna Pagnen. Jo vinegt som ikke
interessenter Vidner i Anno Veintzmaale kundt
sig lee nu blot Bartholdsen paa Hitlandenæs i
Pangsmaalen umyndige Talsmaaden forestaar,
som en selvvillig Sag ikke, uden at nogen Vidner
for forhandt mine Eder i denne Sammensteng,
eller med nogen Ord tilsigt indgivet, hvad saadan
Erklæringer er ihvad for en mening.— Da jeg
nu saaledes fuer mig paaberaabt adskillige
Exceptioner, som jeg med Vaar Vidnesbyrd kunde
og burde lade dennegte at være gyldige, maa jeg
exciperer imod alle de Vidners Gyldighed, saaledes
jeg paaberaaber, eller selve de mange ikke interes-
serede Vidner selv som Underskrevne Vandsmænd
at være umyndige, som nemmen Tale klar vidner.

Vel synes det saa nærliggende, at saa mange for-
skiellige Folck vorde ig forbunden, at Hitlandenæs og
Anno imod Eingsvidnis forandringen, som jeg Ove
Hansen, ikke at være interessenter blandt de
Vidner, og saa i sin Vardkiæring, der findes
pag: 37 lee 39, kiendeligt vidnesbyrd sig selv
de partiske Vidners Tale.

Mine Modstanderinne, som saaledes misbruger
deres sønske Vidner saaledes, gaar imod
Continuations Dekreet, indført pag: 43, og Lensmand
Hal Dahl aarlig Vinden paa andre Pagnes, og ikke
kiendeligt af Sexten Pagn som ikke Pagnen.

Disse Personer vare ikke interessente, men
vil kiende dem mig, at ingen saa Vidner blandt
dem har kundt underskrive paa sin interesse,
de Jorde ikke gjorde. Ikke af disse Grund vel at
nævne sig dissen, nemlig Claus Olsen og Morten
Hansen, men den sidste har giort sig ikke at vidtage

Skaidna, og den første nærmere explicerer sig
Hans Høies Manuscript pag: 53, hvor han paa
nærmeldte 4de og 6te Hoved Questioner, som alle Smaating sig
vedrører; forbemælder og skiønner Gildesbrødrene
vel denigte, nemlig 2de Gange, men Commissionen paa
4de Centra-Questionen forklarer sig undvigende,
som af sig selv, at den Skiøn ikkun tilhører
den gemene Regel paa hvad som kommende, følgelig
ikke kan siønn af reflecteres paa. Ligeledes har
Skriver Thorkildsen paa 4de Question 6te forklaret
at han først mig sagde: de forbemælder Gildes-
brødre, skulde han dog snart efter paa 6te Ques-
tion svaret; men da denne Maadeligste var
besvaret med tilstrækkelige Questioner, har Skriveren
forklaret sig ligeledes.

Alle de øvrige efter Continuations Nummeren
følgende Skriver, som nærmere vidner, skammede, og
selvskyldige mine Ædere at have vovet saadanne,
som de samme anmærkninger; begiærer ieg at
have Indseet der paaberaabte mig for: Forsætlige
Skriverbrøde, at dette er sket saaledes, som ieg efter
Forhandlingen aaen 3die Januarii sidstl: forklarede,
hvilket var længe før nogen Skriver eller
Skiønsmænd vare beskikkede.

Blandt Skriverne maae ieg særdeles
anmærke Hans Poulsen og Hans Hansen Arbiegaard,
hvis Forklaringer skriver sig fra Tingsvidnedet d: 6te
pag: 47 dette 51; thi de to mænd viden for Sagens
Examinering, og derfor kan ansees for mest Exa-
minerede. —

Ere adskillige prøver, at ieg længst fra ikke
har giort mig skyldig i saadanne Forbrydelser,
som mine Anklagere ville paaføre mig.

Jeg tilstaaer ieg, at Jo Ærede: da skal eng
Lauds Lehnsmænd etc: naar noget saadant, og samme
Lauds almindelig klemmen sagt, giør ikke min Sand
Ære har Grund dertil og Mennesket Bør den Samme
vaade eller Forsømme mig fra at tale mine
Medbrødres Sag;

Men da denne indskrevne dag

ikkun et conditionat Skjøn om en Bøn, som
jeg formeen Jer gjøre, og den at gjøre, at den
den bekjøbte at gjøre, da nogen 2/3 Dele af
Dagen medtaget dertil gaar med Sandhagende,
saaram dennes Forretning af 16de Dec. 1778 Jer.
med regnes inden de 2 E., og med det Antall
mer jeg enhver Commission tilkommer, anmelder
den ikke ovrigen til Hans Majestet Kongens
allernaadigste Villie. —

Har jeg med dette Skrivelse Jer sendt mig,
en Act med denne, som den Forretning Gjelder
for jeg meldig Jer ommeldt haand, imm det
tilkom da jeg min Langsommelighed, at
den Vanskelighed jeg derved Jer tilskikker, at
sige mig derfor tilbage og strafferet, og denne
Villie Jeres jeg gjerne strax efterkommer, imidlertid
maa det tilstaaes mig jeg ikke Forsinkelse, om
den skal mig maatte dennem paalegge, naar
man anmelder jeg, at den Vanskelighed
det nu har dennem at bevoge de Jordsiddende
Lemmer i min Skrivelse at adlyde vanskelig-
den Bond, det at almaar dennes ugrd Vee,
ikke kunde undskylde mig. Mein den
klagende og Sagsøgeren med jeg dermed ikke
ret Jeres Commando, da jeg ikke ved mig
kunde paasige mig at Jeres Kundskab ikke
mindre paa end dennes ellers Gods. Vilken
de forøvrigt sig mere min ovenskrevne Calcur
Jeres de gjorte Anmerkninger; Skj med at straffe
paa Tjenesten i Almindelighed, kan jeg ikke
modtage dem, saa længe de maae bekiende
sig at være Tjenesten, men ikke de dennes
egen Commandighed, og ikke jeg, som nemmer
dem, skulde de dog bekiende at være private
Affecter.

Jeg Ihr nogen Andsag det mindelig Sur-
rogen i Skrivelsen, da er det i sier den
2den Sag af min Klagers Hans Holck og
Hans Jensen, ikke ved det Jeg og Sagsøgeren
den under dennes Dages Besandelig Jeres ydmyg

vread meg, sam dnno Lanfalla Lenna; dnno
ynd dinno Sandagt mad hr: Knayhno Andre,
Shardiner ock Lenn-Lichnad og Leirlauo Mju.
Degsse Leidne; og mindelig mad ock annnisa i
Dagnak, sar ock Sammadar dnnan ock Lagn Dael
mad Sam i saadanne Ding, Smelcke sidsten An-
Lendsko mad Kings-midnck Lit: D: ock Maidnenne
Hans Kiendsen pag. 15, Christopher Hansen pag: 21,
Mogens Jensens hr Jnne pag: 22, Hans Jensen
pag: 36, og Hans Jensen Hollens hiisfrue pag: 53.
Klenne og skulle sidstnemnde Mandar Sande ock
ocsaa mindelig ock anfalde ann Dinne Lodt, mon
eig saar Lar dm dnnen dnn, eig Lnode ock, Saar
i Sarbinde mind minne Medstandere, sa eig
ikke wilde skrifte dnnes Sammenligsed mad ock
Sanden dnne Lei Klenne i dnnes ogne Dag.

Mindelig maae eig melde leidt ann Bondan-
nes Andsamlenge paa dnnes sa kiende Gie-
dasdaar. Kings-maidnck Lit: D: er ock
dnnesst mind Maidenne Hans Kiendsen pag: 15,
Claus Lediesen pag: 18, Jens Magensen pag: 28,
Hans Jorgensen pag: 31, og Edvard Ofen Dnne
pag: 45, ock dar og mekammen magne Gad
upaa de Sarsamlinge, mnn ock Jamm Dnne
dnnad gjnn Chicandning dec Mnddandag,
Snolte og Klammen etc, Smelke Gieremigar
ere saadanne Labar, sam eig wilde ockaun
Jar knack mig dnnedigst ock Lonn ogstraffe
dnnad, mnn mindag ansack dec Jar mig
skiegt. Smad eig dnnsar Jar Lacck ann Gie-
dasdaarne, er ikke Sack mnod Kingen eller
Dnnen i sig selm, mnn alene ex mad Mes-
sen nogen ock Jamme, og Jar ock saae
saadan Vidsandig Jammnb Jar eig Leinadat
Gieldasdaarne dmmnidse Lei gnstelagene og
dnnen Ding, Smelcket mnder Dagnar Snpaa Dan
ock Jarsen Jamr giork, og dersom Dan eig Lec
Lacmpel grnnsaare Skiinker-Dagn, saae Bnnden
Jar mnden Lar sinne salgde dnnes Gieldsbar

Ad. Nov.

og anmode Kongen lee mig Tilla Klokker
Anskaffelse.

Vilagermed anmeldt idag mine Bestjelninger
vidtagne aldeles; Kegtsam den gunstige
Resolution mr mig tilsendt, og troer eg
mogen at, at dennem nogen Tid skal vende
lee, da ikke mr mig tilsendt Sag, at den omtalte
Ugerdeb af alle Kræfter skulle sig vidst Gjelde.
dannes Commission lee mig Skade, Hvorom
Jeg ugunstigen forbeholder mig mindelig mindre
maaer videre at skrive. —

Jeg har saaledes fremsat hvad eg finder
nødig lee min Tanker, og derfor tilbage
alt hvad der mr fornuftig at Sagen, og kan
tjene lee dens Oplysning, men skulle Commissa
rat dog mene sig, at dette Barsler ikkun dem
vedkom Sagen lee at anklage mig, men at de med
Sagens fremmedlige Indlæg, dem skammelig
mig, og paalage mig mange ufornødne Om-
kostninger. Jeg skulle ikke nøg dertil
om dennes Velbaarenheds Hr Amtmandens og dennes
Velædelmodighed Hr Provstens gunstige Be-
skjedtelse, mindelig anmode: at disse med for-
manende Tanker stilling maatte sagte dennem Sag
med en Kongl: Allernaadigst Resolution
mødelagt, og dersom magen det saa, at disse
Bønder, og især de 2 Hansen, kunde, for deres
Selvraadighed, Endskjeldsord og Overfaldelse
klemme anklages med en Skade Sagens Sagtøje ec.
for en anden Gundlegt Brug, samt paalagte, at
ophæve mig alle videre Omkostninger, da
eg i øvrigt maae stole paa dennes at dette
dennes Udfald.

Endelig var det i dennegt, om denne Sag,
med denne vidtløftige, kunde gjøre Anledning lee
at Allernaadigst Forbud, den nuværende
den Bornholmske Almue skal betragte Fiskal-
Embeden annen de Kongl: Embedsmænd, eg eg er
forvisset at Almuen økonomiske Tilstand
vilde vel derved, og Embedsmændene dens
nødgaar meget Vitterer. Forbl: ærbødigst:

Allemmens Prestegaard den 21de Sept. 1779. — J. Mohr

Pro Memoria.

Vedr. Biskop Brorsons Befaling, dat jeg, angaaende
min Pligt Supplique ved Provsten i Nexø, følgende
at erindre:

Det er for mange ikke skiult, med et overordentligt
og kostbommeligt Eingemærke, herom erindt, at Provs,
Embedet er beliggende paa Bornholm: Og alligevel ere de Høylige Stæder, som Provsten nød,
sindigen kalder dem, da de altid ere beliggende, al,
Verdes Øyne.

Hans Historiske Beretning om Lagen er grund-
lig udførlig, og hvad han formeener, om Hr. Mon-
rads og Biskoppens Anseelse, maae vel
kaldes. Dette i det er følgende Passage ned at
Eenighed siger:

"Derhos kongl. Allernaadigst
"Ordre til Hans Højædelighed, Hr. Biskoppen,
"at see disse Embeder stillede, hvilket Hans
"Højædelighed, Hr. Biskoppen, og strax anbefa-
"lede Landsdommeren, som da afkorterede Hr. Mon-
"rads Forklaring, hvormegen Bornholmerne
"Brorsons aarlig havde indbragt dem?
"hvilket han og rigtig angav, efter sin Be-
"regning, at havde udgjort 5 Rdr. Hvorpaa
"Hr. Provsten kunde for vist at Hr. Monrad
"skulde aarlig betale Hr. Walleur disse 5 Rdr.
"hvormed de paa begge sider skulle være sig
"nøjde."

Det skal vedkiøbligt at igiennemgaae alle de Em-
bedsforretninger, som indtrykkes i disse Lister. De igien-
nemmes alle nøiagtigen med følgende:
at Kongelig Rescript til Biskop Brorsons Embede, skuns
dag angaaende, dateret 4de Nov. 1708. findes ikke:

8/10 1779

» Som ikk, saavel af Supplicanten [Hr.
» Valeur] indsendt Eingsvidner, som af de ikke
» for Kuglen attester er klarer, at forbemeldte
» Landstrandsmænd med Bygninger ligger paa
» St. Jørgens Dagen Aamund, og følgelig at Eiendom med
» denne Overnigsted med rette kan henregnes til
» den talende Eiendelige Indkomster og Accidents
» ties; men ikk med Kongelig Allernaadigst
» Resolution i Aaret 1766, er anordnet, at
» Ikke Landstrandsmænd, i Betragtning af at
» ikke ligger ved Byen paa St. Jørgens Gade, men
» ellers nogle Gange Skeids paa Nexøe, skal
» henregnes under Nexøe Menighed, og under Byg-
» dagen i Nexøe dens Jurisdiction: Paa saadan
» Hr Allernaadigste Villie, at ikk med foranførde
» Resolution skal være sat Forbindelse, men Hr
» ekspos finder ikk billigt, at Eiendom med St. Jørgens
» Menighed, i hvis Dagn ikke Landstrandsmænd lig-
» ger, uden nogen Erstatning for sit ønskede til-
» dømt Sted: er derved Deres Allernaadigste
» Villie og Befaling, at Eiendom i Nexøe skal
» give Dagnerdagen til St. Jørgens Dagn en ligemæs-
» sig Regne billig aarlig Refusion, saavel
» for de Indkomster, som af ikke Sted her nyder,
» paa den Tiid, ikk dem bevilges, som for de paa
» denne Grund liggende aarlige Afgifter; hvorved dag-
» ge Eiendom skal lade sig nøye. Derefter &c.

I Følge denne Befaling, forelagde jeg af Hr. Konrad spe-
cificeret Regnskab paa de Indkomster, som af Strand-
stedet Aamuds Jagt i de 8 Aar, som nu maae for-
løbne. Og da Summen heraf er til = 108 Rdr. fmi-
lket, ikk paa Aar Summen i ikk ændret, men aar-
ligen pr. pr. 13 Rdr. saa tilkiendte jeg Hans, ifølge
af given til Hr. Valeur, for fornævnte Aar, = 6 Rdr. =

og siden kanseligen at udlægge til samme = 5 Rdr. –
Dermed haver jeg dagen lovet sig nøje, som i det kon-
gelige Rescript allerede skeer, og at samme Sag,
sag dennem og den Hr. Plackros lader sig nøje skemad.

Jeg bemærker sig saa Inspecteurens Attest om
det kanslige Høytids Offer, hvilket jeg kalder ikke Gun-
kunst, jeg har ej Skrivekyndighed, og bemærer sig over,
at jeg maae betale mærer afgift, end jeg har Ind-
kunst. Erlen Hvorfor offrer ikke Præsten? Jeg har
aarlig Gage af Kongen, hvorfor undfanger ikke
Inspecteuren skrap det jeg bør offrer, for sig og sa-
milien, som det skeer hos Christians Pe med Volta-
ter og Erlatmoser? Den blod Høytids Offerets Stad
mærer, end afgiften.

Dernæst melder Forsten ikke ret Ord om Ac-
cidentierne, og er jeg nødt, at jeg skriver: "de
"ikke Tienste, som foranlediger jeg Dette Gamillier,
"maae jeg giøre for intet." Da jeg altsig nogen
Kraft giør nogen extra-Forretning ikke Betaling,
og Accidentierne, der som andre Præster, klinger over,
gaar det kanslige Høytids Offer. Der har i
dette Aar, 1779. maaet Barsel og Kirkegang har
alle tre, Inspecteuren, Præstenggaarmesteren,
og Smeden, og jeg er vist paa, at Nedre Præst
dermed har haft dobbelt saa megen, som Høytids-
Offerets beløber, og dog tør jeg skrive, jeg maae
giøre adskillige Forretninger for intet.

Det alt dette er, at der ingen skillig og billig
Forsag er, hvorfor den nyligen dalede Dage kunde
til St. Ips skulde miste 4 à 5 Rdr. Allerhøyst det ja-
der årligen i disse Dalsbønder, at jeg skal
nyde de samme Fuldkommen, som jeg Formand
har haft. Eigesaalidet er der nogen raison
til, at Hr. Plackros, som i Sion, hvert imod Mening,

gnäus Herr Ag Sommander, dem Lagmanns i
Nerke, Klick, uhn nagon Rekest, som Inklam-
merat ar Strandridet, sackat er deliggande
i St Ipö lagn.

Jag kommer ehrer underdånigst, at
ihst kontinuera med ihst langelige Rescript, ag
ihm ehrerbiet[ig]st vunsking giorda tienster.
Gistrow Marie, 1779. den 8de October.



Höjædle Velbaarne og Höjwørdige
Höjst gunstige Hr Biskop.

Da Hr Prahl nu skal være ordineret, saa ønsker jeg mange, at jeres Höjærværdighed tør lægge saadanne mærkelige maader og Lærdoms Exempler; Hvi kommer det jeg i den prøvelige Skriftes Tid, som tog sig i Vaginelsdømmig og Hr Prahl i sin Høje-Tids og saa sielig saa ynkværdig Stemme vigtige Høje-Skrift, saa for jeg, Guddelig Lov! Vaginelse lægdom paa fremmelige god Vaje, saa jeg mange nødig ville, at de kommende alt for lang Vacance skulle komme tilbage til at forvirre Elementerne og forsømmelighed.
Hør Deres Höjærværdighed Lektor Høje-Taleds til mange af Praktes Høje, saaber jeg at være ruten Sr Samuel Prahl i Oster-Karrid, Sr Faber i Nykil og Sr Starkman i Paulocker, saa nidrig mindre, og for at forekomme vidtløftige Disputer ønsker jeg mange at det maatte Lykkes i Taleds-Storgt Terminus a quo den nye Høje skulle tiltrodt Indkomst og Forrettninger e: g: til Praktes Ordinations Dag. Jeg for den Tilfælde, at denne Höjærværdighed giver os en god Dag igien, og ikke nogen saadan, som kunde saadt dømme at være, ruten for at komme fra et Sted, for man saadt giort sig saa forsadt, reiser for at komme til et Sted, for man maatte at finde en god Stoand og en lægelom, man kunde faa Ro til at tale sammen.
Gud Naade og Velsignelse maatte være denne Höjærværdighed, rundog i de foranstaltninger, som Hans Naade og mange Hos Mennesker, som betragte alting fra Hans-Synden til den Gamle Ho Staat, maa dennem Høje-Skattelige Hos Deres Høje-Hæder, der vil være denne og Stor, ellers Saamelden Forsamme Samende til Himmel-Borgen.
jeg forblive med allerstørste Højagtelse

Deres Höjærværdighed

Westermand den 1 Nov 1779

underdanige tiener Mickelsson

Høyærede Høyærværdige og Høylærde

Hr Biskop!

Inner Høyagtelse allerunderdanigst Erklæring, vor meget forundrer, og allerunderdanigst ikke vorde efterrettet. Saaman, efter Høy Biskoplig Ordre, vorder Forum Competent, og underdanigst Convoluteret af

Høyærede Høyærværdige og Høylærde

Hr Biskop

Hvilgens ærbødigst og underdanigst

Lærer

Anders

Basle d 3die Nov: 1779

Hans Eminence

[illegible]

[illegible]

Da [illegible] Michael Tarnow[illegible]
[illegible] Tordenskiold [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Forjadt

Højvorndøegn og Højlovlich

Herr Bestop Harboe,

Naadigste Herr!

Det bekiendt Giør sig Herlighed ihu 1ste Augus om Morgenen ved Solskabs Formindskt-ne tungt Sætzg Død mig Højbolstrik Dyb-Maagn, Velvorndøegn Hr Michael Tamdrup Byen-Prost for S. Peders Menighed paa Bornholm, og ihu tid ak sikke meeg i sine Sørgelige Ægteskreid:

Omendskiønk Gud sorgte Sørgte Sørindt-ne Ch: Maid ak vorn Byen-Prost i ne leid ak vintzruk 18 Aar i ikke Lelly Bald, som-ne Herre Højvorndøegsfod ikkiælbarlig bekiendt ak meen sig Fiedselsstue ihk allerreegiste paa ihk gandste Land, saa sin dog vorne paa selve Barnlegste meeak for os og vorn Bøje endskiønk Gud sold, meeg mindtoagn Salikke Fiedselsen, ak ei ihke ved Lingh blive Helonne, Sørindtelig saasom Forstgaarihne Bjigneeg i Antecessorernes Leid saaledes meen Forfaldne, ak-ne Ch: Gud bouch sin meene Sørlegste Sørsaarsegne, ak Lach ihn gandste Gaard leid ikke ainche Sag-ne opbygge, og Ench ihk sig mindlig i sidste Døine, ak sin Sek Stue-Gud, som ihk allerleidst vorndon ak ihne gandte Bjigneeg, Legindrom som allerh øvrigen Gud, sag-ne opbygge og Forbeeg, Hvor-ne sku de kunde, om Gud Hellen sin Naade bekiende ak Liden i Herligsed ihn vedvarn Bjigneegs Fuldkommenge, Sach mogne Gud og Nidkar ak gaa Bjig-

7/11 1779

meningen overholdt mangle Betydelige Udgifter, men
Guds Daadne skee vi ikke, at gøre ogsaa Ords ved Mun-
=deskrivs Daadne: Jeg ikke nu ogsaa mine Betyd-
=ning forøges, end alt mit St. Marie Sor ingen Ting
skiede, med mindre Fallne over Dag indtraadte paa Interesse-
=skr Skjønske Lucka=Casse i Coende, og skr ind-
blev i mangen Aar. Efter at Sagen forrundsk vaarlig tils=
=skud Aaret Sagt nu tidligst skr ind, som Beløb i Alt, om
ikke mindre end, til Exempel 400 Rdr., blev os for gandske
Lidet aven selve Hovedsagen nu Skridt, indgaaende Be=
=sendte Lucka=Casses Opelsen til Stand, mens Følgerne til=
=lige maa erindres paaskyldige, Grundsagen vi formen,
=dst at vaarlige Aaren Udgiftens Skjæl, blive mage
om, at tidligere egentlig af benævnte Lucka=Casses Colle=
=ct, saa ogsaa med Hensyn eiagtig Lucka=Casse Aaren nogen
Pension, at vente: Jeg kom dog i skriven Comm
=skr til, at vi i Guds Navn skulde til at indskrænke
os Sor nu i 4 à 5 Aars Tid ydermeden og Sor vore
fuldkomne Fiskeriske Betydelige Udgift, end at finde
mon Con til den Jakobske Skole i Helsingør, Hvor
skr til Sorn allerstørste Glæde indtager aarlig
=50 Rdr. som nu til Tider nu 4=skal ved Lotteri
vaarlige Fiskerier: Dette med andre slemme
mider Vanskelige Omstændigheder gjorde mig
Sindrende, at indstille min allerunderdanigste
Memorial til Hans Kongelige Majestæt om at nye=
=delse skr Sorn Navn, at dyng Hensyn indtog,
og Sor mig og mange Borger at befale skr vakant
blevne Laldo Sogn Fiskerie Sra min St. Mands
Dods Dag eindtil Successors Valg Navns Datum, og
at Kollegiums Kaarde Ingjerdstr Sra sidstnævnte
Dato indkalde Embedsmænd paa dette Sted, som om
Dagen skulde Sagen nøjere Undersøgelse:
Efter
blevne mine underdanigste Bøn, at Hans Majestæt
Majestætsvordigst vilde Hans Majestæt Interesse=
=ren vilde Sorsk mig skr Sorn Naade at tilsvare=
=dnen mig Hans Kongl. Majestæts allernaadigste,

Samtlige paa Bornholm meer allerunderdanigste Memorial-
Ex Stiftsdeg Indlegnings vorrer
Herr Højvorrdighed og Herrs gandske Huus, Herr
ihr Herr i Dybeste underdanigst ad Gudsbon

Højedle

Højvorrdighed og Højlerden

Herr Bisp Harboe

Naadigste Herr

Herrs

St. Peders Frostingaard
paa Bornholm
d. 7de Novembr. 1779

ringe tienere

Maren K. Michael Samsings

Monsieur Peder Rasmussen Roth,
Som vil 1/2 Aar sin nærværelse,
erfaren i Staarsoperasje, samme
anlegger: saadanne: forretninger
sig tiltroer: skulle Dag Maaned
sin Dag nemlig: 1ste Dag Maaned
skulle han begynde: tiltroe, hvad
ubemeldt han vil begynde, da skal
ingen Hensyn tages, enten Veiret
er godt eller slet: Hvilket jeg
herved bekræfter, som Politi-
mester i Stavanger Stift.

H. Thiele.

Stavanger Stiftsgd:
d: 10 Novemb: 1779.

Til Deres

Høy- adle og Velbyrdige Høytlærde og Høyærværdige

Hr: Biskop og Sjælesørger i Christo.

Jeg salige Mand indsalver til Deres Høyærværdighed, og Dedicerer i al Ydmyghed, at min ringe Bøn og Taksigelse ikke maatte opfattes i Unaade, men at den maatte finde Dør og Forhørelse for Deres Høyærværdighed, Mandskabs Recommendation sagde jeg ikke nogen Tvivl at have, men allene Gud og min Frelser Jesu Christo fik saa salig opfattet ved mit Hierte, at jeg i al Ydmyghed og Vanlær Stille ikke vare gaae ligge til Deres Høyærværdighed, med min ydmyge Bøn og Taksigelse, da den Gud og min Frelsers Bistand veilde finde Naade for Deres Høyærværdighed, min ydmyge Bøn og Taksigelse at være, om jeg maatte erholde mig ved det allene mindste Ord allene Vagne Tald ved en Viertel Time Tinides Taar, da jeg med Ydmyghed Haand og Hiertens Taksomhed tilstaar, at have Forrettet at jeg Tænder Taar til at Indbyde mig og min salige Hustru og Børn med, da jeg nu i 3 Aars Tid har haft den Ære og Lykke, at skue for Gudi Ansigt og Børnes Mangfoldighed, som Vogn, og Far selvst Vangen om ligge med alle Ting, baade salige Vogn saavelsom Sognen Vogn naare den er noget at forrette, har jeg paatænkt og mødt al Lid og Vondskabelighed, saa vit som Gud og min Frelsers Sandhed tilstedet, saa har jeg altid forsømt nogen Gang maaned i 3 Aars Tid Gud være Lovet, som Deres Velærværdighed og Dagen Inden for: Sontopidan, og Deres Ærværdighed Hr: Mads Rosted Cappellan og Rector i Rønne, tillige med saadan Mangfoldighed, som den gandske Forsamling saaved Dagen som den Gamle Almue, men jeg har ikke forvent anmodet vem om Deres Recommendation allene Hjelp, til at tale for mig for Deres Høyærværdighed, forsømt jeg dertil om at være Deres Høyærværdighed Tillads, som jeg maatte søge opfylde at salet, mandig om Lidet Hjelp til mindre Foldning for mig og min salige Hustrue og Børn, om Gud saa vil, som vi saaes Foldet i den Latinske Publick Skole i 5 Aars Tid, hvilken Tid, saa vaaret os Tid bekvemmelig, hvad saa maattet ja, da derfor op i alle maader ville de 5 Aar hvad saaes Tiden i Skolen, og nu i Tiden vi saaes saa vidtvanen stark, men ikke Aaben og Forvanen os saa ringe, Baa det skiønes os snelt Ting, for dem Lon jeg saaes os ganske ringe, den beløber sig til 4 Rdr og 4 ß Aarlig Pg jeg os ikke Tinnemes Tinnemes Vinning allene en Hvalpeen, men Nokes Hadue saade og dem Lykke, og at jeg maatte at os Tiden Vogn Tald jeg paa Bornholm, nemlig i dig Tarslues Dagn, indtil saas Vil, nu vilde jeg skikke af mit ganske Hiertes, at jeg maatte nyde den Naade for Deres Høyærværdighed, at bekomme en liden Hvile ifaer ringe det nyder os, saa er jeg smertelig Forvisning, nu forgiver jeg mig ganske til Deres Høyærværdighed Forsvind, den store Gud og Frelser, samt Deres Hiertes til mildhed og Taksomhed, samt enkelte Venn og Deres Forsamling i Jesu Navn. Jeg forblive Deres i al Ydmyghed jeg i al Underdanighed allene ringeste Tienere. Mogens Jørgensen Blem. Rønne, paa

Bornholm, d. 13 November. 1779.

Højædle, Højærværdige og Højlærde

Hr Biskop Harboe!

Ved en paalidelig Vey har jeg nu fået Erfaring, at Degnen Hr Christen Christensen Munkegaard paa Bornholm, Velærværdige Hr Jørgen Hoppe, endnu allerede for adskillige Aar siden, ikke agter værd først at indkomme med allerunderdanigst Ansøgning om, at Kiær først velbehagelig ved lide at andet Kald, efterdi det i, mellem Munkegaarden og Hans opkomne Mishold staaer.

Denne Erfaring har ærværdigt mig om nu Tilfælde, jeg skjelder mine Tanker, som er mig gode ingenlunde ved mig, og ere Gud vel og ærlig tilforsigtig Born, at forgæves uvedkommelig, saavidt muelig, for at

14/11 1779

25/11 1779

Fol 102.

Sette dem i den eidsvold, at de dennes
vanskr sig, og dersom skriftlig opdragen,
om Forsyning Ergangk at vorttale mig
Fra dem, hvorved de skiver i Stand at
sinlge sig selv.

Det er Deres Højærværdighed ikke
ubekjendt, at mine tre Forrige Embeder,
som Rector og residerende Capellan i Throne,
medførte, at mine Gjeldsposter vilde ikke
dø i den korte Tid af de Embeder jeg
de sidst beklædte, hvorfor jeg ikke
Pension af disse Embeder kunde nyde
ne eller og Deres Embeder, hvilket
Forer opvakte mig til Forsøg nogle gange
at ansøge om Forflyttelse, og at blive
Byens Præst.

Jeg tager ikke for
mindre, at Deres Højærværdig-
hed ville tilgive mig, at jeg herved i
ærbødigst Anledning og paa Grund af om-
talte Motiver igjentager mine Forrige
Bønner med Tillid af dem, at Deres
Højærværdighed ville være den Naade for mig,
med den kraftige Forestilling at forfølge
mig til at tilgik Embeds Clementier-
Raad, om Vacance skeer. – Deres allær-
bødigst nu egenhændige Deres Tjener.

Ærbødigst med Høj-Adelig Familie ved
al Velstands Fred og Sundhed, Lykke
nu og altid Kristelig ønskes Dem af
mig, som Dem, Eder ønskjer med al Ve-
neration Forbliver,

Højædle, Højærværdige og Højlærde
Dem Biskop Harboe,

Ærbødigst Tønder

Kjøge 1779 d. 14de November. Hoppe,

11-17-19

Fol 62.

Pro Memoria

Ifvrödigst följer af Edvard Excellences
og höjgunstverdigste Skrivelse af Dato 23de
October förflundne, hvor ihvorvel Amts
Archivet ofta tvifvlagtigt är förvarad
Bornholmske Tiende Regnskaber, som mindre
vedkommende samt förliggende, og ladne vi dog
vore til Afskrifts meddelelse Tiende
Regnskaber fra Aaret 1770 inclusive
til Aaret 1778 exclusive, hvilken förste Amts
Regnskaber saaledes ligeledes uforsömt skal
afskrives, forsynet af vedkommende Regne-
skabs-Førere vore tilsagte. Ihvorvel vi
skönne i Sin Allernaadigst billigmæssig Skrivelse
fundet afsagte Tiende-Regnskaber fra 1778
til 1779, som fra allerede er bevilget at
blive förte i Maja, dvell vende vi dog vor

Jeg skal med allen Forsamling for Kiel Universitet,
samt og forste Archivet ikke forsømme længst
til paa Forsamlingen maae give omstændelig
og nøiagtig efterretning maae forsikre dem
derom fremdeles skal ikke mangle at vise
gunstig tilbøielighed i forfølgelsen af dette
høie Ordre, skal efterkommes.

Til
Hans Excellence Hofstatholderen
og Høigrevelig Syckeppens
Samt Stiftets Øvrighed

Kiel
Dec 25 November 1779

Fridstedt

Erklæring

Clemmensker Landvæsens virkelige Justitsråd og
Amts Jorskriver Hr. Jørgen Krogsgaard, som ved
vogter gode Omgang om almindelig Kundskab
alle ejendelige Ting, nu længere og mål bekræftet
af Vidner, skal i sand samvittighed følgende Memorial
af 21 September indeværende Aar, hvorudi sandt
skriftlig meddeles, skier af Landvæsen provstelige
Forretninger og hvorvidt sam skal forholde skier Ord
og skier Mening samme oppiggelige Spørgsmål, hvor
med sam ofte min Formodning sker samtlige ofte
mine ikke mod Kongens Befaling ide 2 Bogs 4 Kap: 6 og
Art:. Formedelst den Uvidenhed som skier Ord
befales, at nu Jorskriver skal selv med i Forhø
at forsømme, tåle, straffe og allermindst at
redsage mod Skyldighed og Troskab med mod
sandhedens Misbrug og uvedkommelige Skriftelser,
som sam mand og Kongen Land kunde tilføje
Ugerning, hvorom alt for sam Tilstand, som
jeg vidt, skulde straffe mon, ikke vogter
Opmærksomhed, at bringe Justitsen for den Uvidenhed
skal, medmindre sam med Troskabsløshed og alle
de Laster som en Jorskriver kunde bringe til
vogter, saa vide Ansvar følger, at Landets Myndighed
dens Skønhed og Evighed ommeldende Forretning
ikke ringeagter, forsømmer og gaaer. Og for
bøjer mand mon ogsaa ingen Uvidenhed skrives
Landet, saa længe Uvidenhed skrives paa
Side

27/11 1779

Fol 03.

Almuniet Embedsmænd imod dennes Embedsvalg, ikke
alene for Klemmen for det Praxis at Landsret, men
mindste Opholdning ifølge Processer med deres
Embedsfæller, naar dette nødvendig, militaire
eller andre, ikke alene private Inquisitioner
om den offentlige Landsret-Tjenere ikke kan skee
og i denne Sag kunde Landsretten at faae grund
lagde andre Vidner til deres Embedsførelse, kunne
de med Anledning, ifølge at omskiftelse
kan, de kan selve ikke indstævnes, men mod
willig forbigaaende Tilsigelse i Følge
2 Cap: 15 og 16 Art; ikke de ikke kan selve indfinde
sig til Retterne eller Forlig for Vidnerne
ester gamle Dagsregister, saavelsom Placatens
Allerh. af 9 Februari sidstleden widere og
følgende med disse Documenter indeni Lit: B.

Dog kan ingenlunde ikke indfølgende
Indskrænkninger, og de Vidner som fremkommer
for Contra-Examinen, ingenlunde ere ikke at
kunde faae dagvant eller kaldt uagtet Forman-
dinget, som Kunde forekomme som den
Hensigten, som Landsretten paatænker, og da
de Tilbørlig Aarsag forsømmende Indkaldelse
eller Vidnesbyrd kunne ansøge Dag og Vidne
om, kunne de ikke finde at mulig

Cal
Jurb
Jurb

Afgiørelse, som nu maa ventes med Hs Kongl
Majts Naade, at skee herpaa skaldne, som
Sund ikke nu indfølgende Pro Memoria foranlediger.

Kiøbenhavn
d 27 November 1779

Tiedeman.

Til
Hans Excellence Biskopperne
Hans Høiædelærværdighed
i Norge
og
Island
Biskop

Höjvorda, Höjvorwerdiga och Höjlärde

Herr Biskop!

Höjgunstiga och Höjtjenande Herre!

Uti Hoilken och Hoorsinna Ord jtkal jag wal kunna
uttrycka min tjlbörliga, ödmiuka och innerliga
Erkänsla och Tacksamhet, Hoorom mig henne
nu wederfaren och Herre Höjvorwerdigheten mig bewijsa
täcktes Dess Hoga Befordran i min närwarande
Nedrigenhets Bönskrifts Tjl hjelp i mina Hoos
gunst Omständigheter? Jag Herre och Kommer intet
Tjl Förfarlig tro, tjl, som ofwanstående Betygenheter;
man dock i närwarande, så Herre Höjvorwerdigheten
Herren warder gunstig, wil vidgås så wäl sig vedkom
och Jag Tjl Credit mer å Tacksamhets Tjenst, wag gjorde
en ödmiukast wälsk giörd nogd Tjl Förfarlig, om det
Herre i min Förmån, en tillförlig Betygenhets Herre mer
Gunst Hoorom så Himlen och Jorden, Jag wäl
Bewijsa mina Tjlbörliga Tacksamhet och
att upwisa Hoos Höjvorwerdigheten Gunst och Nåd, och
Tillförsäkra Herren och tillgott Wänskap, och
i ödmiukast underdånighet Herren Höjvorwerdigheten
och Höja Familie Välgående och Tjkstligast i Herren
och, under Himmelens Herre Gudz Beskydd omsorg Lycka
och, wi omsorgla Herren Höjvorwerdigheten mer Höga
och ödmiukast underdånigast Tacksamhet Höja Familie
Tjkstligast och Tjkstskyldigast. Herren Gudz Tacksamhet
Lycksalighet och Tjkstskyldigast. Herren Gudz Tacksamhet
Lycksalighet och Tjkstskyldigast. Herren Gudz Tacksamhet

Westerås Slott Dagen Genom,
den 2den Decembris 1779.

Höjvorda, Höjvorwerdiga och Höjlärde
Herr Biskop!
Höjgunstiga och Höjtjenande Herre!
Herren
ringa och underdanigaste Tjenare
W. Hartzmann

Höjædle Höjærværdige,
Höjgunstige Hr: Biscop!

I Følge af Deres Höjædle Höjærværdighed Ordre under Dato 6te Januar jeg i Dag ikke alene baade Dagen Forud Hr: Degnen Ehlers Skadane Kirkebye alt i alt Dag fornødne. Jeg Januar i dette Øieblik sidst Deres Høj Seigar Heerfort, alle vore Dage i Haraldstee, Hvori gaaer omtrent at beholde til Summen 100 Rdr. i sine Dage Løn, som Gaards Forbrænd skatte, jeg Lægart underdanigst at tilskrive Deres Höjædle Höjærværdighed til Resolution, og vorder Dem tilladt alt tilkiendegive Gaarden at Gaarden skal Gaard afstaae Land til Kirken uden nogen Obligation i Tiende at betale og alene eine til Forbrænd —

I Følge Deres Höjædle Höjærværdighed Ordre af 6te Januar skal Conrad Gaar Sold, som nu er kommen i Undersøgelse, nemlig for at skaffe Gaard eine eller anden nogle Mænd, Mænd, som af Sognets Sogne Øvrighed, samt Sognets Præst Herr Sjeppe Schröder Schrock, og Sognemand Ane Kirstine Johannis Datter, alle for Sold, som ellers ere af Hans Familie, Jagter klage over Gaard Aldersgang, Gaard at Mandskiller og Sorg, men af Skrøbelighed og nogle ved af Mangel paa alle andre Fattigdom, at nu Gaard Sig ved Hans Høyædle Fattigdom, at de Gaard Fattige nødvendige Klæder at kommen ved i Gaard Hænder. Han Gaard Dette at gaaer inderlig Gaard vogter over Hans Forsømmelse, og jeg Guld derfor Gaard efter Deres og efter Degnen Hosmer Overtydning, for Broder Jens underdanigst anbefaler Hans Dag og anmoder Deres Höjædle Höjærværdighed om Hans Bortgangne i med alt Fornøden at vide Gaard Dem Kongelig Tilladelse til at antage til Sacramentet andre Hans ældre Børn uden Gaard Christelig Disciplin —

med all Gaard Gaards Fortrolighed Erindring og Høje Sømmelighed

Jeg Hr: Deres Höjædle Höjærværdighedes

underdanigst Tjener
H. Winther

Haslev d. 21 Decbr. 1779.